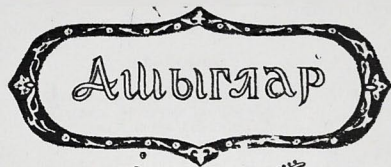

АЗƏРБАЙҶАН
АШЫҒЛАРЫНЫҢ
III ГУРУЛТАЈЫНА
ИТНАФ ЕДЬМƏ

АЗƏРБАЙҶАН ССР МƏДƏНИЈƏТ НАЗИРЛИЈИ
РЕСПУБЛИКА ХАЛҶ ЈАРАДЫЧЫЛЫҶЫ ЕВИ

Укунчи чашы

Баха — 1960

Гурбани

БЭНӨВШЭ

Башына дөндүжүм ај гәшәнк пәри.
Адәтдир, дәрәрләр јаз бәнөвшәни!
Ағ назик әлиплә бир дәстә багла
Тәр бухаг алтында дүз бәнөвшәни.

Танры сәни хош чәмала јетирмиш,
Сәни көрән ашиг әглин итирмиш,
Мәләкләрми дәрмиш, көјдән кәтирмиш,
Һејф ки, дәрнбләр аз бәнөвшәни.

Гурбани дер: көнлүм бундан сајрыдыр
Нә етмишәм, јарым мәнән ајрыдыр?
Ајрылығмы чәкиб бојну әјридир?
Һеч јердә көрмәдим дүз бәнөвшәни.

КӨЗ ДӘЈӘР СӘНӘ

Саллана-саллана кедән Сәлатин!
Кәл белә салланма, сөз дәјәр сәнә.
Ал, јашыл кәјниб дурма гаршыда,
Јајын бәд нәзәрдән, көз дәјәр сәнә.

Кетмә, кетмә, көрүм кимин јарысан,
Һансы бәхтәврин вәфадарысан?
Көлкәдә бәсләниш гүзәј гарысан,
Сәһарин јелләри тез дәјәр сәнә!

Гурбани дер: һеч кәс јарын өјмәсин,
Дүјмәлә јаханын чарпаз дүјмәсин.
Дәстәлә, зүлфләрин јерә дәјмәсин,
Јоллар губарланар, тоз дәјәр сәнә!

ОЛМАЗ

Гем чөкмө бу гөдөр, диванө көнүл,
Һәмишө рузикар белө дар олмаз.
Он бир ај чөкөсөн зимистан гөһрин,
Нечө күддүр, чөврөсіндө хар олмаз?

Һәр бир адам өз јериндө отурмаз,
Өглин зајө вермөз, фөһмин итирмөз,
Икидләр көнлүнө шиквө көтирмөз,
Нечө дағдыр; гүзејиндө гар олмаз?

Сијаһ зүлфү дараг илө дара, көр,
Өз көнлүнү өз дәрдинө дара көр,
Гурбани дер: бир нечәсин дәрө көр,
Өзкө багда белө һөјва, нар олмаз.

СЕВИНСИН

Еј ағалар, бу дүнјанын үзүндө
Төзчө ачылан күлләр севинсин.
Бир әјри чалмалы, хумар көзлүнүз
Зүлфүнү дагыдан јелләр севинсин.

Көлсин баһар фөсли, ачылсын Јазлар,
Көлләрө төкүлсүн ағ гулар, газлар.
Бөјзада оғланлар, ханзада гызлар,
Јар илө данышан дилләр севинсин.

Гурбаныјам, мән севәрәм нарынчы,
Јар-јар дејиб олдум белө зарынчы.
Алманы, һөјваны, нары, турунчы
Бу дөрдүнү дәрән әлләр севинсин.

ТЕЛЛӘНИР

Кечө-күндүз, вахт, бивахт ағларам,
Чешимм јашы Чөјһун олур, селләнир.
Јаз мөвсүми бүлбүл дил-дил өтөндө
Бағ-бағчалар һәркисләнир, күлләнир.

Гајытмаг истәмөз көзүм көзәлдән,
Гајғымы артыран, дәрдим тәзәлдән,
Елләрдө гајдадыр, рузи-әзәлдән
Көзәлләрин шамамасы әлләнир.

Мөрд одур ки, ишин тута мөрд илән,
Әр истәсән, кеч намөрддән, әр дилән,
Рөмз анлајан, сөз дүшүнән, дөрд билән
Аләмләрдө шөһрәтләнир, бөлләнир.

Көнлүм тәләб едиб ахтарыр јарын,
Халг ичрө һифз едәр намусуи, арын.
Јар јарына күндә олса мүгарин,
Көнүлү шән олур, руһи телләнир.

Гурбанијәм, дөрд чөкмишәм һаһанлар.
Хөјалым сечмақдир сән төк чананлар.
Јанашса үзүнө мүштаг дөһанлар,
Нәфөс дөјәр, чығалары јелләнир.

МӘНИМ

Мүршиди-камилим, Шејх оғлу шаһим!
Бир әрзим вар гуллуғуна, шаһ, мәним.
Әзиз башым үчүн оху јазғымы,
Акаһ ол һалымдан кәһбөкәһ мәним!

Дәрин-дәрин дәрјалары бөјлады,
Хәнчәр алыб гара бағрым тејләди,
Оғлу өлмүш вәзир гәза ејләди,
Кетмөз димағымдан дуди-аһ мәним.

Шаһр олан дәрси алыр пириндән,
Баш ачмадым сәк рәғибин сириндән,
Голу бағлы кечдим Худафөриндән,
Үзүм күлмөз, һеч ачылмаз аһ, мәним.

Гурбани дер: баһар олур, кәлир јаз,
Көлләрдө үзүшүр өрдөк илө газ,
Сөрим тәвәлладыр, үзүм пәјндаз,
Јохдур бундан гејри бир мөтәһ мәним.

ЕЛЛӘРӘ ДОҒРУ

Нә ола, бир шадлыг хәбәри кәлә,
Јүкәнә барханам елләрә доғру.
Нашы овчу бәрә бөкләр, әләнәр,
Мараллар сајрышыр јоллара доғру.

Сөрдөн жүклөңири назлымын көчө,
Чөңнөтүлмө вадыр гојнунун ичи,
Әбришим телләри, мурасса сачы,
Һәрдем сәда ғылар белләре доғру.

Севдијимин күрчү имиш атасы,
Әскик олмаз гоч икидин хатасы,
Ғашы каман, синәм онун бутасы,
Ғаты јај чәкилир голлара доғру.

Бағчаларда гурудулур барама,
Нашы тәбиб мәлһәм ејләр јарама,
Дедим: пәрим, зүлфләрини дарама,
Көнүл кәштә чыхар халлара доғру.

Гурбани дер: наләм јандырыр дашы,
Үстүмә кәлмәсин тәбиби-нашы,
Үммана дөнәндә көзүмүн јашы,
Аханда төкүләр селләре доғру.

ДӨНҮБДУ

Һичран кечаләри гајғы чәкмәкдән
Әлиф гәддим әјри јајә дөнүбду.
Бәд әсилин ешидән тәк сөзләрин,
Јәгин етдим, өмрүм зајә дөнүбду.

Үчүшур дурналар, сәкир тејһулар,
Намәрд адам галиблијин арзулар,
Буланды дәрјалар, һәм дашды сулар,
Ғајнагсыз булаглар чајә дөнүбду.

Биз дә гонаг олдуғ гарслы Османа,
Јунис тәк лап далдығ ғәри-үммана,
Гурбани дер: дөнсүн белә замана,
Көјдоки улдузлар ајә дөнүбду.

ТӘЧНИС

Көзәл адам, кәл, аллаһы севәрсән
Далдаланма бир дә көркәз јара үз,
Јастана көр јарын астанасында,
Гуллуғ елә, хидмәт елә јара јүз.

Сағдан вурду, солдан чыхды сағ әлим,
Сағ гошунду, сол ләшкәрди, сағ әләм,
Нақуманам мән бу дәррдән сағалым,
Тәбиб бирдир, дәрд минбирдир, јара јүз.

Гурбани дер: мунда кәлдим јар үчүн,
Кәс,кәс, кабаб доғра бағрым јар үчүн,
Јар одур ким, јардан сонра јар үчүн
Зүлф дағыда, јаха јырта, јара үз.

ОЛУ

Дедим, көнүл, севмә хублар хубуну,
Онун һәр мујунда јүз мин гал олу.
Накаһ сәни дәрдә кирифтар ејләр,
Ғашы фитнә, гәмзәсиндә ал олу.

Улу диванларда чәкилир адым,
Әршә бүләнд олду дады-фәрјадым,
Башым үстә ганым ичән чәлладым,
Сағ әлиндә әлиф гәддим дал олу.

Гәмәр нә јандырыб, күнәш нә јахар,
Көнлүм нә титрәшиб үммана ахар.
Гурбани дер: һәр ким шаһа кәч бахар,
Онун камалында тез завал олу.

МӘНДӘН

Дағлар, сәнин илә һәмдәм олмада
Әсиркәрсән инди ғары да мәндән.
Сәк рәгибин о тәһәли сөзләри
Ахыр ајры салар јары да мәндән.

Бу иләмәјин, бу көјнәјин, бу ағын,
Әзәл башдан бағбаныјдым бу бағын,
Синәм үстә чарпаз дүјүн бу дағын,
Бағбаң әсиркәјәр нары да мәндән.

Бу дунја дедијин бир бош әләкдир,
Һағын минбир ады онда көрәкдир,
Гурбани дер: бу нә чәрхи-фәләкдир,
Зүлүмлә ајрырлар јары да мәндән.

Дост јолунда јаха ыртдым, баш ачдым,
Кеча-күндүз даду-бидад ејләдим.
Өз алимлән ыхдым өзүм ейяни
Мүддәиләр ейни абад ејләдим!

Дост јолунда үз гојубан баш кәсдим,
Агламагдан бу дидәмдән јаш кәсдим,
Ширин үчүн Бисүтундан даш кәсдим,
Мүнәсиб адымы Фәрһад ејләдим!

Шаһин-шонгар бөј оғлунун голунда,
Сәж рәғибләр һамы сағу солунда,
Гурбани дер: бир намәрдин јолунда,
Чаван өмрүм, һејиф, бәрбад ејләдим!

НӘДӘДИР

Еј назәнин, бу кен, кениш дүнјада
Намусу әҗәрә сатмаг нәдәндир?
Кәр адына дејилмишә шаһибаз
Сөјлә көрүм, ону атмаг нәдәндир?

Ејләрәм һәр јердә сәнин сорағын,
Күндән-күнә артар бил иштијағын,
Өз әлиилә јандырдығын чырағы
Шәләји-фәрагла јажмаг нәдәндир?

Һифз ејләсин таһры сәни бәладан,
Тапсын чанын сийһәт, еј күл, шафадан,
Һәр икмиз вәслә јетәк дүадан,
Һичранын одуна јанмаг нәдәндир?

Нә көзәлдр сәнин ширин сөзләрин,
Зәил етди мәни ала көзләрин,
Еј севдијим, гајдасыдыр гызларың,
Кәһи, кәһи бу сә. атмаг нәдәндир?

Сәнә әјандыр, еј дилбәр севдијим!
Гурбанидир, бир шәј диләр севдијим!
Ај үзүнү көрмәк истәр, севдијим!
Сөјлә көрүм, бәс јашынмаг нәдәндир?

Ашыг Аббас

ИНЧИМӘСИН

Гәдәм гојуб јар јанына кәләндә,
Елә кәл, елә кет јол инчимәсин.
Шәкәр ләбләриндән мәнә бүсә вер,
Додаг тәрпәнәсин, дил инчимәсин.

Дәрилди бостанлар, бош галды тағлар,
Көнүл истәдијин вермәсән ағлар,
Ағ синән үстүндән дарајы бағлар,
Һејкәл арасындан сал, инчимәсин.

Бүлбүл фәган ејләр күл һәвәсиндән,
Гоша нар асылыб јар синәсиндән,
Елә кәл, елә кет бағ-бәрәсиндән,
Бүлбүләр һүркүшүб күл инчимәсин

Көзәлләр ичиндә сән гызыл күлләр,
Долаңсын башына шәјда бүлбүлләр,
Әсмә саба јели, титрәмә чөлләр,
Чығалар тәрпәнәб тел инчимәсин.

Аббас дејәр: ағлајанлар күләндә,
Назлы јар сорушуб һалым биләндә,
Мәрһәмәт ејләјиб бизә кәләндә,
Дола кәрдәнинә гол, инчимәсин.

НӘСИҲӘТЛИ СӨЗ

Бәд өвләды әзәл башдан танырам,
Чөр-чөп ығар, јад очағын јандырам.
Сәһәр дурар, ар-намусун көзләмәз,
Сују төкәр, өз очағын сөндүрәр.

Улгун чоша калса көпүк жаг олмаз,
Сөүд бар катирса багча, баг олмаз,
Зибил төпө олса, күлдүк даг олмаз,
Жел эсендө алчаглары жендирер.

Аббас бу сөзлэри дејер сөриндөн,
Архы вурун, сују кэлсин дэриндөн,
Сөз бир олса даг ојнадар јериндөн,
Ел бир олса зарби кэрэн сындырар.

БЭЈӨНМӨЗ

Ај һазэрат, бир замана кэлибди,
Ала гарға шух тэрланы бөјөнмөз.
Огуллар атаны, гызлар ананы,
Кэлиилэр дэ гајнананы бөјөнмөз.

Адам вар, дағлары кэзир сэрсэри,
Адам вар, кејинэр пустинэн дэри,
Адам вар, мэрфөтдөн јохдур хэбэри,
Адам вар, султаны, ханы бөјөнмөз.

Адам вар, чөллэри кэзэр каллаһы,
Адам вар, танымаз көзөл аллаһы,
Адам вар ки, билмөз, о, бисмиллаһы,
Адам вар ки, јол эрканы бөјөнмөз.

Адам вар, доланар сэһраны, дүзү,
Адам вар, дөшүрэр күли-нэркизи,
Адам вар, кејмөјө тапаммаз бези,
Адам вар, ал кејер, шалы бөјөнмөз.

Адам вар, чох ишлэр ејлэр ирада,
Адам вар ки, јетө билмөз мурада,
Адам вар ки, чөрөк тагмаз дүнјада,
Адам вар, јаг јејер, балы бөјөнмөз.

Адам вар, дэстинэ верэсэн күллэр,
Адам вар, көзүнэ чэкэсэн миллэр,
Туфарганлы Аббас башына, күллэр,
Нө күнө галмысан, гары бөјөнмөз.

ДУМАН, КЭЛ КЕТ

Думан, кэл кет бу дағлардан
Дағлар тээ бар ејлэсин,
Нэ кэзлэрим сөни көрсүн,
Нэ көнлүм губар ејлэсин.

Һаша, севдичијим, һаша,
Дејилэнлэр кэлди баша,
Бир јандан өзүн тут даша,
Бир јандан ел чар ејлэсин.

Аббас ағлар зары-зары,
Кетмөз көнлүмүн губары,
Илгарындан дөнөн јары,
Таяры тезбазар ејлэсин.

АЈ БУ ЈАНДА ДУР

Башына дөндүјүм, алакөз Пэрим!
Апардын ағлымы, ај бу јанда дур!
Ағыл башда олмаз, руһ да бөдөндө,
Ејлэдин тару-мар, ај бу јанда дур!

Һалалдандыр мајам, булунмаз һарам,
Гырхлар мөчлисиндө мөн орда варам,
Сејрагыб адамла һеч олмаз арам,
Шејтаңдыр, фе'линдэн ај бу јанда дур!

Аббасам, дөвраным ај белө кечди,
Доланды рузкарым, ај белө кечди,
Саллаңды бир пэрим, ај белө кечди,
О сәбөдөн дедим: Ај бу јандадыр!

КЕДӨР

Ај һазэрат, кедөнө бах, кедөнө,
Мэни гојуб көзү јашлы, јар кедөр.
Јүклөнбдир гатыр, бинэ-бархана,
Елө билдим күлли — Иран вар кедөр.

Ариф олан, ишарэдэн гапарам,
Бүлбүлүнэм, далдан-дала гонарам,
Алышарам, мөн бу дөрдө јанарам,
Бөслөјибдир ағ синэдө нар, кедөр.

Һаны бу елкәдә әдәләт, диван?
Јох кимсә еҗләсин дәрдимә дәрман,
Һеч инсафа калмаз бинисаф сәрван,
Сәрван чәкәр, маја бозлар, нәр кедәр.

Мән кәзмишәм алчаг илә учаны,
Јар јолунда гурбан дедим бу чаны,
Шаһлар виран гојду Азәрбајчаны
Аббас ағлар, Күлкәз кими јар кедәр.

КӨРМҮШӘМ

Арадым Османы, кәздим Эрәби,
Мисри, Истанбулу, Шамы көрмүшәм.
Һарда ады бәлли көзәл варса да,
Арајыб, ахтарыб һамы көрмүшәм.

Фир'ону, Фирдовси, Намруду Шәддад,
Онлар да дүнијада гојдулар бир ад,
Јусифлә Зүлејха, Ширинлә Фәрһад,
Бәһрам илә Күләндамы көрмүшәм.

Мәнә јарын һәр ситәми көзәлдир,
Үрәјимдә дәрди, гәми көзәлдир,
Пәрим гәшәнк, көзәл һами көзәлдир,
Чару начар о Пәрнамы көрмүшәм.

Аббасам, сөзләрим дилимдә әзбәр,
Һәкк олуб синәмдә дәрдин бир дәфтәр,
Шаһым, сизин олсун мәсчиду мәнбәр,
Мән көзүмлә мүсәлламы көрмүшәм.

ПӘРИ

Һә күлдүрсән, мәним кими күлүнчә,
Сән мәнә күлүнчә дәрдә күл, Пәри!
Алишан отагда, Күлшән бағчада
Сүсәни, сүнбүлү дәр дә, күл, Пәри!

Сәнилә кәзирдик Тәбриздә бағы,
Синәмә чәкирсән даг үстдән дағы,
Бәндә салдың мәним кими душтағы,
Чох мәши гојубсан дарда, күл Пәри.

Аббас кәтирилди дар ајағына,
Хына тәк јахыллам јар ајағына.
Јохсулу чәкәрләр вар ајағына,
Инди мәним кими мәрдә күл, Пәри!

МӘНИМ

Исфәһан мүлкүндән кәлән хочалар,
Бу чанымда интизарым вар мәним.
Бири һичран, бири мәнһәт, бири гәм,
Гәм евлијәм, хиридарым вар мәним.

Ала көзүи хумарланыб сүзмәсин,
Ај габага гызыл инчи дүзмәсин,
Дејин јара, әл дуадан үзмәсин,
Үрәјимдә алу-зарым вар мәним.

Мән Аббасам, кәлсин, көндүн арадан,
Охудум дәрсимни, чыхдым гарадан,
Сән билирсән, јери, көјү јарадан,
Күлкәз Пәри кими јарым вар мәним.

ЈАДА САЛ МӘНИ

Башына дөндүјүм алакәз Пәри,
Каһдан ағла, каһдан јада сал мәни.
Гара бағрым шан-шан олду, дәлинди,
Каһдан ағла, каһдан јада сал мәни.

Бағбан идим, бағым тәғәјир олду,
Көзүм көрдү, ағлым тәғәјир олду,
Хорјад әли дәјди, тәғәјир олду,
Каһдан ағла, каһдан јада сал мәни.

Мән сәнә чан дедим, сән дә мәнә чан,
Алыш, ешг одуна мәним кими јан,
Адым ашығ Аббас, јерим Туфарган,
Каһдан ағла, каһдан јада сал мәни.

АМАН ВӘЗИР

Аман вәзир, бирчә кирит ағлары,
Әјлә кәчавәни, јары көрәјим!
Аһу кими нәләм тутуб дағлары,
Әјлә кәчавәни, јары көрәјим!

Эмэн билэр дөблөрүннн гөндини,
Салмышам бојнума јар кәмәддини,
Гоча сәрван, сән билрсән фөддини,
Әјлә кәчавәни, јары көрәјим!

Мән Аббасам, јоллар үстө дурарам,
Каһ ағларам, каһ бојнуму бурарам,
Сары Бечән, сәнә бир ох вурарам,
Әјлә кәчавәни, јары көрәјим.

ӘЗИЗИМ

Көздим Исфәһаны, нисф-чаһаны,
Сәнин кими көзәл һаны, әзизим!
Додағын шәкәрдир, шәһди мат ејләр,
Азғын ичи көһәр каны, әзизим!

Сијаһ зүлфүн дал көрдәни дөјдүмү?
Онуң дәрди мөним гәддим әдими?
Залым шаһын әли сәнә дөјдими,
Дағыдарам ханиманы, әзизим!

Гәмзәси бәллидир, гашу көзүндән,
Мән өмәдим јанағындан, үзүндән,
Ејләмә гапыдан, чүғул сөзүндән,
Аббас кими ноцаваны, әзизим!

ПӘРИМ

Сәһәр-сәһәр, сәрчешмөләр башында
Күн кими дағлара јайылан Пәрим!
Һәр кәс мөндән сәнә јаман гандыры
Ја әгрәб дишләсин, ја илан, Пәрим!

Говма дәркаһындан ширин нөкәри,
Кејмәрәм һәр шалы, һәр гәләмкәри,
Һичран хәстәсијәм, јемәм шәкәри,
Гојундакы нара гајылам, Пәрим!

Көтүр сүрмәни чәк гашына кәлсин,
Чал әјри чалманы башына кәлсин,
Аббасын сөзләри хошуна кәлсин,
Һуриләр гызындан сајылан Пәрим!

16

ПӘРИМИН

Мән кәлрдим Туфарғанын елиндән,
Јолум дүшдү обасына Пәримин.
Салам вердим, әлејк алды саламым
Гонаг олдум бабасына Пәримин.

Пәрим тәклиф етди чашта дүшмәјә,
Су истәдим, шәрәб верди ичмәјә,
Көңлүм гушу пәрвазланыб учмаға,
Учар, гонар чығасына Пәримин.

Дал көрдәнә төкүлүбдүр һөрмәләр,
Мина кәмәр инчә бели бүрмәләр,
Атлаз гофта үстө гызыл дүјмәләр
Дүзүлүбдүр јахасына Пәримин.

Аббас идим, кәлдим бурда галмаға,
Саралыбан һејва кими солмаға,
Чәфа чәкиб белә көзәл алмаға
Әчәб дүшдүм севдасына Пәримин.

ОЈНАР

Башына дөндүјүм алакөз Пәри,
Өз-өзүнә гејри һалынан ојнар.
Чаваһир мөтаы, дүр хиридары,
Тутубдур дәстиндә, лә'линән ојнар.

Сәнсиз көрүм хараб галсын бу бағы,
Шејда булбул нә зөвг ејләр, нә зағы,
Зүлфү дал көрдәндә ачыб мөзағы,
Ағ үзү мүнәввәр халынан ојнар.

Ај Аббас, Пәринни бә'зи ишләри,
Јорғун марал кими хош бахышлары,
Иничдән, сәдәфлән, дүрдән дишләри,
Азгы сүд, додағы балынан ојнар.

ӨП

Көңүл, Мөчнун кими јајын дағлара,
Әјил, бу ләләнин будағындан өп!
Пәрванә тәк долан јарын башына,
Арала телләрин, габағындан өп!

17

Алмаз олмаз нанэчибин гызыны,
Чакмак олмаз бөдөсилни назыны,
О үзүнү, бу үзүнү, көзүнү,
Дилиндөн, дишиндөн, додагындан өп!

Китабда охунан Сина жахшыдыр,
Себрагыб көрдөнү сына жахшыдыр,
Мэн дедим, өпмөжө синэ жахшыдыр,
Кенүл һа жалварыр, бухагындан өп!

Багчалар титрэшир бардан өтөри,
Алмадан, һеждадан, нардан өтөри,
Аббас, аглажырдын жардан өтөри,
Дур, шаһимөрданын ајагындан өп!

МЭН ДЕЖИЛЭМ

Нэ бахырсан, көзү ганлы һарамы?
Сән дежэн күнаһкар һа мэн дежиләм!
Һәр шөһөрин бир ады, бир саны вар,
Мэн Мисир шөһријәм, Јәмән дежиләм!

Јарын гапысында јүз ган ејләдим,
Әл узатдым, чөкдим, үз ган ејләдим.
Бир көнүлө дәјдим, јүз ган ејләдим,
Даһа бир көсинән јаман дежиләм.

Аббас ағлар, либасыны сојдулар,
Зүлм ејләјиб гөңчө күлүн дәрдиляр,
Һәрчајылар гаш ојнадыб күлдүляр,
Ејлә дејил јарым, һөмән дејиләм.

ГУРБАН

Гадасын алдығым, нөдөн мәлулсан?
Әкэр лал исансө, дил сәнә гурбан!
Күмүш нәштәр илә төкдүн ганымы,
Назик әлләринлә сил, сәнә гурбан!

Мал кедәр отлајар дағын ичиндө,
Пилтә шө'лө вөрәр јағын ичиндө,
Бағбаны диндирдим бағын ичиндө,
Деди: сүсән, сүнбүл, күл сәнә гурбан!

Башына дөндүјүм, көзләри хөнда,
Турунчлар баш вериб чыхыб жаханда,
Дедим көзәл, бир бусө вер о халдан
Ачығланды, деди, ал, сәнә гурбан!

АЛАКӨЗ ПӘРИ

Башына дөндүјүм, алакөз Пәри.
Бундан белә аләм олар ингиләб.
Тез мәрһәмәт гылыб бир еһсан ејлә,
Севдијим үзүндөн ат инди ниғаб.

Бағачанызда битөн нарынчы күлбу,
Ахар көзләриндөн гәтрә-гәтрә су,
Чаны јанмыш бағбан, лајигдирми бу,
Нечә фәрәһләһир күл үстә гураб.

Көзәлләр ичиндө сән ки, ә'ласан,
Ај нәләр дүзүрсән хәдди-хала сән,
Истәсән ки, чаны мөндөн аласан,
Аббасам, чөкәрәм даима әзаб.

КӘЛМӘДИ

Башына дөндүјүм, гурбан олдуғум,
Һара кетди бахты гара, кәлмәди.
Бүлбүл учду, солду күлүн јарпағы,
Гисмәт олду гөңчө хара, кәлмәди.

Шаһ һөкмүјлә хан үстүнә хан кетди,
Ағлар дидәм, јаш јеринә ган кетди,
Гол бошалды, дил долашды, чан кетди,
Ахыр апардылар дара, кәлмәди.

Аббас дејәр, бу ад јаман ад олду,
Чисмим атәш, гојнум долу од олду,
Мөн чан дедим, чанан мөндөн јад олду,
Инди узаг дүшдү ара, кәлмәди.

КҮЛКӘЗ

Гурбан олум сәни чөкән нағгаша,
Јетирдин дәстими дамана, Күлкәз!
Гүдрәт гәләм чалмыш о гәләм гаша,
Бәнзәр әбуларың камана, Күлкәз!

Кал верөк эл-элө, чыхаг бу бага,
Күл-күлө сармашыр, будаг будага,
Үз-үзө дајајаг, додаг додага,
Аг синөн синөмө дајана, Күлкөз!

Үзөнкини басым, Күлкөзүм, атдан,
Сөн мөни гуртардын аловдан, оддан,
Аббасын севдији, хаби-гәфләтдән
Силкиниб чыхсана бу јана, Күлкөз!

БАБ ОЛА

Нилал гашларына јүз бәрөкаллаһ,
Ајын нө һәдди вар, она баб ола!
Чаны јанар сөнө ашиг оланым,
Јата билмөз көзләриндө хаб ола.

Гызыл күлләр ачылыбдыр һәм-ајин,
Јарын кәлмөсини ејләрөм тә'јин,
Дедим, көзәл, олаг кәл бир гол-бојун
Нејләрөм дунјаны, гој хараб ола.

Аббас дејәр: јар јанына варынча,
Саралды күл рөнким, дөндү нарынча,
Сөн көзәли мөн торума салынча,
Азча галды өмрүм бир тураб ола.

КӘЛИН

Сөн ки, бу гајдада белә көзәлсән,
Јохдур көзәлликдө сөнә тај, кәлини!
Гашларын камандыр, кирпикләрин ох,
Аг үзүндө гоша халлар, ај кәлини!

Һаг көтүрсүн аралыгдан јаманы
Артсын сејрагыбын дәрди, аманы,
Һәр ким вурса мөнөн сөнин араны,
Дүшсүн евләринә көрүм вај, кәлини!

Аббас дејәр: гызылкүлү дәркинөн,
Дәриб-дәриб синөн үстө сәркинөн,
Аг үзүндөн бир чүт бусә веркинөн,
Һесаб ејлә гоншулугда пај, кәлини!

АЈРЫЛДЫМ

Ај арифләр, ганлы фәләк чәбриндөн
Голумдан, гардашдан, елден ајрылдым.
Фәрһад кими чөкдим Ширин гәһрини,
Чыга пәрвас етди, телдөн ајрылдым.

Бир чаным вар, јар јолунда садага,
Бал бәләниб дилә, дишә, додага,
Нө мүддәтдир бағбан идим бу бага,
Дәрмәдим гөнчәсин, күлдөн ајрылдым.

Аббас дејәр, јар ајрысы јамандыр,
Һеч кәсә көстөрмә, алаһ, амандыр!
Гынамајын, әлиф гәддим камандыр,
Додаг гајмаг, дили балдан ајрылдым.

ДӨРД АЈАҒЫНДАН

Башына дөндүјүм, ај күлкөз Пәри,
Чөкәрәм һичраны дөрд ајағындан,
Елин төһмөтиндән, фәләк чәбриндән,
Дүшмүшәм чөлләрә дөрд ајағындан.

Пәрим, сөнин үзүн көрән тәр салар,
Өлдүрсәләр мејли дөһмәз тәрсалар,
Һичрандан мөшг алар, гәмдән дәрс алар,
Сөн мәнә дәрс вердин дөрд ајағындан.

Габаг ајдыр, зүлф булулдур, үз күндүр,
Сөнсиз мөним бир саатым јүз күндүр,
Һеч демирсән, гул Аббасын үзкүндүр,
Гәм башындан тутар, дөрд ајағындан.

НӨ КӨЗӘЛ ИМИШ

Бу күн бир назәнин кәлди күзәра,
Күлкөз сымалары нө көзәл имиш.
Гановуз көјнөји, атлаз гофтасы,
Јашыл басмалары нө көзәл имиш.

Јохдур бәрәбәрин сөнин дәһрдә,
Нө инсанда, нө зәрбафда, нө зәрдә,
Јашылбаш сона тәк титрошир сәрдә,
Чығалы телләри, нө көзәл имиш.

Сөйләдijим сөзләр ләjигдир доста,
Досту көрмәjәндә галырам jасда,
Сааты хош вахтда jарадан уста,
Чөкijбдир халлары, нә көзәл имиш.

Ач һүснүн китабын охујум баш-баш,
Нөггашлар чөкмишләр нә көзәл гаш-даш,
Гучубдур зәр көмәр габагындан гаш,
О гәдди, даллары нә көзәл имиш.

Гурбанам чананын гөләм гашына,
Аббасы салыбдыр ешг аташына,
Нишана алыбдыр багрым башына,
Санчыбдыр милләри, нә көзәл имиш.

АШДЫ ДА КЕТДИ

Јеридим, јеридим јетә билмәдим,
Дәрди-гәм әлиндән јата билмәдим,
Бир јоргун овчујдум, тута билмәдим,
Овум гарлы дағлар ашды да кетди.

Јахшы олар, ел ичиндә гул ады,
Чешмим јашы јар гапысын сулады,
Көнүл гушу көјдә ганад булады,
Гырды шикар бәндин, ушду да кетди.

Мән Аббасам, јалан кәлмәз дилимә,
Гејри бүлбүл гона билмәз күлүмә,
Төрлан дүшдү мән наданын әлине,
Овлаја билмәдим, гашды да кетди.

КӨНҮЛ

Көнүл бир чананын севдасындадыр,
Чисмдә инсандыр, маһи-әнвәрдир.
Бојуну арзулар багчада бүлбүл,
Билмирәм, сүсәндир, ја сөнүбәрдир?

Севдијимин һүснү Гурейшин нури,
Јусифи-Көн'андыр, Чинин Фәғфури,
Дејрләр, бәһиштдә чох олур нури,
Онлар да көһнәлиб, јар тазатәрди.

Чоху ашыгылыгы асан шеј санды
Чөфасыны көрдү, чох тез усанды,
Чаным бир Пәринин одуна јанды,
Гој десинләр, Аббас үчүн бир ардыр.

ДИЛӘЈИМ

Гәдир мөвлам, будур сәндән диләјим,
Көрүм јарын өмрү јетсин јүз илә.
Артыг ола малы, мүлкү, дәвләти
Атмыш нәри бир гатара дүзүлә.

Сәдәф инчә, додаг инчә, дил инчә,
Чаным чыхды јар көнлүнү алыңча,
Өлүм ејдир бу дүнјада галынча,
Бир икид ки, гатарындан үзүлә.

Гашларына чөкилибдир, бил гөләм,
Ағыз дават, көз мурәккәб, дил гөләм,
Јалан десәм чөк көзүмә мил, гөләм,
Сәнәд веррәм, гулун оллам јүз илә.

Аббас дејәр: дилдәки һәрф нечәдир,
Нечә көһәр, нечә лә'ли, нечә дүр,
Саһамадым зүлфүн мују нечәдир,
Горхурам ки, шана дәјә, үзүлә.

БАШЛАМА

Кезәл Пәри, мәнлә јаман башлама
Мәнним әрзим кедәр, хана јетишәр.
Гашларын лә'л олса, јохдур гижмәти,
Мин түмәндир, бәзиркана јетишәр.

Мәчлиснә сүраһиләр дүзүләр,
Ала көзләр хумарланыб сүзүләр,
Бир мујун үзүлсә, чаным үзүләр,
Зәлзәләси ал-Османа јетишәр.

Аббас дејәр: Пәрим ниғабы атды,
Чамалын көстәрди, күнү јубатды,
Ағ үзәд халларын Мисри набатды,
Сәккиз чәннәти-ризвана јетишәр.

ЈАЗ

Башына дөндүрүм ај жазан алим,
Мөним дәрди-дилим дежим, бир дө жаз!
Доггуз ај жатасан жарын гојунда,
Үч ај пайыз, үч ај ғышы, бир дө жаз.

Нө туш олдум назлы жарын охуна,
Ағ мөмөлөр бир-биринө тохуна,
Бир гәләм чал һәр диванда охуна,
Көрөн десин, вар әллөрин, бир дө жаз.

Нө ола Аббасы јада салалар,
Һавада мүргләр ганад чалалар.
Горхурам ки, жары мөндөн алалар,
Чыгрышырлар: һачан кәләр бир дө жаз.

БУ ЈАНДАДЫР

Кедәр икән бир үммана туш олдум,
Бәһрләр чалханыр, көл бу јандадыр.
Бој кедәр бир јана, бухаг мин јана,
Чыға пәрваз ејләр, тел бу јандадыр.

Күлкәз дәли олуб јохса дивана?
Үз чевириб кедәр чөл-бијабана,
Бурдан бир јол кедәр ол Туфаргана,
Тамам гоһум, гардаш ел бу јандадыр.

Һөкмүн Малик Әждәр, исминдир Әдһәм,
Дидөлөрим ган-јаш төкәр дөма-дәм,
Лүтф ејлә Аббаса, гилбеји-аләм,
Гадасын алдығым јол бу јандадыр.

ОЛМУШ, АЈ ОЛМУШ

Кәдим, көрдүм Пәрим көчүб јурдундан,
Јајлаг јери чөмөн олмуш, ај олмуш.
Бундан белә мән сағлығы нејләрәм,
Јар ләбини әмөн олмуш, ај олмуш.

Јенә артды мән фәгирин әләми,
Чәрхи-фәләк тәрсә чөкди гәләми,
Көз јашында гәрг ејләрәм әләми,
Гәтрә сулар үмман олмуш, ај олмуш.

Мөчлисинә сүраһиләр дүзүлдү,
Ејним јашы габдан-габа сүзүлдү,
Агла, Аббас, әлин јардан үзүлдү,
Бу күн ахыр заман олмуш, ај олмуш.

АЈДЫН ОЛСУН

Көзәллији елә чар олан Пәри,
Кәрдәнә һамајил тах, ајдын олсун!
Севдасы сәримдә вар олан Пәри,
Санәми одлара јах, ајдын олсун!

Бир заманлар дөвран сүрдүм сизинлә,
Ашиг етдин сөһбәтинлә, сөзүнлә,
Әзәл башдан мәнә бахан көзүнлә,
Инди өзкәләрә бах, ајдын олсун!

Гул Аббасы нө кәнара атмысан,
Һәрчајилә үлфәтини гатмысан,
Дејәсон ки, таза ашина тапмысан,
Севдјим, көзләрин чох ајдын олсун!

ЈАР

Көнүл гәмкии, сәһралары кәзирәм,
Нө инсафдыр мән дө сәнисз гәлым, јар.
Көзүм көрүр, јарлы јарын диндирип,
Истарәм ки, сәндән камым алым, јар.

Кизлин-кизлин сәнлә етдјим илгар,
Инди билдим сәндә јохмуш е'тибар,
Һәр ким версә јардан мәнә бир хабар,
Шәрин чаным она мүждә ғылым. јар.

Ајры дүшдүм вәтәнимдән, елимдән,
Булбүлүмдән, күлшәнимдән, күлүмдән.
Мән нө дедим, сән инчидин дилымдән,
Һәсрәт галдым, мән дәрмәдим күлүм, јар.

Аббас дејәр, тәрк еләдим еяими,
Бир дәрмәдим ағ синәдән күлүмү,
Арада вар чәрхи-фәләк өлүмү,
Гој чамалын көрүм, ондан өлүм, јар.

ИНДИ

Мән олмушам дәрдин, гәмин баркеши,
Гәмдән тикдирмишәм нә галам инди.
Истәдим ки, яра бир намә јазам,
Нә қағыз тапылыр, нә гәләм инди.

Бир әрзим вар, мән дә дејим шаһана,
Илаһијә шүкр ејләрәм, шаһә нә?
Горхурам ки, назлы јары шаһ ана,
Јарсыз бу дүнјада нә галам инди?

Катибләр охурлар, чимә дә кетди,
Әрәнләр ме'рача чүмәдә кетди,
Аббас ағлар, Күлкөз, Чүмә дә кетди,
Нә гавгајам инди, нә галам инди.

ОЛМАЗ

Өзүндән кичији ишә бујурма,
Сөзүн јерә дүшәр, һеч мигдар олмаз.
Һәр нә ки, кар көрсән өз әлинлә көр,
Инсан өз ишиндә чәфакар олмаз.

Өзүндән бөјүјүн сахла јолуну,
Дүшән јердә соруш әри-һалыны,
Аманат, аманат гоншу малыны,
Гоншу јох истәјән өзү вар олмаз.

Сорушун, гул Аббас, һалын нечәдир?
Күндүзләрим ај гаранлыг кечәдир.
Сөрв ағачы һәр ағачдан учадыр,
Әсли гытдыр, будағында бар олмаз.

ГАШЛАРЫН

Дәрс алмамыш ачдым китаб охудум,
Мөһтач дејил һеч устаја гашларын.
Тәә чыхыб камандарын әлиндән,
Бәнзәр үч кечәлик аја гашларын.

Өвчу олан дурар дағ дамаһында,
Дәрди олан дурар дәрдли јанында,
Нә дурубсан сејрағыбын даһында,
Верибдир өмрүмү заја гашларын.

Бир халын бәзиркан, бир халын хоча,
Һүснүн зәкатыны вер мән мөһтача,
Мән Аббасам, ејләмәдим илтича,
Мәни кәтди илтичаја гашларын.

ЧАНАН

Бир көзәлсән шөвгүн дүшүб чаһана,
Јохдур сәнин кими көзәл, көз ала.

Мән ашигәм чаһана,
Чаным гурбан Чаһана,
Һаггын әзиз бәндәси,
Хош кәлмисән чаһана.

Јарадан јарадыб салмыш чаһана,
Јохдур сәнин кими көзәл, көз ала.

Бағбансан баға бах, бах ишини көр,
Бағ бәслә, бағ бечәр, бағ ишини көр.

Ашыг, бах, ишини көр,
Баға, бах, ишини көр,
Нә јатмысан камил өвчу,
Маралын бахышыны көр,

Һәлә сән тәрланың бахышыны көр,
Истәјир чанымы көзәл көз ала.

Аббас дејәр, мән гурбанам сәнә јар,
Узун бојлу, туги дилли сәнә јар:

Мән ашиг сәнә јар,
Сәнәд вердим сәнә јар,

Гәриб ашыг гүрбәт елдә
Чаным алдын сән өјјар.

Доладым дүнјаны нечә сәнә јар,
Көрмәдим сән кими көзәл көз ала.

БАХТЫДЫР

Будур, кәлди баһар фәсли,
Дағларың лала вахтыдыр.
Ачылыбдыр гызыл күлләр,
Бүлбүлүн бала вахтыдыр.

Булбулләр доланыр бағы,
Бир хәлвәт ејлә отағы,
Сәнә гурбан олум, саги
Меј вер, пијала вахтыдыр.

Мән Аббасам, боју бәстә,
Дәрдиндән олмушам хәстә,
Ал башымы дизин үстә
Чал јатаг, ләјлә, вахтыдыр.

ЈАР КӘЛМИР

Оғрун јоллара бахмагдан
Бағрым ган олду, јар кәлмир,
Ағламагдан ејним јашы
Сел, үмман олду, јар кәлмир.

Мәним јарым боју бәстә,
Дәрдиндән олмушам хәстә
Јәгин чыхыбдыр тахт үстә,
Јохса хан олду, јар кәлмир.

Дағларын гары сөкүлдү,
Ахды чајлара төкүлдү,
Аббас дејәр, бел бүкүлдү,
Гәд каман олду, јар кәлмир.

КӘЛИН

Кечә-күндүз ган ағларам,
Мәнимки аһ зарынандыр.
Мән јары бивәфа көрдүм
Гөл бојун әғјарынандыр.

Саллаһыб кәл бизә, кәлин,
Ар үзүндә сијаһ телин,
Булбүл чох истәјир күлүн,
Күлүн мејли харынандыр.

Бојнуна салмысан бағы,
Синәмә чәкмисән дағы.
Аббасын шәфа тапмағы
Гојнундакы нарынандыр.

КӨНЛҮМ

Нә ағларсан, нә сызларсан,
Бир дәрди беш олан көнлүм!
Ахырда зуннар бағларсан,
Гәмә јолдаш олан көнлүм!

Бир јар кәлир обасындан,
Алым дәрдү баласындан,
Чәрхи-фәләк бадасындан
Ичиб, сәрхош олан көнлүм!

Аббас ағлар арсыз-арсыз,
Дүңја олуб е'тибарсыз,
Дејирдин, дөзәрәм јарсыз,
Дөз, бағры даш олан көнлүм!

ДИЛБӘР

Уча дағларын башына
Горхурам гар јаға, дилбәр!
Алдын ағлымы башымдан,
Салдын дағдан-даға, дилбәр!

Күлләрин ичиндә күләм,
Охујан шејда бүлбүләм,
Мән бир голу бағлы гулам,
Сән олмусан аға, дилбәр!

Күлләрин ичиндә харам,
Күл үзүнә интизарам,
Мән әввәлки көһнә јарам,
Долан солдан саға, дилбәр!

Сән арысан мән дә шана,
Дәрдиндән олдум дивана,
Салдырмысан бәндәрхана,
Долан кәл отаға дилбәр!

Гул Аббасын көзү сәндә,
Олмушам дивана мән дә,
Бир чүт шамама синәндә
Ендир тағдан таға, дилбәр!

КЕТДИ

Кечә-күндүз ган агларам
Көз жашым үммана кетди.
Ширин чаным жар жолунда
Олмага гурбана кетди.

Дојмадым жарын дилиндөн,
Гучмадым инча белиндөн,
Алдылар жары олимдөн,
Гаргана-гаргана кетди.

Һәр нә олду мәнә олду,
Гајнады, пейманам долду,
Десәләр, Аббас нечә олду?
Дејин, Туфаргана кетди.

ОЛМАЗ

Бир көзәл охлады мәни,
Белә әбру каман олмаз.
Көјдән һури-мәләк енсә,
Онуң кими гылман олмаз.

Кабаб јанар көзү илә,
Даныш жарын өзү илә,
Мүхәннәсләр сөзү илә
Јар һа јардан јаман олмаз.

Ашыг Аббас јана-јана,
Јанды бағрым дөндү гана,
Бир намә јаз Туфаргана,
Даһа сәндән аман олмаз.

НЕЈЛӘР

Лејли жарын гәмәр һүснү,
Бу боју тәл'әти нејләр?
Јар ләбиндән шәкәр әман,
Шәкәри, шәрбәти нејләр?

Сијаһ зүлфү кәмәнд олан,
Даһаны долу гәнд олан,
Әзәл илгара бөнд олан,
Сәһәди, сәрхәтти нејләр?

Аббас ағлар, күләр олса,
Көз јашыны силәр олса,
Бир јар ки, дәрд биләр олса
Көз-гаш ишарәти нејләр?

МӘНИМ

Кечә-күндүз ган агларам,
Артыбдыр фәрағым мәним.
Башымы алыб кедәрәм,
Тутдугча ајағым мәним.

Фәләк салыб ишим ләнкә,
Дүшүмшәм говгаја, чәнкә,
Ашарам һиндә, Фирәнкә,
Алынмаз сорағым мәним.

Аббас гүрбәт елә варса,
Намәрд олар дала галса,
Дејиләнләр керчәк олса,
Сөнүбдүр чырағым мәним.

ЈАРЫН ВӘ'ДӘСИ

Јарым мәнә вә'дә верди
Деди: кәл кәз бураларда.
Гара бағрым шан-шан олду,
Сызылдашыр јаралар да.

Сијаһ зүлфүн белдән ашыр,
Сүсән сүнбүлә долашыр,
Көзәллик сәнә јарашыр,
Дур доланар араларда.

Аббас илә хош данышан,
Ағ үзүндә дәнә нишан,
Кәклик кими гаггылдашан,
Гаггылдашыр һараларда?

ГИСМӘТ ЕЈЛӘ

Бар илаһи, гисмәт ејлә,
Јола јолдаш илә мәни.
Мән она чан гыјар олсам,
О севсин баш илә мәни.

Ағладырсаң, күлдүрүрсөң,
Чешмим жашын силдирирсөң,
Чаллад кими өлдүрүрсөң,
О көз, о гаш илэ мөни.

Сөн олсан сөни тары,
Чыхар көңлүндөн губары,
Севэр олсам өзкө жары,
Яндыр атэш илэ мөни.

КЕДИРЭМ

Дурум доланым башына,
Ала көзлү жар, кедирэм.
Өлсөм бојуна садага,
Галсам интизар кедирэм.

Мөрд илэ ејлэ үлфөти,
Чакма намөрддөн миннөти,
Бүлбүл гызылкүл һасрәти,
Гышы, жазы зар кедирэм.

Аббас дејәр: күл бәһсидир,
Бундан артыг дөрд һансыдыр?
Ајрылығын вәдәсидир,
Кәл көңлүмү ал, кедирэм.

ДӘРБӘНД

Ај чамаат, кәлин тәриф елөјим,
Нә әчәб дүшүбүр јери Дәрбәндим.
Искәндәр әлилә олуб бәргәрар,
Чәкилибдир бурчу, бары Дәрбәндим.

Кәлмишидим бу Дәрбәнддә галмаға,
Бир түлкөк төрланы әлэ салмаға,
Дүшмән өлдүрмөјә, гисас алмаға
Гочаг олур икидләри Дәрбәндим.

Дәрбәнд дедикләри бағчадыр, бағдыр,
Алт јаны дәрјадыр, үст јаны дағдыр,
Аббас, дејәр: әчәб мејвәси чағдыр,
Хәстәјә шәфадыр нары Дәрбәндим.

Ашыг Абдулла

БӘЛЛИДИР

Саллана-саллана кедөн Сәлатин
Кәклик кими јеришиндөн бәллидир.
Јел атды рүбәндим, көрүндү үзү,
Чаным алан бахышындан бәллидир.

Синөн бәнзәр Саваланын гарына,
Дәјишмәм дүнјанын күлли варына,
Јумрулуғда охшар Курдаш нарына,
Дик мәмәләр дурушундан бәллидир.

Һасрәтини чәкир Гәләб, Бағдад, Чин
Чамалы бир күнәш, өзү көјөрчин,
Ағ үзүндә сијаһ зүлфү чинбөчин,
Төрлан овуң алышындан бәллидир.

О көрүнөн зәнәхданда нә халды?
Гашларын гарасы чанымы алды.
Өлдүрсән дә ганым сәнә һалалды.
Мүжжанларын вурүшундан бәллидир.

Абдулланын ағлын сән алдын әлдән,
Сијаһ тел ичинә чумубду кәрдән,
Бар илаһым, өзүн сахла нәзәрдән,
Бир ај доғуб, доғушундан бәллидир.

НАЗЛЫ БӘХТӘВӘР

Эрәш маһалында, Күр кәнарында
Јохдур санин кими назлы бәхтәвәр.
Бир әлиндә тутуб гәләм кағзы,
Мәним дедикләрим јазды бәхтәвәр.

Бир оба көрмүшөм тамам алачыг,
Сижан теллөр дал көрдөндө долашыг,
Гышын чиллэсиндө бел-бухун ачыг,
Дејесөн баһарды, жазды, бөхтөвөр.

Абдуллајам, мөн дө душдүм диллөрө,
Мөчун кими көздим чөлдөн-чөллөрө,
Соңа кими мөскөн салыб көллөрө,
Дедим бөс өрдөкди, газды бөхтөвөр.

САЛАТЫН

Саллана-саллана көлөн Салатын,
Салланыбан наазы јардыр бу көлөн.
• Бир гыја баханда алды чанымы,
Өлкөлөрө бөрабөрдир бу көлөн.

Көлдим, көрдүм Јар чешмөдө отурмуш,
Бизе ширин-ширин сөһбөт кәтирмиш,
Ичиб сәрхош олуб өзүн итирмиш,
Ашигиндөн бихәбөрдир бу көлөн.

Абдулла да һагдан алды пәјыны,
Чыхдаш олсун орталыгдан һајыны,
Итирмәрәм Јарын һаггы-сајыны,
Көһнө јардыр, вәфадардыр бу көлөн.

ИСТӨР

Бу гөдд, бу гәмөт ки, вар сөндө, дилбөр,
Кејиб салланмагын бир чамал истөр.
Аман чанан, сөндө галды ихтијар,
Бу сыныг көнлүмү бирчәм ал, истөр.

Әсәр дан јелләри, әсәр сәрәсәр,
Күмүш көмөр назик белдә сәрәсәр,
Јар севәндәр чанын гојар сәрәсәр,
Јар севмәјән кедәр, бирчө мал истөр.

Абдулла меһмандыр она индиләр,
Дәрд бир икөн јетди она индиләр,
Мәним сыныг көнлүм она индиләр,
Сагинин дәстиндөн бир чам ал, истөр.

ЧАҢАНЫМ КӨРҮНМӘЗ

Башына дөндүјүм, меһрибан ләлә,
Ләлә, һаны бөс Чаһаным, көрүнмәз?
Алышыб одуна бурјан олдуғум,
Ләлә, һаны бөс Чаһаным, көрүнмәз?

Гөввас олуб дәрјалара далдығым,
Ширин чаным ешг одуна салдығым,
Зүлфүнүн мујундан нишан алдығым,
Ләлә, һаны бөс Чаһаным, көрүнмәз?

Билирсәнми һансы бағын барыјам,
Алмасыјам, һејвасыјам, нарыјам,
Абдуллајам, мөн Чаһанын јарыјам,
Ләлә, һаны бөс Чаһаным, көрүнмәз?

КӘЛ-КӘЛ

Чәкәрәм гыдычы, киррәм мејдана,
Кәлирсән мејдана, кәл, инди, кәл-кәл!
Бәзәрәм мејданы зәрәфшан гана,
Кәлирсән мејдана, кәл, инди, кәл-кәл!

Шәки — Ширван, гәтли-фәрман ја мөним,
Әзбәримдир гырхлар пири ја мөним,
Чаһан ханым ја сөниндир, ја мөним,
Кәлирсән мејдана, кәл, инди, кәл-кәл!

Абдулла гызыбан ширивар ојнар,
Галхан кумбулдајар, шәмширдәр ојнар,
Баш кәсиләр, мејдан, гызыл ган ојнар,
Кәлирсән мејдана, кәл, инди, кәл-кәл!

КҮЛ ЧАҢАН

Сәһәр-сәһәр гәфил чыхдын гаршыма,
Сандым сөсән бағчаларда күл-Чаһан!
Көклик кими сән гәһгәһә чаланда,
Хоша кәлпр о сөндәки дил, Чаһан!

Фатманын көзләри, Зәһранин гашы,
Вурубдур синәмә јанар атәши,
Лејдинин вәдәси, чешмөнин башы,
Мөчун төк көзләрөм мөн дө ил, Чаһан!

Чаным гојдум јар јолунда садага,
Бал балошиб диле, диле, додага,
Кал көчөк, кал көчөк сэрин јайлага,
Сөнө гурбан олсун бизим ел, Чаһан!

Баһар олчаг енөк кедөк бағлара,
Сағ көзөни сағ јетирөр чағлара,
Мән чохдан һејранам сән төк ағлара,
Ај габагда әсөр сонра тел, Чаһан!

Абдуллајам, ешг одуна галаннам,
Малым төкөр дост јолунда таланнам,
Изин версөн мән көлкөндө доланнам,
Ил узуну оллам сөнө гул, Чаһан!

ЧАҺАН ДӘРДИДИР

Башына дөндүјүм күл үзлү ана,
Ана, мөним дөрдим Чаһан дөрдидир.
Дөрдиндөн олмушам дәли, дивана,
Ана, мөним дөрдим Чаһан дөрдидир.

Фарағат-фарағат отдугум јердө,
Охујуб дөрсимө чатдығым јердө,
Ширин хаб ичиндө јатдығым јердө,
Ана, мөним дөрдим Чаһан дөрдидир.

Абдулла ујмады дүнја малына,
Зибасына, гумашына, алына,
Һөр гуш учду гонду даллы-далына,
Ана, мөним дөрдим Чаһан дөрдидир.

ОЛСУН

Мө'төбөр көзөлдир, илгары бүтүн,
Олур онун кими көзөл јар олсун,
Ајрылмаздым онун күл чамалындан
Јаманларын еви тарымар олсун.

Бир алма көндөрдим мән сөнө, никар,
Көзүм јоллардадыр, көндүм нитизар.
Дөрдү-гөми варса, мәһәббәти вар,
Бир нишана көндөр јадикар олсун.

Бизи ајры салан чәрхи-фәләкдир,
Ширин чаным јар јолунда һәләкдир,
Атма Абдулланы, сөнө көрөкдир
Сирр сөзүн јадлара ашикар олсун.

ДЕ КӘЛСИН

Намө, кедәр олсан јарын јанына,
Сән аллаһ сән тары, јары, де кәлсин.
О ујмасын фани дүнја малына,
Синәм олду гөм дүчары, де кәлсин.

Јазы кәлсин, пайыз ајы ишләсин,
Ғышы кәлсин, о гојнумда ғышласын,
Нө тағсырым варса, де бағышласын,
Мөнәм онун күнаһкары, де кәлсин.

Намө, јетиш бирчө диндир о јары,
Тағсырым нә исә сөјләсин бары,
Белә олар ашналарын илгары?!
Мөнәм өнун вәфадары, де кәлсин.

ДИЛБӘР

Салланыбан кедөн дилбәр
Деди: кет сән, кәлирәм мән.
Дедим: көзөл, дөрдим чохаур
Деди: дәрман билирәм мән.

Көлдөн учурдум сонаны,
Бу јердө гојдуг бинаны,
Күндө көрдүјүм чананы,
Көрмәјөндө өлүрөм мән.

Вәфасы олмаз јаланын,
Ағлы олмаз чох күдөнин,
Абдуллајам, дөрд биләнин
Јүз ил кечсө гулујам мән.

СЕЈРӘ ВАРДЫМ

Сәһәр-сәһәр сејрә вардым,
Нә бағ билди, нә дө бағбан.
Ғызыл күлләрнин дөрдим,
Нә бағ билди, нә дө бағбан.

Бағын барысындан ашдым,
Сүсән, сүйбүлә долашдым,
Өндүм, гучдум, һалаллашдым,
Нә бағ билди, нә дә бағбан.

Мән Чабанам, охум атдым
Күлли Ираны ојатдым.
Гәм-һицрандан јүкүм тутдум.
Нә бағ билди, нә дә бағбан.

ДАД ФӘЛӘК

Дад фәләк сәнин әлиндән,
Ахыр көтдин зара мәни.
Әлдән алдын назлы јары,
Гылдан бахты гара мәни.

Ләләм мәни гојуб кетмәз,
Јанарам түтүнүм түтмәз.
Узаг душуб әлим јетмәз,
Һәсрәт гојма јара мәни.

Абдулла, чағыр сүбһаны,
О залымда мүрвәт һаны?
Јар, өзүн ејлә дәрманы,
Инцидир бу јара мәни.

КЕЈИННЕДИР

Бүлбүлләр гонуб будаға,
Күл гырмызы кејинибдир,
Севдијим башдан ајаға
Ал-гырмызы кејинибдир.

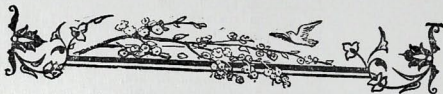
Өјүн, өјүн, көнүл өјүн,
Синәмә чәкилиб дүјүн,
Соналар чимәчәк бу күн,
Көл гырмызы кејинибдир.

Әзәлдән мән кәлдим сизә,
Мајил олдум ала көзә,
Јар гонаг кәләчәк бизә,
Јол гырмызы кејинибдир.

Һаша, севдијим, һаша,
Дејиләнләр кәлди һаша,
Ағ үзүндә гоша-гоша
Хал гырмызы кејинибдир.

Чабан төкәр ганлы јашын,
јандырды бағрымын башын,
Чәкдин Абдулланын дишин,
Дил гырмызы кејинибдир.

Хәстә Гасым

ДӘЛИ КӨНҮЛ

Дәли көнүл, нә диванә кәзирсән,
Бивәфә дилбәрдән сәнә яр олмаз.
Дүз чыхмаз иллары, әһди-пейманы.
Нәрчајыда намус, гәјрәт, ар олмаз.

Үз вермә надана, сирр вермә писә,
Ахыр гәлбин ја инчијә, ја күсә,
От битәр көк үстә, әсли нә исә,
Јовшан бәсламәклә чәмәнзар олмаз.

Вәфалыја әмәк чәксөн итирмәз,
Бәдәсиә нәсибәт, өјүд көтүрмәз,
Габаг тагы тәр-шамәма битирмәз,
Боз сөјүддә һејва олмәз, нар олмаз.

Тәклиф олунмамыш бир јерә варма,
Нәр олмаз мејданда нәр быгы бурма,
Сәргәгыб адама сән јахын дурма,
Ханш чыхар, онда дүз илгар олмаз.

Хәстә Гасым күнү кечмиш гочадыр,
Кәлән бәзиркәндыр, кедән хочадыр,
Сәрв ағачы нәр ағачдан учадыр,
Әсли гыгдыр, будагында бар олмаз.

ЈАХШЫДЫР

Дәли көнлүм, мәнән сәнә әманәт,
Демә бу дүнјада галым јахшыдыр.
Бир күн олар, гоһум, гәрдаш јад олар,
Демә улусум вар, елим јахшыдыр.

40

Бир мәчлисә варсан өзүнү өјмә,
Шејтана бач вериб кимсәјә сөјмә,
Гуввәтли олсан да јохсулу дөјмә,
Демә ки, зорлујам, голум јахшыдыр.

Гочагдан олубсан, гочаг олкүлан
Гададан баладан гачаг олкүлан,
Ашыг ол, чомәрд ол, алчаг олкүлан,
Демә, варым чохдур, пулум јахшыдыр.

Хәстә Гасым, кимә гылсын дадыны,
Чаны чыхсын, өзү чәксин одуну,
Јахшы икид јаман етмәз адыны,
Чүнки јаман аддан өлүм јахшыдыр.

АЈ АРИФЛӘР

Ај арифләр, бир тәрланым учубдур,
Сағ әлимдән сол әлимә алынча.
Ону тутан хәјрү-бәһрин көрмәсин,
Мән јазыгын нәләси вар далынча.

Күмүш кәмәр баглајыбдыр белинә,
Данышдыгча мәјил олдум дилинә,
Күл узатдым назлы јарын әлино,
Чаным алды күлү мәнән алынча.

Алимдән дәрә алдым әлифбәј үчүн,
Сураһиләр дүзүлүбдур меј үчүн.
Дәли көнлүм гәм чәкирсән нә үчүн?
Гәмли күнүн шад күнү вар јанынча.

Хәстә Гасым во'дә верди јүз илә,
Јашылбашлар көлдән-көлә дүзүлә.
Бир икид ки, гатарындан үзүлә
Өлүм ејдир, бу дүнјада галынча.

КИЗЛӘНӘР

О нечә гуш иди јаз кәләр баға,
Синәми чәкибләр дүјүнә, даға,
Бир шана, бир бафта, бир дә бир чыға,
Бу үчү бир олса, тел дә кизләнәр.

41

О нечә гуш иди гајада сәкәр,
Гајнағы нәштәрдир, ганымы төкәр,
Бир ногул, бир набат, бир дә бир шәкәр,
Бу үчү бир олса, дилдә кизләнәр.

О нечә гуш иди анасын әмәр,
Һавада дөвр едәр, шәмс илә гәмәр,
Бир ғылынч, бир хәнчәр, бир дә бир кәмәр,
Бу үчү бир олса, бел дә кизләнәр.

Аладыр көзләри, шәһләји нәркиз,
Сәнин төк бир көзәл булунмаз нәркиз,
Бир булаг, бир һовуз, бир дә ки кәһриз,
Бу үчү бир олса јер дә кизләнәр.

Јар ки, јара ширин верәр саламы,
Тәбибимсән, өзүн багла јарамы,
Бир оғру, бир әјри, бир дә һарамы,
Бу үчү бир олса колда кизләнәр.

Хәстә Гасым дејәр, ләби баллы гыз,
Бир ширин кофтарлы, үзү халлы гыз,
Бир гәләм, бир дават, бир дә бир кағыз,
Бу үчү бир олса әлдә кизләнәр.

ЈЕРИ КӨЗӘЛ

Јери, көзәл, јери, сәнә гаргарам;
Өләнәдәк ишин аһу-зар олсун.
Сијаһ зүлфүн дал кәрдәндә сәрәсәр,
Һалга, һалга, чһнбәчиндән мар олсун.

Көзәлләр ичиндә кирјан оласан,
Јанасан одлара, бүрјан оласан,
Вөфалы јарлара гурбан оласан,
Онлара баһанда сәнә ар олсун.

Мән гурбанам јахшыларын мујуна,
Һүндүр гәмәтина, көзәл бојуна,
Сәнин сојун дөнсүн сонсуз сојуна,
Күл ачмасын бағчанызда, хар олсун.

Ај гыз, бир кәс билмәз сәнин сиррини,
Гијәмәтдә јандырсынлар дәрнини,
Јатан вахта шаһмар вурсун әрини,
Наләсиндән гулагларын кар олсун.

Хәстә Гасым дост јолунда галаңда,
Әл узадыб гол бојуна салаңда,
Кефин дуруландә, көңлүн олаңда,
Бизә көләң ајағларын вар олсун.

СӘНӘМ КӘЛ

Тә'рифли көзәлләр кәһләкәл олду,
Јашыллы, зәрбафлы, аллы Сәнәм, кәл!
Өвчуну көрәндә марал бахышлы,
Ај үзү бирчәкли, халлы Сәнәм, кәл!

Ашыг одур бир сөз десин өзүндән,
Аләм бада кедәр ала көзүндән.
Данышанда шәкәр дамар сөзүндән,
Гајмаг додағлары баллы Сәнәм, кәл!

Хәстә Гасым дејәр: һәнәк һәнәкли,
Ағ үзүндә гоша халлар бәнәкли,
Әтләс нимтәнәли, ипәк көјнәкли,
Үстү-башы тирмә шаллы Сәнәм, кәл!

КӘКЛИКЛӘР

Мән кедирәм сизи кимә тапшырым,
Дам үстүндә дуран сона кәкликләр.
Ал-јашыл кејиниб тирмә бағларсыз,
Кирирсиниз дондан-дона, кәкликләр.

Кәклијин овлағы гајалар башы,
Гагылдашыб тапар јолдаш јолдашы,
Бәрәси бәрк олса, овчусу нашы,
Дүз чыхарлар асымана кәкликләр.

Көзәл кәклик гајаларда сәс ејләр,
Гагылдашыб бир-бирилә бәс ејләр,
Билмәм ки, тој ејләр јохса јас ејләр,
Чајнағын батырмыш гана кәкликләр.

Нә дәрдиниз олса мәнә сөјләјин,
Ширин намә јазын, бөјан ејләјин,
Сиз хәстә Гасымы һалал ејләјин,
Чүнки кедир Дағыстана, кәкликләр,

ОЛА

Ма'рифат бѣрииндѣ, эдѣб-эркандѣ,
Бир икид исторѣм ламы, лѣнк ола.
Аты түркмѣн ола, гылынчы мисри,
Даѣанмаз габагда жүз нѣнѣнк ола.

Фѣрһад гаѣа чапар, сѣнкинѣ јѣтмѣз.
Јүз мин ашиг кѣлсѣ, дѣнкинѣ јѣтмѣз,
Нѣч чѣнк о икидин чѣнкинѣ јѣтмѣз,
Ја Урум, ја Гејсѣр, ја Фирѣнк ола.

Бир кѣзал севѣсѣн гамѣти бѣстѣ,
Кѣрѣндѣ ашиги ејлѣѣ хѣстѣ,
Чохдан ахтарырам бир елѣ кѣсѣ,
Ишарѣ анлаѣа дѣрдимѣнд ола.

Мѣн Гасымам, эл кѣтурмѣм чанандан.
Чанан гаршы кѣлсѣ кѣчѣрѣм чандан.
Рѣнки артыг ола кулдѣн, рејһандан,
Зүлфлѣри бојнума бир кѣмѣнд ола.

Ашыг Валеһ

МѢН ОЛУМ

Бу дуран бир чүт сонанын
Һансына гурбан мѣн олум?
Мѣзлум бахыб, чан аланын
Һансына гурбан мѣн олум?

Гѣдди-гамѣти дүнјада
Машаллаһ чѣкѣн устада,
Һѣр икиси мѣлѣкзѣдѣ,
Һансына гурбан мѣн олум?

Ики тѣзѣ ночѣваным,
Гѣмзѣлѣри тѣкур ганым,
Валеһ дејир: бирди чаным,
Һансына гурбан мѣн олум?

ДИЛБѢР

Дурум доланым башына,
Ашыгындан күсѣн дилбѣр!
Үзүм сүртүм аѣагына,
Нѣ мѣн диним, нѣ сѣн, дилбѣр!

Итирмишѣм маралымы,
Бир синѣси јаралымы,
Күндүз сѣбрү гѣралымы,
Кѣчѣ јухум кѣсѣн дилбѣр!

Бу нѣ адѣтдир инсандѣ:
Ихтијар гојмадын чандѣ,
Бу зүлм олмаз мѣсѣлмандѣ,
Кафирмисѣн, нѣсѣн дилбѣр?

Көрмөдим мөн сөн төк жагы,
Синемө чөкмисөн дагы,
Үзүмө чөксинлөр агы,
Көрөн десин: усан, дилбөр!

Валеһ өзөллөр бир бәјди,
Гашларын гөддими әјди,
Нә дедим ки, сөнә дәјди,
Бу мөн дилбөр, бу сөн, дилбөр!

САМБУР

Әсријиб-әсријиб күкрәјиб ахап,
Агзы ағ көпүклү диванә Самбур!
Атанын-ананын бирчә оғлујам
Гырмакилән сөн бу меймана, Самбур!

Ганлы-ганлы гәјалардан чыхырсан,
Шаггылдајыб һәр дәрәдән ахырсан,
Јердән тәрпәнәндә евләр јыхырсан,
Бахмасан һеч јахшы-јамана, Самбур!

Валеһ дејир: булаглардан көзүн вар,
Күчлүсән сөн, гүввәтли дә сөзүн вар,
Нә чох шаггаларын, нә чох изин вар,
Нечәсин вермисән зијана, Самбур!

БҮКҮЛМҮШ

Бу јер көзәлине набаләд олмуш,
Бир сөз дедим, гуру дилә бүкүлмүш,
Хәтајыны көрчәк хәта ејләдим,
Ләл көһәр бир мәндилә бүкүлмүш.

Гурбан олум ала көзүн мәстинә,
Бал төкүлүб ал додағын шәстинә,
Әлим гојум тәр синәни үстүнә,
Дарчына, михәјә һилә бүкүлмүш.

Кечә икән мейман олдуг бунлара,
Кејиниб багыбды јашыл аллара,
Гызыл бәзмәнд, лүлә шүмшад голлара,
Күмүш кәмәр ичә белә бүкүлмүш.

Гурбан олум обана, һәм сојуна,
Мина көрдәнине, уча бојуна,
Диванә Валеһи алса гојнуна,
Санасанки бүлбүл күлә бүкүлмүш.

КӘЛМИСИЗ

Тој-дүјүндән кәлән гызлар, кәлинләр,
Тојунуздан әчәб аллы кәлмисиз.
Ашиг өлдүрмәкдә варды гәсдиниз,
Фикр еләјиб нә хәјаллы кәлмисиз.

Бир-бирисини чағырыр бачы,
Бир дәрдә дүшмүшәм, јохду әлачы,
Нә вахтды даһаным дадыјыр ачы,
Үчүнүз дә ләби баллы кәлмисиз.

Ејнини ејнимдән ејләмә ираг,
Ахыбан дидәмдән төкүләр фәраг,
Бир сөнәм, бир Валеһ, бир хәлвәт отаг,
Һејиф ола, галмагаллы кәлмисиз.

КӘЛДИМ

Гарабағдан сәфәр етдим,
Мүлкү Ширвана мән кәлдим.
Мәчнунтәк дүшдүм сәһраја,
Дәли-дивана мән кәлдим.

Шамаһы шөһринә јетдим,
Әчајиб сәјриләр етдим,
Дашкәсән кәдијин өтдүм,
Билки ризвана мән кәлдим.

Хошду Чаваны јәјлағы,
Сојуг сулар тәр булағы,
Баһар фәслин кәлин чағы,
Әчәб хәндана мән кәлдим.

Мән Валеһәм Зәрнијара,
Сығындым пәрвәрдияара,
Чанымы салды одлара,
Мисли пәрвана мән кәлдим.

Молла Чума

ДАВАЛАР

Намәрдинән мәррдән хәбәр сөйләйим,
Намәрд өз көнлүдә мәнлик давалар.
Мәрд олан ал кеҗсә, җекалик билмәз,
Намәрд шилә кеҗсә ханлыг давалар.

Аҗыб олмаз мәрдин һеч нәрсиндә,
Әслиндә, бәтниндә, нә зәррәсиндә,
Намәрд чавуш олса кәнд арасында,
Кәдәр падышаһдан доңлуғ давалар.

Чуманын кофтары арифә бүсәт,
Мәрдинән доланмағ асандыр, асанд.
Намәрдин әлиһә кеҗсә бир фурсәт,
Гәһийин җеринә онлуғ давалар.

ГАРА ПУЛ ОЛДУМ

Әввал күмүш идим сәрраф әлиндә,
Сәррафдан аҗрылдым, гара пул олдум.
Зәррин җәһәр ағым көһлән белиндә,
Һимар архасында әскик чул олдум.

Гырхларын әлиндән бир бадә ичдим,
Тулладым һамусу, һәҗадан кеҗдим,
Тураб тәки аҗағ алтына дүшдүм,
Һәр җетән тапдалар, шаһрә җол олдум.

Мән Чумаҗам бир мурада ирмәдим,
Һа ки, чәфа чәкдим, сәфа сүрмәдим,
Бу дунҗада җахшы бир күн көрмәдим,
Һаггын дәркәһинда бәдбәхт гул олдум.

ДӨНДУ

Җарын һәсрәтиндән, дунҗа гәминдән
Әҗилиб гәмәтим коғыҗа дөндү,
Һеҗиф олду җарын ширин сөһбәти,
Зәһәрә, зәггума, ағыҗа дөндү.

Үрәҗим гәминдән үзүм күлмәди,
Арадым, дәрдимә дәрман олмады,
Инсана да е’тибарым галмады,
Достларым чаныма җағыҗа дөндү.

Әзәлиндән олдум ешгә дәләләт,
Сирр вердим намәрдә, етди әдават,
Јолунда чәкмәкдән хиҗфәт, хәчаләт,
Әриҗиб бу Чума чағаҗа дөндү.

КҮСҮБСӘН

Исми пүнһан, нәҗә мәнән күсүбсән,
Дост мейрибан җа бир олар, җа ики.
Бу күн өлсәм, һамы дәҗәр, һеҗифдир,
Чаны җанан җа бир олар, җа ики.

Сән шө’ләсән, мән чеврәндә фанарам,
Бүлбүлүнәм, күлшәниндән кәнарам,
Од тутубан һәр мәчлисдә җанарам,
Дәрдим ганан җа бир олар, җа ики.

Һиләл гаша нә лаҗигдир о сүрмә,
Меҗлин гырыб, үзүн мәнән чевирмә,
Чума дәҗәр, һәр җетәнә сирр вермә,
Сирри билән җа бир олар, җа ики.

АДӘМИН НӘВӘСИ

Ашыглыг Адәмдән иҗчад олубдур,
Ол Адәм Атанын нәвәсиҗәм мән.
Нә гәдәр дунҗаҗа ашыг кәлибдир,
Күлли ашыгларын анасыҗам мән.

Ашыг анасыҗам, шаһрләр көкү,
Кәзәрәм дунҗада диванә тәки,
Маһалым Кәһнүкдүр, шәһәрим Шәки,
Лаҗиски кәндинин биһасыҗам мән.

Бинәм Лајискија дүшүбүр меймап,
Пөдөрүм Салейдир, мадөрүм Рейжан,
Вөлөдүм Гөсөндир, адым Сүлейман,
Фамилим Моллаоруч аднасыјам мөн.

Ашнајам, кедөрөм доғру јолунан,
Бүдбүлөм, сөһбөтүм олар күдүнөн,
Данышсалар јетмиш ики дилинөн,
Ол гөдөр арифөм, ганасыјам мөн.

‘Охурам, устаддан алмышам дөрсин,
Охумушам әрөб, түркүнөн, фарси,
Фикирим сејр елөр, әршинөн күрсин,
Дөрин китабларын мөнасыјам мөн.

Мөнада моллајам, Моллачумајам,
Исми пүнһан ода шух пөрванөјөм,
Калмишөм чаһана, бир күн фөнајөм,
Ахырда Көрөм тәк јанасыјам мөн.

ДҮШДҮМ

(Тәһнис)

Зәһн еләдим, инди әғјар хаб едөр,
Иғбалым бәд олду, ајага дүшдүм.
Калин, көрүн, ким бу дөрдө таб едөр,
Пөрванөјөм, шамда а јага дүшдүм.

Ешг одуна мүдам јанан ја тәндир,
Чисим кими аловланмаз ја тәндир,
Тутуб гонум кәсмә демөз ја тәндир,
Тураб тәк јасланыб ајага дүшдүм.

Адәт будур, јар хәбәрин јар алар,
Мөвим јарым зәиф чаным јаралар,
Јербөјөрдән сызылдашыр јаралар,
Рәһим елә Чумаја ајага дүшдүм.

ҮРӘЈИМ

Бу иш тапрыдандыр, дејил инсандан,
Бир көздә мөһрибандыр үрәјим,
Дилимни әзбәри, исми пүнһандан,
Ејзән мөһнәт, гәм, ничранды үрәјим.

Бир дөрд әһли һеч тапмадым бурада,
Наһар јерә рүсвәј олдум арада,
Нө өлмәдим, нө јетмадим мурада,
Аһ чәкмөкдән гызыл ганды үрәјим.

Чумајам, чәкдијим фикри-хијалды,
Чијөрүм пүрхунду, гамәтим далды,
Фәләк дө чанымы јанғна салды,
Од тутду чәсәдим, јанды үрәјим.

ЧӘЛЛАД МИСИЛЛИ

Көрдүм чамалыны, дүшдүм тәшвишә,
Алыбсан чанымы чәллад мисилли,
Фиргәтиндән әлим кетмәз бир ишә,
Кәзирәм дидәркин сәјјад мисилли.

Фәләк јыхсын сејрагыбын ејүнү,
Үрәјинә чәксин дағы, дүјүнү
Үзү гара олсун гиямәт күнү,
Јансын ода Сәдди, Шәддад мисилли.

Кал барыш Чумајла, сәрви бојлу јар,
Мөн сәһни ешгиндән тапмырам гәрар,
Бир нечә вахт белә кечәрсә рузкар,
Өлдүррәм өзүмү Фөрһад мисилли.

ЈЫХАР КЕДӘР

Исми пүнһан, зәјифијәм ја Давуд!
Кәһ бахмаз јарама, кәһ бахар кедәр,
Бир алиндә судур, бир алиндә од,
Кәһ вериб ичирдәр, кәһ јахар кедәр.

Нә үзүнү аз көрмүрәм, нә дө чох,
Нә гарнымы ач еләмәз нә дө тох,
Нә инсафы вар, демирәм, нә дө јох,
Кәһ дураб јанымда, кәһ чыхар кедәр.

Гүндүр, алач дејил, орта бојлудур,
Дејсән мөһимлә әкиз тајлыдыр,
Чуманын севдији чейран хойлудур,
Кәһ алар көндүмү, кәһ јыхар кедәр.

Шәмкирли Ашыг Һүсејн

ЈАХШЫДЫР

Бир адам ки, сәндә үлфәт ейләсә,
 Јәгин онун әсд-заты Јахшыдыр.
 Намәрд сәнә гузу-плов једиртсә,
 Мәрдин гуру мәнәббәти Јахшыдыр.

Дад, һазар чәкәрәм пәркарсыз саздан,
 Вер, гуртар әлиндән, нәзир, нијаздан
 Сөјләнән гарыдан, кәзәјән гыздан,
 Күләјән кәлиндән, лоту Јахшыдыр.

Ашыг олан сөзүн сөјләјәр башдан,
 Саллабаш адамдан, үрәји дашдан,
 Бәднәзәр гоншудан, бәдчинс јолдашдан,
 Гәдир биләнләрин ити Јахшыдыр.

Ашыг Һүсејн сөјләр кәлмәни тејдән,
 Дәрсими алмышам әлифдән, бейдән,
 Чәрәксиз отагдан, кәзәлсиз евдән,
 Чөлүн, бијабанын оту Јахшыдыр.

ОЈНАСЫН

Башыпа дөндүјүм, тој адамлары,
 Сиз дә дејин, тазә кәлән ојнасын.
 Адыны демирәм, елдән ајыбдыр,
 Гәмзәси багрымы дөлән ојнасын.

Бир түба бојлудур, зүлфләри дөстә,
 Дәрдини чәкмәкдән олмашам хәстә,
 Ишарәт ејләрәм анијан кәсдә,
 Достунун гәдрини билән ојнасын.

Думан кәлди, уча дағы бүрүдү,
 Јар гәбри чәкмәкдән чаным чүрүдү.
 Бу мәчлисдә әјләшәнин бириди,
 Јашмағын алтындан күлән ојнасын.

Достлар арасында һеј ола дүзлүк,
 Олмаја ханлик, һәм ики үзлүк,
 Гәр әлиндә вардыр бир ала јүзлүк,
 Јүзлүјү әлинә алан ојнасын.

Шәмкирли Һүсејнәм, еләрәм фәған,
 Јаш јеринә дидәләрим төкәр ган,
 Гөм кәлиндир, һәм кәзәлдир, һәм чаван,
 Мәни бу дәрәләрә салан ојнасын.

САРЫ КҮЛ

Јарын бағчасында үч күл ачылыб,
 Ағ күл, гырмызы күл, бир дә сары күл.
 Гәр үчү дә бир-бирндән өјмәли,
 Ағ күл, гырмызы күл, бир дә сары күл.

О ағ күлүн гапысындан бахмалы,
 Гызыл күлү ал јанаға тахмалы,
 Сары күлү дөстә тутуб гохмалы,
 Ағ күл, гырмызы күл, бир дә сары күл.

Ағ күлү бәнзәтдим көј көјәрчинә,
 Шәкәр әзиб дөһанынын ичинә,
 Һүсејн мұштаг олуб күлүн үчүнә,
 Ағ күл, гырмызы күл, бир дә сары күл.

ШИКАЈӘТ

Залим фәләк, сәндән шикајәтим вар,
 Аман фәләк, нә кәгирдин башыма!
 Мәни чидә салдын сән тај-тушумдан,
 Нәјә зәһәр гатдын бишмиш ашыма?

Белә јерләр галсын көрүм вирана,
 Әлим чатыр инди даға, арана,
 Бир атымы вердим түпү борана,
 Бир бахан јох көздән ахан јашыма.

Мөн Һүсеjnәм, јада салдым елими,
Сојуг тутду даһанымы, дилими,
Бир бүлбүләм, чида салдым күлүмү,
Дост сөзүн алмадым өбөс кушума.

МОЛЛАЛАР

Билмирәм нә истәјир,
Биздән руһани моллалар.
Мирас палтарлары кејиб,
Артырыр шаны моллалар.
Беш шаһы пул көрөндө,
Сатыр иманы моллалар.
Халгы чапыб талајырлар,
Сүрүр дөвраны моллалар.

Һарада бир көзөл көрүр,
Достлуг гатыр, ал ејләјир.
Телдәринә чады јазыр,
Өзүнә тез мал ејләјир.
Сөјрләрин вар јохуну,
Чәкиб чалһачал ејләјир.
Һараја көр јөнү дүшсә,
Јыхыр ораны моллалар.

Һәр кимин ки, мүшкүлү вар,
Моллаја тәрәф јол алыр.
Молла көрүр нәбир јохдур,
Ону мөлүл јола салыр.
Саләмнә пул көтүрүб,
О бичарә бир дө көлнр.
Топлајыб рушвәт ејәр,
Ејләр туфаны моллалар.

Доғрусу ки, бу моллалар
Бу дүнјаны гарышдырыр,
Арпаја исм охујуб,
Диварлара јеришдирир.
Очага налы басдырыб,
Зинакарлар барышдырыр.
Јазыр, кафтаг дәрисини,
Бир-бирилә көрүшдүрүр.
Мөн ки, сирр ачан дејиләм,
Гатыр һәр јаны моллалар.

Күрәјә тилсим дүзмәк,
Билмәм нә ишдир, чамаһат!

Сарчәни ганыны кәзмәк,
Билмәм нә ишдир, чамаһат!
Һоп-һоп илә дуа јазмаг,
Билмәм нә ишдир чамаһат!

Һеч олмур гани моллалар.

Бизләрдә бир молла вардыр,
Сәһр едир, әфсанә јазыр.
Көј көјәрчинни ганыны
Төкүр гәләмданә, јазыр.
Арвадлара сач кәтирдир,
Ејләјир диванә, јазыр.
Ејбини елә јажарам,
Мөни бир таны, моллалар.

Ағ башлы, шејтан моллалар,
Кәрәк мәнлә дүз долана.
Саташмаја көһәркана,
Дура үзбәүз долана.
Отуралар мәчлисимдә,
Ортагыгда сөз долана.
Мәним илә дүз долана,
Гуртара чаны моллалар.

Шәмкирли ашыг Һүсеjnәм,
Билин, тәгсир јохду мәнлә.
Кәрәкдир ки, саташмасын
Молла олан дәрдимәнлә.
Јетмиш беш молланын башы
Үјүнәр бир дәјирмәнлә,
Сөјләрәм әмәлләриниз
Тутсуң дүнјаны моллалар.

Ашыг Әләскәр

УСТАДНАМӘ

Ашыг олуб тәрки-вәтән оланып,
Әзәл башдан пүркамалы көрәкди.
Отуруб, дурмагда әдәбин билә,
Мә'рифәт елминдә долу көрәкди.

Халга һәгигәтдән мәтләб гандыра,
Шейтаны өлдүрә, нәфсин яндыра,
Ел ичиндә пак отура, пак дура,
Далысынча хош сәдалы, көрәкди.

Данышдығы сөзүн гиҗмәтин билә,
Мәчазы даныша, мәчазы күлә,
Кәлмәсиндәв лә'ли-көвһәр сүзлә,
Тамам сөзү мұммалы көрәкди.

Ариф ола, еҗнамынан сөз гана,
Намәһрәмдән шәрм еләҗә, утана,
Саат кими меҗли һагга долана,
Һәгиги гәлблн, дүз јоллу көрәкди.

Әләскәр хүмсүнәи зәкатын верә,
Әмәлин мөләкләр јаза дәфтәрә,
Һәр јаны итсәсә, баханда көрә,
Тәригәтлә бу севдалы көрәкди.

ЧЫХМЫШДЫ

Ај һәзарәт, кәлин сизә сөйләјим.
Кечмишләрин хәјанаты чыхмышды.
Инасафлар аз иди, мүрвәтләр көдәк,
Газыларын мазарраты чыхмышды.

Әлләримиз апарарды сәрт ајаз,
Рузумуз олурду күндән-күнә аз,
Молла шейтан иди, ахунд шейдбаз,
Мәшәди, каблајы лоту чыхмышды.

Гочулар, гулдурлар гатар тахарды,
Фағыр-фугараја јан-јан бахарды,
Кими итсәсәјди вурар, јыхарды,
Бешатланын чата-чаты чыхмышды.

Пристав, началник кәләндә кәндә,
Обаны, оҗмағы вурарды бәндә,
Хәрч үстә чоҗлары дүшдү кәмәндә,
Гамчыда белнини гаты чыхмышды.

Кәзәрди һавалы ағалар, бөјләр,
Ишләрди ган-тәрәдә нахырчы, нөкәр,
Мүхтәсәрин дејир, ашыг Әләскәр
Коханын-каттанын заты чыхмышды.

КАМИЛ ОВЧУ

Камил овчу өлмәјинчә усанмаз,
Әлдән гојмаз белә сәрхош маралы.
Ешг одуна јанан ашкара јанмаз,
Пүнһан-пүнһан мәним кими саралы.

Јолунда кечмишәм ширин чанымдан,
Өлдүрсәләр горхум јохду ганымдан,
Тәрк олдум вәтәндән, ханыманымдан,
Инасаф дејил, кәзмә мөндән аралы.

Ашыг Әләскәрәм, сөјләнир адым,
Будур үрәјимдә мәтләб мурадым:
Сәнин әрин елсүн, мәним арвадым,
Кәзәк һәр икмиз јаслы, јаралы.

А БИВӘФА

А бивәфа, а бимүрвәт, наипсаф,
Кечән күнләр һеч јадына кәлмәзи?
Унудубсан мәни хәјли заманда,
Дост да өз достуну јада салмазми?

Ајрылыг бизлэрә олду мүгөррәм,
Һичрандан чијәрим бағлады вәрәм,
Гулдан хәтә калар, ағадан кәрәм,
Мәшуг ашигинә кәрәм гылмазмы?

Әләскәрәм, дүшдүм елдән авара,
Ахтардым, дәрдимә олмады чара,
Бир икидин али јетмәсә јара,
Гочалыб башына күлләр олмазмы?

ӨЛДҮРҮР

Дәрдим чохду, диндирмәјин, һезарат!
Мәни бир алакөз чейран өлдүрүр.
Гылынчсыз, түфәнксиз алыр чанымы.
Кимсә билмир, пүнһан-пүнһан өлдүрүр.

Һеч билмирәм нејләмишәм, нејләјим?
Хәнчәр алым, гара бағрым тејләјим.
Бир чаным вар, јара гурбан ејләјим,
Ел дә десин, ашыг гурбан өлдүрүр.

Әләскәрәм, бир көзәлә мейманам,
Өлмәјинчә чәтин дөнәм, усанам.
Әзраили ганлы тутмасын анам,
Мәни бир кирпији пейкан өлдүрүр.

ДҮШДҮ

Чәршәнбә күнүндә чешмә башында,
Көзүм бир алакөз ханыма дүшдү;
Атды мужжан охун, кечди синәмдән,
Назү гәмзәләри ганыма дүшдү.

Ишарәт ејләдим, дәрди ми билди,
Көрдүм һәм көзәлди, һәм әли-дилди,
Башыны булады, көзүндән күлдү,
Күләндә гадасы чаныма дүшдү.

Әләскәрәм, һәр елмдән һалыјам,
Көзәл, сән дәрлисән, мән јаралыјам,
Деди, нишанлыјам, өзкә малыјам,
Сынды гол-һанадим јаныма дүшдү.

КӨРДҮМ

Кедирдим, күзарым дүшдү бу лаға,
Овчу бәрәсиндә маралы көрдүм.
Јатыр, инилдәјир, дуруб бојланыр.
Бир нечә јериндән јаралы көрдүм.

Залым овчу ону гојуб нишана,
Дәлиб үрәјини, бојајуб гана,
Јыхылыб, чевриллр о јан бу јана,
Кәсилибди сәбри, гәралы көрдүм.

Тәбиб олсам, јараларын бағларам,
Синәм үстүн дүјүндләрәм, дағларам,
Әләскәрәм, чајлар кими чағларам,
Ананы баладан аралы көрдүм.

СЕЧИЛМИШ

Хублар мәчлисинә күзәр ејләдим,
Көрдүм, көзәлләрин хасы сечилмиш.
Бахдым, диггәтнән нәзәр ејләдим,
Күл әндами, тәр либасы сечилмиш.

Олум садағасы бу көзәлләрин,
Мөрфәтдә камилди, камалда дәрин,
Әсәл-мусәффады, шәһид ләбләрин,
Әсәл балды, мусәффасы сечилмиш.

Дема, Әләскәрин аглы зајылды,
Шәмсү гәмәр мән чамала мајылды,
Көзүм көрдү, көнлүм гәмдән ајылды,
Шикәстә көнлүмүн пасы сечилмиш.

ЗҮЛФЛӘРИН

Ај нәзәнин, хатиринә дәјмәснн,
Көрдәндән ајрылмыш гара зүлфләрин,
Ала көзләринә мајыл олмушам,
Күнаһкарам, чәкди дара зүлфләрин.

Көзәл, сән дә мурадына чатмадын,
Бәниа олуб сыныг көнүл јапмадын,
Тәрлан идин, өз тајыны тапмадын,
Кетди, гисмәт олду сара зүлфләрин.

Әлэскәр дә ешгә дүшүб охуур,
Мүжжанларын синәм үстә тохуур.
Әндамындан гызыл күлләр гохуур,
Гојма дағылмаға, дара зүлфләрин!

ШИРИНДИ

Бир көзәл көрмүшәм Чајгылышлыда,
Тој-бүсаты, һәр нөврағы ширинди.
Дәстә боју, ағ әндамы, күл үзү
Бахдыгча гашынын тағы ширинди.

Һәсрәт бахан дојмаз ај габағындан,
Шаһмар зүлф төкүлүб солу-сағындан,
Өпән өлмәз онун күл јанағындан,
Әммәк үчүн дил, додағы ширинди.

Чида дүшүб улусундан, елиндән,
Әнкәбүт төк чан асылыр телиндән,
Јазығ Әлэскәрә, назик әлиндән,
Мәрһәмәт ејләсән ағы, ширинди.

ВАР

Көз-көзә баханда мәрһәббәт илә,
Чикәр алышмағын нә дамағы вар...
Көзәлләрдә ишвә олар, наз олар,
Сүзкүи бахышмағын нә дамағы вар.

Гушнаров түтүндү, Ананов кағыз,
Бүкә папросуну бир нөврәстә гыз,
Бир мән, бир севдијим, бир отаг јалгыз,
Дејиб-данышмағын нә дамағы вар.

Әлэскәрәм, көрмәјәнләр, көрәсиз,
Әл узадыб гонча күлүк дәрәсиз,
Һәрдән күсдүрәсиз, көнлүн аласыз,
Сонра барышмағын нә дамағы вар...

КӨННӘЈИНӘ

Күләбәтин гыјы, тәр синән үстә,
Нә көзәл јарашыр, гыз, көјнәјинә.
Синән Кә'бә, көјнәк Кә'бә өртүјү,
Изин версән сүртәм үз көјнәјинә.

Көзәл јараныбсан галү-бөладан,
Јанағын көјчөкдир күлдән, лаладан,
Зәркәр күстә доғрасын зәру-тиладан,
Әлиндән кәлдикчә дүз көјнәјинә!

Гул Әлэскәр дост јолунда сүрүнүр,
Синән үстә дәрдә дәрман көрүнүр,
О көјнәјә нар мәмәләр бүрүнүр,
Онунчүн гурбаныг биз көјнәјинә.

ДОЛАНЫР

Ахшам, сабаһ, чешмә сәнин башына
Билирсәмини нечә чанлар доланыр?
Билдүр бухаг, алма јанаг, ај габаг,
Шаһмар зүлфү пәришанлар доланыр.

О көзәл худанын һаггы-сајына,
Чамалы бәнзәјир бајрам ајына,
Белә бир көзәлин хаки-пајына.
Мәним кими чох гурбанлар доланыр.

Мәнн көрдү, көзәллијин билдирди,
Гаш ојнадыб, хәстәләри күлдүрдү,
Ишвәси, гәмзәси адам өлдүрдү,
Гәмзәсиндә һаһаг ганлар доланыр.

Адым Әлэскәрди, Көјчә маһалым,
Доланым башына, гадаһи алым!
Сәнин һәсрәтинә хәстә хәјалым
Пәрванады, бијабанлар доланыр.

СИНӘМДӘ ВАР

Билирсән, көнлүмүн нәдир давасы,
Нечә јараларын, јар, синәмдә вар.
Јандырыр чисмини ешгин һавасы,
Бинмүрвәт, демирсән, гар синәмдә вар.

Олмаз бир бу гәдәр ишвә, гәмзә, наз,
Пајыз кедди, гыш доланды, олду јаз,
Аллаһа хош кедәр, дилин гурумаз,
Нә олар дејәсән, нар синәмдә вар.

Кәлирәм, алтыма палаз атмырсан,
Сәбәб нәди, мәни алыб, сатмырсан?
Ахшам олур, кәлиб јердә јатмырсан,
Мәһлим, гочалыгдан кар синәмдә вар?

Јазыг Әләскәрәм, јорғун, начағам,
Белә ишләриндән евдән гачағам,
Чох да гочалышам, һәлә қи, чағам
Бир аз намус, гејрәт, ар синәмдә вар.

ЈАР САЛАМАТДЫ

Пасибани олдум мән дост раһинин,
Сорушдум, ејрәндим, јар саламатды.
Белә мәлүм олур, шаһлар шаһынын
Мәнә мәрһәмәти вар, саламатды.

Чох обадан, ағыр елдән кечибди,
Пәләнк, әждаһалы колдан кечибди,
Чошгун дәрја, дашгын селдән кечибди,
Өлдүрмәјиб боран, гар, саламатды.

Чох әзијәт вериб јағмур, боран, бад,
Хәтринә кәлмәјиб нә дүшмән, нә јад,
Көзүн ајдын олсун, көнүлн олсун шад,
Чох да чәкмә интизар, саламатды...

Тәб дәјишиб, һалдан-һала дөнүбдү,
Чилвәләниб бир марала дөнүбдү,
Ләбләринин шәһди бала дөнүбдү,
Гојнундакы бир чүт нар саламатды.

Әләскәрәм, бахты гара чәк мәни!
Гул адына сат, базара чәк мәни!
Күлләјнән өлдүрмә, дара чәк мәни...!
Дил дејир, күлләдән дар саламатды.

ЕЈЛӘМИШӘМ

Ала көзлүм, сәндән ајры дүшәли,
Һичранын гәмијлә кеф ејләмишәм.
Күнүм аһ-вајынан кечди дүјадә,
Дәрд алыб, гәм сатыб, нәф ејләмишәм.

Сәндән ајры данышмырам, күлмүрәм,
Чанымдан безмишәм, өлә билмирәм,
Нә мүддәти гуллуғуна кәлмирәм,
Бағышла тахсырым, сәһф ејләмишәм.

Һәсрәт гојма көзү көзә, аманды...
Јанды бағрым, дөндү көзә, аманды...
Кечән сөзү чәкмә үзә, аманды...
Һәдјән данышыбан, лаф ејләмишәм.

Нә инсафды, күлә һәмдәм хар ола,
Түләк тәрлан ојлағында сар ола,
Әләскәр истәјри бир базар ола,
Сечмишәм көвһәри саф ејләмишәм.

ДҮШДҮ

Севдичијим, һаны көзәлләр ханы,
Күзарымыз сизин отаға дүшдү.
Бујурсан фәрманы, аларлар чаны,
Пушк атдыг, чан сана садаға дүшдү.

Саллан гәләм гашды, јаны јолдашды,
Ғалмышам аташды, мән башы дашды.
Һуш башымдан чашды, дилим долашды.
Көзләрим саташды, бухаға дүшдү.

Атлаздан гәбалы, белиндә шалы,
Көһәрдән баһалы, үзүндә халы,
Кејди јашыл-алы, јыхды маһалы,
Әјри телләр ајна габаға дүшдү.

Јеријирди сана, јашыл баш сона,
Јарашыр чанана, ағ назик чуна,
Телләриндә шана, әлиндә хына,
Јәмән, јагут, әһмәр додаға дүшдү.

Чох чәкмишәм чәфа, кәлсин инсафа,
Анд олсун мүшафа, олмам бивәфа,
Кәлмишәм тәвафа, верәсән шәфа
Әләскәр хәстәдир, очаға дүшдү.

ДАҒЛАР

Баһар фәсли, јаз ајлары кәләндә
Сүсанли, сүнбүллү, далалы дағлар!
Јохсулу, әрбабы, шаһы, көданы
Тутмаз бир-бириндән аралы дағлар.

Хәстә үчүн төпәсиндә гар олур,
Һәр чүр чичәк ачыр, лаләзар олур,
Чешмәсиндән аби-Һәҗат чар олур,
Дагыдыр мөннәти, мәләли дағлар.

Јазын бир аҗыды чох јахшы чагын,
Кәсилмәз чешмәдән көзәл јыгнагын,
Ахтарма моталын, јагын, гајмагын,
Зәнбур чичәјиндән бал алы, дағлар.

Јајын әввалиндә дөнүр бир хана,
Сон ајында бәнзәр јеткин бостана,
Пајызын һавасы тојур вирана,
Дагыдыр үстүндән чөләли, дағлар.

Каһдан чискин төкәр, каһ думан ејләр,
Каһ кәлиб-кәдәни пешиман ејләр,
Каһдан гејзә кәләр, һаһар ган ејләр,
Диншәмәз һарамы, һаләли дағлар.

Ағ халәт бүрүнәр, зәрнишан кејмәз,
Һеч кәси диндириб кејфинә дөјмәз,
Сәрдара бач вермәз, шаһа баш әјмәз,
Гүдрәтдән сәнкәрли, галәли дағлар.

Көчәр елләр, дүшәр сәндән аралы,
Фиргәтиндән күл, нәркизин саралы,
Әләскәр Мәчнун төк Јардан Јаралы,
Көзәр сәндә дәрдли, һаләли, дағлар

ДАҒЛАР

Бир ај Јарым нобаһардан кечәндә,
Чар олур көјсүндән селләрин, дағлар!
Чалханыр дәрјалар, чыгырышыр газлар,
Зәм-зәм әүмзүмәли көлләрин, дағлар!

Сары нәрдән топ түфәнкин атылы,
Ғысыр Мурғуз, Шаһ дағына чатылы,
Бир әмлијин мин түмәнә сатылы,
Хәзәл олуб јенә пулларын, дағлар!

Һаны мән көрдүјүм гурғу-бүсәтлар?
Дәрдимәндләр көрсә тез бағры чатлар.
Мәләшмир сүрүләр, кишәншмир атлар,
Ончун пәришанды һалларын, дағлар!

Һаны бу јајлагда јајлајан елләр?
Көрәндә көзүмдән чар олур селләр,
Сејр етмир көксүндә түрфә көзәлләр,
Санчылмыр бухаға күлләрин, дағлар!

Кәпәз, Муров, Мүшөр бир нечә дағ вар,
Үстүнә нур јагсын ај дәли Гошгар,
Јајын ортасында јағдырырсан гар,
Сәф чәкмир үстүндән сәрдарын, дағлар!

Елә ки, чән кәлди гаралтды гашы,
Думана гәрг олур дағларын башы,
Дүшәндә күрк илә кәлбин савашы,
Узғ чәкмир гејлү-галларын, дағлар!

Јетијәм Елдарын вар чүмләсиндән,
Кечә јатмаз бир-биринин бәсиндән,
Ијид нәрсиндән, күллә сәсиндән,
Дөјмәмиш төкүлдүр калларын дағлар!

Һаны мәрд иквилләр, бош галыб јурду,
Сәхавәтдә Елдар нурәлән-нурду,
Еркәк кәсиб, ағыр мәллис гурурду,
Шүлән чәкиләрди малларын, дағлар!

Көзәлләр чешмәдән көтүрмүр абы,
Дад верә даһанда көвсәр шәрабы,
Хачпәрәстә дүшдү пүнд ингилабы,
Онунчун бағланды јолларын, дағлар!

Һәсән дәдә, һәсән баба гошады,
Хачбулаг јајлағы хош тамашады,
Ашыг елдән ајры нијә јашады?
Өлсүн Әләскәр төк гулларын, дағлар!

БИЛМӘЗ

Сәрраф јүз бөзәсә сәнки-сијани,
Үздән мүтәладыр, лә'л ола билмәз.
Мәкәс фәған ејләр зәнбур сөвтилә,
Күнни јох, фәминдә бал ола билмәз.

Гафил олма, дилим, дүшмә һәвәсәдән,
Һәрчајы сөзүнән ичнимә достдан,
Мүшлар пәләнк олмаз, түлкүләр аслан,
Даналар мејданда кәл ола билмәз.

Көнүл, доғру жолдан кал олма көнар,
Эјри ишө кедөн бир күн утанар.
Бу бир мүэммады, арифлөр ганар,
Надан бу елмдөн хал ола билмөз.

Устад дәрин, камал дәрин, сөз дәрин,
Гојма синөм үстө ешгин көздәрин,
Габлијәтсиз, мәрифәтсиз гыздарын,
Јүзү бир дәрдинмөнд дул ола билмөз!

Мүддәтди һәсрәтәм чамалын көрөм,
Мәтләбими Мүртзадан диләрәм,
Мүхәннәсдә саха, һакәсдә көрөм,
Намәрдин чибиндә пул ола билмөз!

Әләскәрәм, чөм еләрәм дәфтәри,
Мәрдләрин вәсфиди дилим әзбәри,
Нахчыван ханлары, Шәрур бәјләри
Сәхада, Сәмәдә гул ола билмөз.

ДУНЈАДА

Гафил көнүл, бу нә јолду тутубсан,
Сәрф едирсән нә камалды дунјада?
Дөвләтә гул олуб, күл тәк ачылма,
Чох сәнин тәк күлләр солду дунјада.

Күфрдән гәлбиндә бәркитмә бары,
Топ дәјәр, дағылар бүрчү, һасары,
Јүз сәнин тәк аһу, көзәл шаһмары,
Фәләк көмәндиңә салды дунјада.

Кушумда сырғады, синәмдә дағды,
Ағыллы унутмаз нечә ки, сағды,
Дөвләтдән гисмәтин беш аршын ағды,
Чәкдијин говғады, галды дунјада.

Фәләк бәрһәм едиб чох низамлары,
Зүлмәнән сөндүрүб јанан шамлары,
Һајыф чаванларын күл әндамлары,
Мара-мура гисмәт олду дунјада.

Јығылар мәхлугат, гурулар мәшшәр,
Бојунларда көфөн, әлләрдә дәфтәр,
Онда вај һалына, јазыг Әләскәр,
Өзүн кетдин, сөзүн галды дунјада!..

КӨРМӘДИМ

Бивәфанын, мүхәннәсин, һакәсин
Доғру сөзүн, дүз илгарын көрмәдим!
Намәрдин дунјада чох чәкдим бәһсин,
Намусун, гәјрәтин, арын көрмәдим.

Намәрди өзүмә мән дост еләдим,
Јолунда чаныма чох гәсд еләдим,
Сөјүддән бағ салдым, пәјвәст еләдим,
Алмасын, һејвасын, нарын көрмәдим.

Нәфе алдатды, һәр јетәнә хан дедим,
Биһүдә күлләрә күлүстан дедим,
Әбәс јерә бивәфаја чан дедим,
Зәһмәтин чох чәкдим, барын көрмәдим.

Һушум, чашды, дүшдүм олмаз ојуна,
Јетмәдим көзәлин әсли сојуна.
Ашыг олдум симасына, бојуна,
Һајыф ки, камалда дәрин көрмәдим.

Әләскәр, елминдә олма набәләд,
Дүз даныш, сөзүндөн чыхмасын гәләт,
Шаһиддә иман јох, бәјдә әдаләт,
Алиминдә дүз базарын көрмәдим.

АЈ ҮЗӘ-ҮЗӘ

Ај назәнин, дәрдин мөним чанымы,
Аз галыб инчәлдә, ај үзә-үзә.
Алыбсан әлимдән дин, иманымы,
Мүштаг ејләјибсән ај үзә-үзә.

Јар мәскәним астанады, дәрдими?
Камил бағбан күлү бағдан дәрдими?
Ај бимүрвәт, дәрдин мөним дәрдими
Артырыб јетриб а јүзә-јүзә.

Јазыг Әләскәри ода салыбды,
Фәләк көздән салыб, о да салыбды
Чешмә көнарында ода салыбды
Чумуб сона кими ај үзә-үзә.

АЈ СИНЭ-СИНЭ

Ибтида устадан дәрсим алаңда,
Охујуб јетишдим ај синэ-синэ.
Сыратын суалын јада салаңда,
Нә дејим кедәндә ај синэ-синэ.

Овсунчулар әлләринә мар алы,
Зәнбур гонар, шагајыгдан бар алы,
Камил овчу јәгин көрүб маралы,
Кедир бәрәсинә ај синэ-синэ.

Әләскәрәм, сәнә әрзим буду, аға
Јујар гәссал, гәдним бүкәр буду аға,
Мәчнун көңлүм мәскән салыб бу даға,
Мүштагды Лејлинин ај синәсинә.

МӘНДӘН

Мүхәннәс сејрагыб, о хаин хәбис,
Нә јаман гандырыб а јара мәнән.
Лә'нәгуллаһ-ләнн, шејтан-иблис,
Нә деди, дост кәсди ај ара мәнән.

Мәчнун Лејла дејиб бу дағы биләр
Ичән зәһрин дадын, будағы биләр,
Ачан үрәјимдә бу дағы биләр,
Сағалмаз бу дүјүн а јара, мәнән.

Әләскәр, тагсырын олду нә, аја?
Ким инансын, гәсәм едим нә аја,
Бу анім галмасын илә, нә аја
Бир хәбәр апарын а јара мәнән.

ТӘК-ТӘК

О сәрхош јеришин, бу салланышын,
Јетирди дәрди а јүзә тәк-тәк,
Чамалын шөвгүндән артыбдыр дәрдим,
Әфиан елә зүлфүн ај үзә тәк-тәк.

Мәскән егдим астанаңда, дәриндә,
Дост бағыны бечәрин дә, дорин дә,
Көһнәр олар дәрјаларда, дәриндә,
Гөввас чәкәр ону ај үзә тәк-тәк.

Әләскәрин аз өмрүнү үзкилә,
Сона сәнән, дәрјаларда үзкүлә,
Бир салхымда пејвәнд олар јүз килә,
Камил бағбан кәрәк ај үзә тәк-тәк.

БАХ, БАХ

Сағ әлиндә гызыл шана, севдијим,
Дарар зүлфүн, төкәр бу дала, бах, бах!
Бұлбул мүштаг олуб күл гөнчәсинә,
Гонуб мәскән салыб бу дала, бах, бах!

Әјләш мәчлисиндә, кәлмәсини көр,
Сағры башмаг кејиб, кәлмәсини көр,
Бимүрвәт көзәлин кәлмәсини көр,
Гәсд еләр чанымы будала, бах, бах!

Әләскәр сәмәндин јайын да миңә,
Сағын сејрагыбдан, јайын дәмнә?
Мәрд верәр синәсин јайын дәмнә,
Мүхәннәс кизләнәр бу дала, бах, бах!

ГЫЖ-ГЫЖ

Гејз ејләјәр, чән чәкиләр дағлара,
Гәһрийдән јелләри ај еләр гыж-гыж.
Гаршы кәлсә һәсрәт чәкән јар, јара
Ағлы чашар, гәлби ај еләр гыж-гыж.

Ашығ чашса дилдә гара гаргалар,
Дағлар синәсиндә гара гар галар,
Кештә чыхса, әршә гара гаргалар,
Чалар ганадларын ај еләр гыж-гыж

Әләскәр, јетишсә әлин нә нара,
Нә һәсрәт чәк, нә аһ елә, нә нара,
Нә инсандыр, сәнки салыр нә нара,
Гәјнадар дәрја тәк ај еләр гыж-гыж

ЈАНА-ЈАНА

Гарлы дағлар кәлди дүшдү араја,
Галмышам гүрбәтдә, а јана-јана,
Тәбиб јохду, дәрман етсин јараја
Сызылдашыр јарам ај ана, ана!

Мөн гурбан демишәм Јара чанымы,
Көтүрө дограја, Јара чанымы,
Алыб төпө-дырнаг Јара чанымы,
Билмирәм дарманы аја нә, ја нә?

Кејибди гәддинә Јар алачаны,
Ат мүжкан охуну, Јарала чаны,
Истәр Әләскәрдән Јар ала чаны,
Төкәндә зүлфләрин а Јана-Јана.

ИНЧИМЭРЭМ

Истәр дара чәкдир, истәр гул ејлә,
Гојмушам әмринә гол, инчимәрәм.
Һәсрәтиндән Мәчнун олдум сәһрада,
Чан алырсан, чаным ал, инчимәрәм.

Һәсрәтиндән саралыбан соланам,
Изин версан, Јар, башына доланам,
Әлли јол чанылам, јүз јол таланам —
Бир шеј дејил дөвләт, мал инчимәрәм.

Әләскәрәм, јандым епг аташында,
Көзүм галды сәнин гәләм гашында,
Газдыр мөзарымы чешмә башында,
Сал сінәм үстүндән јол, инчимәрәм.

ХОШ КӘЛДИН

Тәрлан тамашалы, марал бахышлы
Гәдәм гојуб аста-аста хош кәлдин!
Јолун садағасы чан илә башды,
Гурбан сәнин кими доста, хош кәлдин!

Биз ки, илгар кечирмишик арадан,
Амин десән, тез дүзәлдәр Јарадан.
Көнлүм јасдан чыхды, гәлбим гарадан
Күлә-күлә, бу һәвәсдә, хош кәлдин!

Көзәлләр султаны, ај мәләкәда,
Сәнин кими көзәл јохду дүнјада
Сән ки, Әләскәри салыбсан јада,
О сәбәбдән көзүм үстә, хош кәлдин!

БҮРҮМӘ

А бимүрвәт, һәсрәтини чәкмәкдән
Јетишишәм чана, үзүн бүрүмә!
Илләр ајрысыјыг, фүрсәт дүшәндә
Чәкилиб пүнһана үзүн бүрүмә!

Јусиф кими мәнн салдын авара,
Тәбибимсән, ејлә дәрдимә чара,
Ја бујур чәллада, ја чәкдир дара,
Ја јетир дәрмана, үзүн бүрүмә!

Јазыг Әләскәрәм, мән сәнә гурбан.
Хәстәјәм, дәрдимә кәл ејлә дәрман.
Сән мәләкәдәсән, ај һури-һылман,
Кәлмишәм гурбана, үзүн бүрүмә!

ОЛА

Чан гурбан ејләнә лајигдир, лајиг
Бир Јар ки, мәтләби тез ганан ола,
Гаш илә, көз илә ишарәт билә,
Өзүнә демәмиш сөз ганан ола.

Чаным гурбан олсун о әһли-дилә,
Гашларын ојнада, көзүндән күлә,
Дилим тәрпәнмәмиш дәрдими билә
Гурбанам көзүнә, көз ганан ола.

Әләскәр сөјләјә сөз мүхтәсәрин,
Ағлы камил ола, камалы дәрин
Һамы бир ағыздан дејә: афәрин!
Истәрсә мәчлисдә јүз ганан ола.

АМАНДЫ

Көзәлләр султаны, мәләкләр шаһы,
Алакәз чананым, кетмә, аманды!
Дәрдиндән хәстәјәм, чәкирәм аһы,
Өлүрәм, логманым, кетмә, аманды!

Чамалын көјчәкдир бајрам ајындан,
Көрән дојмаз сачларынын бујундан,
Лајиг дејил гурбан кәсәм гојундан,
Сәнә гурбан чаным, кетмә, аманды!

Сән мөлөкздөсөң, ај мина көрдөн!
Көсмө мөһөбөтүн көл, Әлөскөрдөн,
Күнаһкар гудунам, салма нәзәрдән
Көрөмли султаным, кетмө, аманды!

КҮЛЛҮ

Товуз кими галхдын чешмә башындан
Бүтүн көзәлләгин көзәли Күллү!
Алмадыр јанағын, биллүр бухағын,
Додагларын мејли, мөзәли, Күллү!

Гыја бахдын мөни салдын фиргәтә,
Јусиф кими нечә дүшдүм гүрбәтә,
Гичран кими мөни салыб зилләтә,
Сөни көрсәм дәрдин азалы, Күллү!

Әлөскәр гурбандыр, ај боју мина
Инчидән, мөрчандан дүзүб көјсүнә,
Төрсә үзүн көрсә тез кәләр динә,
Алим көрсә кедәр саз алы, Күллү!

Ашыг Һүсејн

ШИРИН-ШИРИН

Талиб олдум бир багбанын бағына,
Багбан бәсләјибдир бар ширин-ширин.
Истәсән ки, мәтләбинә чатасан,
Гул ол, гуллуғунда дур ширин-ширин.

Камил багбан чәкәр бағын чәфасын,
Күлүн ијләр, сүрәр зәвгү сәфасын,
Бир көзәлин башдан көрсән вәфасын,
Истәсә, чаныны вер ширин-ширин.

Чаным гурбан ала көзүн мөстинә,
Нә дурубсан ширин чаным гәсдинә?
Үзүм гојум о күл үзүн үстүнә,
Гарышсын бир-бирә төр ширин-ширин.

Һәрчајы сөзләри Һүсејн ешитмәз,
Һагдан бала кәлсә, доста туш етмәз.
Кирсән јар гојнуна јәгин үшүтмәз
Јағса зимистанда гар ширин-ширин.

ЈАДЫМА ДҮШДҮ

Јарын көрдәнинә голум саланда,
Зүлфә долашдығы јадыма дүшдү.
Истәдим ки, әл узадам гојнуна,
Дүјмәсини ачдығы јадыма дүшдү.

Салланыб кәләндә, дәрдин биләндә,
Әл-әлә чаланда, гаһ-гаһ күләндә,
Әјләшиб галанда, пүнһан оlanda,
Дејиб-данышдығы јадыма дүшдү.

Ајнасын гуранда, зијнет верөндө,
Зүлфүнү буранда, телин һөрөндө,
Гојнума кирөндө, голун көрөндө,
Һәсрәт сарышдығы јадыма дүшдү.

Кирпијин гаханда, чана чаханда,
Һәмајил таханда, әнбәр гоханда,
Сејрагыб баханда, евим јыханда,
Кәнардан кечдији јадыма дүшдү.

Бимүрвәт әлиндә, јарын елиндә,
Пәришан һалымда, чешмим селиндә,
Һүсејнин көнлүндә, әзбәр дилиндә,
Јаныб алышдығы јадыма дүшдү.

ЈЕРИДИ

Чәршәнбә күнүндә, Хас ахшамында,
Салланды гаршымдан, сона јериди.
Гашыны ојнатды, көзүлә күлдү,
Бир ох вурду, ширин чана јериди.

Кәрдәни минадыр, әндамы назик,
Назик бармагларда гызылдан үзүк,
Бојнунда һәмајил, голда балзәик,
Көтүрдү кушуна тана, јериди.

Тәәччүб ејләдим, бу нечә танды,
Белә бәшәр олмаз, аллаһ аманды!
Һуриди, мөләкди, Јохса гылманды,
Соналар сәфиндә сана јериди.

Губа газ јеришли, марал бахышлы,
Иннаби додаглы, мирвари дишли,
Учу күләбатын хурмаји сачлы,
Телиндә ширмаји шана, јериди.

Јохдур көзәллијинә гүсур, баһанә,
Чамалы шә'ләси дүшүб чаһана,
Һүсејни ејләди дәли-дивана,
Мәчнун кими бијабана јериди.

ЛӘЛӘ

Хәстә чисмим бир чананын ешгиндөн
Јаныб әтәшинә, әријир, ләлә!
Һичранын ләшкәри, гәмин султаны
Сәф чәкиб үстүмә јеријир, ләлә!

Истәјирәм, гәдәм гојам елиме,
Гашларыјла гыфыл вурур дилимә,
Зүлфүн көмәндини салыб белимә,
Һүснүн сүтунуна сарыјыр, ләлә!

Лејли кими һәрдән чыхыр ејвана,
Мәчнун тәк Һүсејни ејлир дивана,
Әлиһә көтүрүб ширмаји шана,
Шаһмар зүлфләрини дарајыр, ләлә!

ОЈНАМАСЫН

Илтмас ејләрәм назлы дилбәрә,
Мән демирәм она: јох ојнамасын,
Көрән чаһылларын хијалы чашыр,
Ојнаса да бары чох ојнамасын.

Һәрчәнди ојнамаг она јарашыр,
Сијаһ зүлфү гамәтинә долашыр,
Ачылыр рүбәнди, көзләр гамашыр
Јајылыр аләмә шөвх, ојнамасын.

Чох кечмәјир он дәрди, он беш јашындан,
Тәр шамама баш верибдир дөшүндән,
Һүсејн көрүб, ағлы чыхыб башындан,
Атыб синәм үстдән ох, ојнамасын.

ҮЗҮН БҮРҮМӘ

Ај бимүрвәт, фиргәтиндән мәчнунам,
Олмушам диванә, үзүн бүрүмә!
Чәлләдсанса өлдүр, гуртарсын чаным,
Ја атдыр үмманә, үзүн бүрүмә!

Мән јазығын јенә јатыбдыр бахты,
Кәм бахды достуна, евини јыхды,
Бир мәнәм, бир сәнсон, хәлвәт отагды,
Лә'нәт де шәјтана, үзүн бүрүмә!

Һүсејн дејәр, һәсрәтинәм нә вахтдан,
Инцијәм, јорғунам, кәлдим узагдан,
Бир буса лүтф ејлә бүллур бухагдан,
Гој кәлим имана, үзүн бүрүмә!

ГАЛЫБ

Кетдим, көрдүм назлы жарын журдундан
Төрлөп учуб ояларында сар галыб.
Хазэл тутуб багчасыны, багыны
Булбүл көчүб, күл үстүндө хар галыб.

Бир көсөм јох, мөтлөбими битирө,
Өрзи-һалым өзиз јара јетирө,
Истөкјли дилбөрдөн хөбөр кәтирө,
Бу дүнја башыма таримар галыб.

Һүсејн нејләмишди күл үзлү јара?
Мәни гојуб кетди һансы дијара?
Јенә узаг дүшдү чананла ара,
Мәним үчүн нечә аһызар галыб.

КӨРӨЈДИМ

Дост кујинә бир дө кузар олајды,
Кечән кечди, кәлән чагы көрөјдим.
Јар өлдө туттајды ширин бәдәни,
Ичәјдим бәдәни, сағы көрөјдим.

Баһар олуб күл мөвсими кәләндә,
Чәһ-чәһ вуруб шејда бүлбүл күләндә,
Фүрсәт дүшүб јары бағда көрөндә
Көзөјдим һәр төрәф, бағы көрөјдим.

Күлкәз чамалыдыр, хош хөјаллыдыр,
Шөкәр даһанлыдыр, ләби баллыдыр,
Симин зөнөхданлы, гоша халлыдыр,
Һүсејнәм, гашында тағы көрөјдим.

ЧЕЈРАНЫМ

Дизимин тагәти, көзүмүн нуру,
Ашигинәм, ај хәталы, чејраным!
Дөкөјдим башына, өл-ајагына,
Нә дүвүбсәң хөттү халы, чејраным!

Чамалы салыбдыр чаһана шөјлә,
Ашиги өлдүрмөк олурму бөјлә?
Хәстәнин дәрманы бир нәдир, шөјлә?
Хөх чөкмишәм гејлү галы, чејраным!

Истәмәм дүнјада дөвләти, малы.
Һүсејни гандыяр ләбинин балы,
Сөндә көрдүм ағлы, һушу, камалы,
Тәр бухагы, гәддү далы, чејраным!

КЕДИРСӘН

Һичранын чағыдыр, ајрылыг күнү,
Мәни гојуб јана-јана, кедирсән.
Ашигин дағлары бүрүјүб үнү,
Нижә гыјыб ширин чана, кедирсән?

О сүзкүн бахышын дүшөндө јада,
Артачаг дәрдү гәм һөддөн зијада,
Һисмәт олса, бир дө көрсәм, мөбада,
Вафадар демәрәм сана, кедирсән.

Чилвәли тәрланым, дүшүрсән јола,
Гулач голларыны бөјнума дола.
Һиссафмы, күлшәнин сарала, сола,
Һүсејн дөзмөз гәм-һичрана, кедирсән.

КЕТДИ

Билмирәм, нә дедим, јар күсдү мәнән,
Чошгун чајлар кими ахды да, кетди.
Ојнатды гашыны, сүздү көзүнү,
Мәнә өгрүн-өгрүн бахды да, кетди.

Шикарым учурдум, тута билмәдим,
Чејрана охум ата билмәдим,
Јујурдум, јујурдум, чата билмәдим,
Атамын евини јыхды да, кетди.

Достуна демәди о сир сөзүнү,
Һүсејндән кәнара тутду үзүнү,
Чатды гәмзәсини, сүздү көзүнү
Мужканын синәмә чахды да, кетди.

БАҒДАДЫН

Чанан көзән јерләр сејранкаһ олуб,
Вар олсун, долансын ели Бағдадын,
Галмасын араңда, солмасын рәнки,
Дүшсүн бу дағлара јолу Бағдадын.

Баһар фәсли олду, нә көзал чағлар,
Ал-јашыл бәзәнди бизим бу дағлар,
Лаләли, нәркизли, рејһанлы бағлар,
Ачылыб гәһчәси, күлү Бағдадын.

Бизим бу јерләрин хош сафасы вар,
Шејда бүдбүлләрин хош сәдасы вар,
Һүсејнин көзалдән илтимасы вар,
Текүлсүн көрдәнә тели Бағдадын.

БИЗӘ КӘЛДИ

Көзалләр көзәли, һүснү сәнубәр,
Ал-јашыл кејиниб јәр бизә кәлди.
Нә көзал чәкилиб гәддү гамәти,
Хублуғу маһала чар, бизә кәлди.

Көрмәдим бир белә јахшы камаллы,
Зүлејха фәһимли, Јусиф чамаллы,
Ағзы шәһдү шәкәр, додағы баллы,
Гојиунда бәсләјиб нар, бизә кәлди.

Јарын фиргәтиндән кәлдим амана,
Пунһаны баханда гәсд ејләр чана,
Бәнзәјир мәләјә, һури, гылмана,
Һүсејнә һәрмәти вар, бизә кәлди.

Ашығ Әсәд Рзајев

ЧИНС МАЛ УҒРУНДА

Малдарлығ һаггында чалыш, сәрасәр,
Артырсын колхозчу, сажын малларын.
Артығ вер нормасын, пәрвәри сахла,
Һәмишә артығ вер пајын малларын.

Ичтимаи үсулла тикилсин тојла,
Чинс кәлә бәсләнсин јахшы чинс мала,
Тәмизлә алтыны, һәр күн тумарла,
Кечирмә һәфтәсин, ајын малларын.

Кәрәк ки, ајрыча бәсләнә буға,
Һејкирә, сәс дүшә о гәлби даға,
Хәбәр верин һәр бир кәндә, ојаға,
Дејин, сәркисиди бу күн малларын.

Јаз вахтында мала тез-тез дүз верин,
Отлагда отарын, боллу сүд көрүн,
Сағычы, гојмајын јелниндә кирип
Һәмишә мәмәсин јујун, малларын.

Әсәдин сөзүнә нәзәр јетирин,
Јахшы әмак гојун, мәһсул көтүрүн,
Јени үсул гәјдәсыны битирин,
Итирмәјин һагг-сајын малларын.

АЗӘРБАЈЧАН

Дерд тәрәфи сәбзә бағлы,
Бу Азәрбајчана бахын!
Бир атадан, бир анадан,
Гардаш Күрчүстана бахын!

Сәсиниз артыр һәр янда,
Азادлыг вар бу инсанда,
Орденли Азербайҗанда
Мәрд гыза, оғлана бахын!

Биз күвәшләр өлкәсиҗик,
Милҗонларын кур сәсиҗик,
Гәһрәманлар дәстәсиҗик,
Бу көзәл дөвранә бахын.

Советләрин шәһ бағында,
Бүдбүл өтүр будағында,
Аранында, һәм дағында
Көзәһ гәһрәманә бахын!

Чәтин җоллар әлә кәлди,
Дилсизләрмиз дилә кәлди,
Бәхтәвәрлик елә кәлди,
Доланын, һәр яна бахын!

Әсәд, тәһбин кәлиб чәшә,
Алгыш он алты гардаша,
Сәсҗализм чатыб башә,
Күлү күлүстанә бахын!

ПАМБЫГ

Бизим бу Азербайҗанымыз,
Памбыҗда бир ад еләди.
Гәзәтләрдә биринчидир;
Охунанда дәд еләди.
Бу хош хәбәр өлкәһиздә
Чүмләмизә шад еләди,
Алмаҗа гызыл баҗрағы
Бизә һәмизәд еләди;
Стахановчулар буну
Чох көзәл иҗад еләди.

Бечәрмәдә җүрүш етди
Стахановчу дәстәси;
Ким өтдү, ким-кими кечди
Һектарчыҗан дүшдү бәси,
Чәркә дурдү, көтмән вурдү
Учалды афәрин сәси;
Һәр колхозда төһлил олар
Ленинин һизәмнәмәси;

Өҗрәтди бу доғру җола,
Күгдәһни устәд еләди.

Бир аз кечди, тарлалармыз
Гыз кими әлван бәзәнди;
Ачды памбыг ччәккәләри
Күлләнди, һәр яһ бәзәнди;
Топланыша һазыр олдү
Көр бир нечә чан, бәзәнди;
Ишчиләр һәвәс илә
Җериҗиб һәр ан бәзәнди;
Дүзүлдү гызыл карван
Өлкәһни абад еләди.

Җарышдаҗыг алмаҗа биз,
Рот-фронт баҗрағын;
Долдурмушуг мәһтәгәҗә
Кениш чөлүн памбыгына;
Җүксәк мәһсул бечәрәһләр
Бәзәҗиб өз отағыны,
Варлы һәҗәт кечирирләр
Ешидин сөзүн сағыны,
Бу иш, халгын дүшмәһнини
Җурдуну бәрбад еләди.

Орденли Ашыг Әсәд
Бир чүшә кәл, саз илә сәһ!
Бүлбүл кими чәһ-чәһ вуруб
Оху хош аваз илә сәһ!
Һәмизәшә баһар кечәһ
Зимһистансыз җаз илә сәһ;
Чал сазын инчә телиндә,
Халгы сәрәфраз елә сәһ!
Җашасын Советләри,
Бизләрә һәмизәд еләди!

ӘЗӘ БИЛМӘЗСӘН

Камил баҗбан баҗ бечәрәр, күл әкәр,
Саһиби вар онун, үзә билмәзсәһ.
Сыһар гол-һанадын дүшәрсәһ җерә,
Тутар сәһни гәһри-гәзә, билмәзсәһ.

Җаһын олуб самаларда сүзүшәм,
Шонгарларын савашына дөзүшәм,
Мән гәввасам, дәрҗаларда үзүшәм,
Сәһ гәввәс дәрҗилсәһ, үзә билмәзсәһ.

Көзөлдөр жүсүнө чоңданам жејран,
Чыхдым шыкарына, алакөз төрлан,
Эсэдин дәрдине ејлөсөн дәрман
Багрынын башыны ээе билмөсөн.

БУ КӨЗӨЛ

Накај Јердөн үч көзөлө туш олдум,
Билмирәм ки, о көзөлдү, бу көзөл.
Үчүнү да чамалы вар күн кими,
Сечен Јохду о көзөлдү, бу көзөл.

Бирн гаршы кәлдн нә Јахшы вахтда,
Бириси сејр едир кефдо, дамахда,
Биринин көзлөри чанлар алмахда,
Сечеммөдим о көзөлдү, бу көзөл.

Эсәдәм, көзөлдөр вериб сәс-сәсә,
Онлар бир-бирилә чыхыблар бәһсә,
Нечә габил ашыг кәлсин мәчлисә,
Онлар сечсин о көзөлдү, бу көзөл.

ИНДИ

Ај бимүрвәт, мөн һа сәндән өтөри,
Дүшмүшөм чөлдөрә, сәјылам инди.
Чан чыхыр чәсәддөн, дур ашкара кәз,
О мөһ чамалына мајылам инди.

Дәрдли Мәчнун кими бәләјә тушам,
Мән сөнин дәрдиндөн бил ки, биһушам,
Меј ки, ичмөмишөм, нечә сәрхошам,
Әмсәм ләбләриндән ајыллам инди.

Көрдүм чамалыны, бу нә һөвәсдир,
Руһум кедиб, чисним гуру гәфәсдир,
Бу дәрду мөһнәтин Әсәдә бәсдир,
Өлдүрүрсөн өлдүр, гајылам инди.

КӨЗӨЛЛӘМӘ

Ај арифләр, диггәт един,
Бојлаһыр һәр јана көзөл.
Дишләр инчи, даһан шөкөр,
Бал дүзүб зәбана көзөл

Будур кәлр тамашана
Нечә мин мәрдана, көзөл!
Анам да гурбан дејирди
Сән тәки чанана, көзөл!
Мүхтәсәри, бу сәс јетди
Земинү асмана, көзөл!

Шаһмар тәки гәсд еләјиб
Гара зүлф белә доланыб.
Јанағын гызыл күлдүр.
Додағына бал чиләниб.
Әл назик, бәдән назик
Нечәси мәчнунә дөнүб.
Әлбәттә чан алансан,
Шаһрләр она алланыб,
Нечәси ода галаныб,
Сусудујурсан гана, көзөл!

Көрүнөндә көзләримә
Та чамалын, ај кимидир,
Бир буса лүтф елөсөн,
Сајыллара пәј кимидир,
Кирпиди хәдәнк оху,
Чатма гашын јај кимидир,
Әһсән бу пүр камалына,
Ашыб, дашан чај кимидир,
Көзөлдикдә гулам сәнә
Бахкилән мөһмана, көзөл!

Әлиндән килејлијәм,
Кедирәм дивана јазым,
Тел вурум, хәбәр верим,
Сәс дүшсүн һәр јана, јазым:
Дали көнлүм фәрағында
Олубду пәрвана, јазым,
Өвчү кими нишан алдын,
Гыјдым ширин чана, јазым,
Зүлөјха тәк сән салыбсан
Јусифи зиндава, көзөл!

Ашыг Әсәд, дүрүст даныш,
Бу сонаны ал гәләмә!
Сән ки, сәрраф јаранмысан,
Ајыр елә, сал гәләмә!
Көр нечә вәсвә јарашыр
Бу һөбәши хал, Гәләмә

Чијэри ми кабаб едиб,
Тахдын өчөб мил-галәмө
Бурах мәни, инсаф елө,
Гој кедим бир јана, көзөл!

ХЫРДАЧА ГЫЗ

Наз илө кэлдин отага,
Лејли нишан, хырдача гыз!
Товуз кими чилвөлөниб
Артырыр шан, хырдача гыз
Бири нури, бири ләри
Бири дө сөн, хырдача гыз!
Көзләри чөллада дөнүб,
Гәмзәси ган, хырдача гыз!

Мәчлисә әмр елэјиб,
Ашигини саз, еләсин;
Давуд кими нөфөс чөкиб
Бир дө хошаваз еләсин;
Бүлбүл кими чөһ-чөһ вуруб
Зимистаны јаз еләсин;
Ишвә, гәмзә чаным алыр,
Даһа бизә аз еләсин;
Мән сәнин ашигинәм
Ејлә күман, хырдача гыз!

Кәзмишәм һәр өлкәни,
Белә чанан көрмәишәм,
Бојланан дурна сајаг,
Гашы каман көрмәишәм;
Ел, оба, ај һәзәрәт
Аллаһ, аман көрмәишәм;
Мәним кими ешг әлиндән
Ода јанан көрмәишәм:
Јаралар мөдһәмисән,
Өлдүм аман, хырдача гыз!

Чаһыл, аһыл, гара саггал,
Көрүб, сәнә майл олуб;
Дидарындан ајры дүшөн
Ағлы кедиб заил олуб;
Сән Лејлисән, мән бир Мәчнун
Чөлә дүшүб, саил олуб;
Һәр нә фармајиш буюјурсан
Һамы она гаил олуб;

Әмринә баш эјибләр
Бујур ферман, хырдача гыз!

Кәзмишәм, көрмәишәм
Сәнин төк гашы гәмәри,
Бел назик, көрдән назик
Баглајиб гызыл көмәри.
Тәр-тәзә, ағ кофтанын
Үстүндән кејиб мөхмәри;
Әсәд сәнә гурбан дејиб
Бу әзиз чан илө сәри.
Бир күн ода, күзар дүшә
Олаг мейман, хырдача гыз!

ЕРМӘНИ ГЫЗЫ

Чан алан, кетмә дајан,
Бил мәни чандан еләдин!
Тәбиәт бәзәк вуруб
Шөвкәтү шандан еләдин!
Кирпикләрин ох кимидир,
Гашы камандан еләдин!
Охујурдум гүмру кими,
Мәни лисандан еләдин!

Хошдур лисанын,
Бөјүкдур санын,
Јохдур нөгсанын,
Көзөлдир чанын,
Хошдур дөвранын,
Олум мейманын,
Халындыр гоша
Сәни јүз јаша!
Дөвран вур баша!

Белә сүзүб, салланышла
Нисаны һејран еләдин!

Мән сәнә майл олмушан,
Кетмә дајан, ағрын алым!
Һурумисән, мәдәкмисән,
Ејлә бојан, ағрын алым!
Һәсрәтиндән хәстә дүшүм,
Мән бимәкан, ағрын алым!
Һәким, Лоғман нәјә лазым,
Дөрдә дәрман, ағрын алым!

Дәрман верәнсән,
Зулфун һөрәнсән;
Гәсдә кирәнсән,
Көнүл керәнсән,
Дөвран сүрәнсән.
Гашындыр гара,
Вурмусан јара,
Олдум сәд пара,
Көл ејлә чара,

Халларының јох гижәти,
Көһәри кәндән еләдин!

Шәккә дүшүб, хоф еләдим,
Мән нә дејим белә чана.
Јеријәндә шө'лә салыр
Јанаглары асманна.
Јазарам мән вәсфини
Сәс јайлар һәр бир јана,
Зөвәхданың көзәл ији
Зијнәт верир күләстанна.

Гызыл дүјмәли,
Чүт һәр мәмәли,
Тути нәгмәли,
Нәгмәшә һејран,
Дәрдимә дәрман,
Сән ејлә ферман,
Фәрманна гурбан,
Гојну күләстан,
Ај көзү мөстан,

Мөчүн олдум, дүшүм чөлә,
Көңлүмү вијран еләдин!

Бу көзәл һајыстандан
Чыгыбдыр Газача төзә,
Ағыз шөкәр, долаг гајмаг,
Дилә ширин, мејли мәзә.
Ким көрсә кул јанағыны
Зимистаны дөнәр јаза
Ахчи, устес, јес кез мадаг,
Бирчә нәзәр салсан бизә.

Мән сәнә ашиг,
Халын јарашыг,

Гәлбимә ишыг,
Ишыг чаһанда,
Ширин даһанда,
Гојма аманда,
Дамәндә галдым,
Одуна јандым,
Сәни күл сандым,

Әзәрилсән, чан алырсан,
Чисми чәндән еләдин!

Кәрәм кими Әсли дејиб
Кәзирәм һәр јана, көзәл!
Лејлү һаһар атошнә
Јанырам пәрванә, көзәл!
Бәшәр демәк олмас сәнә,
Дүшмүшәм күманә, көзәл!
Минајәни, бир дә сәни
Бөјәндим мөрдәнә, көзәл!

Гафгаз маралы,
Сәндән аралы,
Гәлбим јаралы,
Адындыр, Ашхен,
А сәрхош бахан,
Һәмәјил тахан,
Көзәл һаманл,
Олмушам манл,
Олмагын нанл
Ејләмә занл
Әсәди бу вахтында
Диндән, имандан, еләдин!

Ашыг Мирзэ Байрамов

АШЫҒЫН ДИЛИНДЭН

Мүлкөдөр вахтында, ханлар дөврүндө,
Гојуб атырдылар камана мәни.
Нә гәдрим вар иди, нә дә гижәмтим
Сатырдылар динә, имана мәни.

О заман варлылар әлине дүшдүм,
Аһ чөкдим, ган төкдүм, јандым, алышдым,
Мусаватын көмәндиңә долашдым,
Туллады о јана, бу јана мәни.

Гәм-гүссә чөкирдим, олурдум малул,
Накәсләр әлиндә олмушдум мән гул,
Нарајыма чатды ијирминчи ил,
Гучаглады көзәл замана мәни.

Гәфләт јухусундан мән дә ојандым,
Ајылдым, хејримн-шәримн гандым,
Партијанын тајғысына инандым,
О танытды бүтүн чаһана мәни.

Мирзәнин үзүнә бу аләм күлдү,
Гарандыг чөкилди, мусават өлдү,
Бәјин, мүлкәдарын бели бүкүлдү,
Алгышлады јени замана мәни.

СӘН ДӘ КҮЛ

Азәд көңлүм, бөхтијарсан дүңјәдә,
Көзәл вахтдыр, елләр күлүр, сән дә күл.
Баһардыр, һәр тәрәф күлдүр, чичөкди,
Бәрәкәтли чөлләр күлүр, сән дә күл.

Бах бу Јерин баһарына, Јазына,
Нурдан шә'лә дүшүр дүңја үзүнә,
Гыз-көлиндләр сығал вериб өзүнә,
Дарадыҗа телләр күлүр, сән дә күл.

Өлкәм әүлм ичиндә боғулан заман,
Октјабр олду дәрлдәрә дәрман.
Инди көзәл чағдыр, көзәл бир дөвран.
Бөнөвшәләр, күлләр күлүр, сән дә күл.

Һүгүгдә, мәсләкдә бирдир бу дијар,
Сечиб сечилмәјә ихтијары вар,
Үрәждә гәм јохдур, көздә интизар,
Ленин гојан јоллар күлүр, сән дә күл.

Күнәшдән нур јайылдыҗа һәр јана,
Бизә кәлир дәрди олан дәрмана.
Бизимдир бу дүңја, јени замана
Оба күлүр, елләр күлүр, сән дә күл.

БИТДИЛИ БУСАТЫ

Јахшы гулаг асын, өзиз јолдашлар,
Бир гәрибә һекәјәтдән сөјләјим:
Шәмкир алтда, о Битдили кәндиңдә
Төзә чыхан «мө'чүзәтдән» сөјләјим.

Андајанлар зијарәтә кетмәди,
Кедәнләр дә мәтләбинә јетмәди,
Јалан-палан түкәнмәди, битмәди;
О гурғудан, о бусатдан сөјләјим.

Әвам кәндли гојун кими Јериди,
Думан тәки Битдилини бүрүдү,
Мәшәдиләр абасыны сүрүдү,
Галмадылар ибадәтдән, сөјләјим.

Битдилјә корлар, шилләр кетдиләр;
О «Имам»ын түрбәсинә јетдиләр,
Нәзир-нијаз јығыб, тәгсим едиләр,
Пуллар чыхды осанатдан, сөјләјим.

Таландыг, чапылдыг, мал да галмады;
Нәзир вердик јар, мотал да галмады,
Гурбан кәсдик, өкүз, мал да галмады,
Дирә кедән малдан, атдан сөјләјим.

Чылы Сөјүн әһалини коплады,
Табилгаты Битдиллини гаплады,
Дилләр төкдү, манат червон топлады,
О чибкирдән, о бәзәтдән сөйләјим.

Баш ахмадыг моллаларын һалындан,
О бағырды, биз дешәндик далындан,
Бир пара комсомол чыхды јолундан,
Гучаглады мөвһуматдан, сөйләјим.

Бирә јол узуну һај-һарај төпди,
Бирә беш гатданды, кол-косдан өпдү,
Бирә бош башына тоз-торпаг сөпди,
Сәда салды, сijasәтдән, сөйләјим.

Мирзә ашығылдыр Азербайчанын,
Ким демәз дастанын белә заманын,
Аллаһын, имамын, динин, гур'анын
Ады батан бир һајатдан сөйләјим.

МОЛЛАЛАР

Ај јолдашлар, сизә бир сөз сөйләјим,
Көндлиләрлә гашгалашды моллалар.
Он једдинчи илдә билад вахтында,
Онда јаман ашды-дашды моллалар.

Чыртыг вурурдулар адам өләндә,
Көнүн сојурдулар касыб оландә,
Ијирминчи илдә Шура кәләндә
Һамсы бирдән сызылдашды моллалар.

Баш тапмадыг фитнәсиндән, фе'линдән,
Һамы тамам инчимишди дилдиндән,
Коммунистин, комсомолун әлиндән
Јығышды, Ирана гашды моллалар.

Ај чамаат, бәс бу нечә ағылды?
Јазыг көндли инәк кими сағылды.
Шура зәрбә вурду, тамаг дағылды,
Һәрәси бир јана дүшдү моллалар.

Исм охујуб диварларда кәздиниз,
Горхмадыңыз, нала дуа јаздыңыз,
Бәс нијә сиз јолунуздан азыдыңыз?
Ашыг Мирзә дөврән ашды, моллалар.

ОРУЧЛУГ

Ирамазан ајы кәлди, нејләјим,
Кедим кимә шикајәтә, оручлуғ?
Илдә бир ај халгы гырды ачандан,
Бизи салды пис сүфәтә оручлуғ.

Бир гырылан шүшә, бир дә јапылмаз,
Јапылса да бир гәпјә оручлуғ.
Нәдәнди һеч бир милләтдә тапылмаз,
Кәлиб мүсәлманә тута оручлуғ?

Ағыллы адама дүнја дәр олмаз,
Ағылсыз кимсәдә дөвләт-вар олмаз,
Биз јазыға моллалардан јар олмаз,
Һардан кедәк о чәннәтә, оручлуғ.

О чәннәтин молла кирсин көзүнә,
Көрән нә дејирсән өзүн-өзүнә,
Мирзә һәр ишини дејәр үзүнә
Бизи чәкмә мөвһуматә, оручлуғ.

ТӘНБӘЛ

Хәјалын јухуда, көзүн јатмагда,
Бир јемәк-ичмәкдир дәрдин, а тәнбәл!
Чалышмаг адыны ешидән кими
Зәһмәти бир илан кәрдүн, а тәнбәл!

Бир јоллуғ сүјүрдүн, чыхдын сынахдан,
Ојанмадын, керә галдын јыгнахдан,
Ишә јапышмадын, бахдын гырахдан,
Јыгдын үст-үстүнә дурдун, а тәнбәл!

Әлинә нә кечә һавадан уддун,
Сабаһкы күнүнү јадан унутдун,
Нә бир әмәк чәкдин, нә бир иш тутдун,
Гајдына гаһмадын јурдун, а тәнбәл!

Сәғил кәздин, чалышмадын бир пара,
«Тәвәккүлләр» дедин, еләјәр чара,
Ептијач чохлаыб дүшәндә дара,
Јетәнә бојуну бурдун, а тәнбәл!

Бирләшди зәһмәткеш, юксул, фугара;
Истибады яхыб биз гурдуг Шура,
Ханн, мүфтәхорлар атылды нара,
Сән өзүн көзүллә көрдүн, а тәнбәл!

Давасыз хәстәләр чатды дәрмана,
Мин иллик өлүләр кәлдиләр чана,
Әлинә яхшыча дүшдү баһана,
Долаһмаға кәләк гурдун, а тәнбәл!

Көрдүн пул пәјләйр банк юхсуллара,
Әлсиз-ајагсыза, јетим, дуллара,
Бәзәдин өзүнү көйнә чуллара,
Һамыдан ирәли сүрдүн, а тәнбәл!

Алдын, једин, һеч бахмадын далына,
Гәсд еләдин фәһлә-кәндли малына,
Тез јетәрләр јалан ишин һалына,
Фәндини дүјәрлар гурдун, а тәнбәл!

Бирлијин сана да дәјсин әсәри,
Јалавач доланыб кәзмә сәрсәри,
Мирзә дејәр, галма чәркәдән кери,
Бәсдир индијәдәк дурдун, а тәнбәл!

ВӨТӘНИМ

Азғын мүсаватын гара зүлмүндә,
Јаман күнләр көрдүк, ана вәтәним!
О заман залымлар һөкм еләјирди,
Вурулурду гәлбә јара, вәтәним!

Кәлди Октјабр, һәр бир вәтәндаш
Етди азадлығы өзүнә сирдаш,
Фәһләләр, кәндлиләр олдулар гардаш,
Дүшмән галды јана-јана вәтәним!

Бөјүк Ленин халгымызы ојатды,
Ел йығылды, зүлмүн дашыны атды,
Муздурлар, касыблар мурада чатды,
Тәзәдән кәлдиләр, чана, вәтәним!

Һәјат күлдү, инсан күлдү, ел күлдү,
Халглар үчүн бөјүк ишләр көрүлдү,
Јерләр, сулар чаммата верилди,
Баш әјмәдик бәјә, хана, вәтәним!

Бисавад Тејмур

ГАТЫР МЭММЭД

Гатыр Мэммэд Көрөнбојда
Етдији говғаны көрдүм,
Шир кими чөвлан елөјиб,
Ачдығы мејданы көрдүм,
Ону ел оғлу сандым мән,
Един гәһраману көрдүм,
Дејирди ки, гој рөдд олсун
Тамам бөји, ханы, көрдүм.

Ики күн о Гачы бөјлө
Гош төпөдө етди дава,
Бөј кәтирди мүсаваты
О јердән Мэммөди гова,
Бач вермәди губерната,
Началниккә, пиристава,
Деди: мәгсәдим бу дејил,
Ҳәлә вар бундан мәсава —
Мәһв олсун бөј, хан, мүлкөдар,
Вердији е'ланы көрдүм.

Хангәрвәндли Әһмәд бөјин,
Евиндә кәсди башыны,
Мәрдликлә о мәһв еләди
Гачынын бу гардашыны.
Танјирам мән Гатырын
Нечә дејүш јолдашыны:
Ирваһымы, Аллаһверди,
Әлинин нәр савашыны;
Кирандә мејдан ичинә
Әсрәмиш асланы көрдүм.

Онсәккизинчи илдә о,
Галдырды һаг бајрағын,
Әзәмәтлә јохлајырды
Һәр кәсин чүрүк, сағыны.
Јандырмаға каләчәјин
Сәадәтли чырағын,
Нечә газамат дағьтды,
Азад етди душтағыны,
Һәгиги болшевик иди,
Онда совет ганы көрдүм.

Гардаш кими көмәк дурду
Гардаш һајыстан Мэммөдә,
Бүгүн халгы гаршылајыб
Деди чанһа-чан Мэммөдә,
Учдан тутма Гарачнар
Олду мәһрибан Мэммөдә,
Һәр көрән гитбә елөјиб
Галмышды һејран Мэммөдә,
Мән онун мәрд симасында
Чәсур бир инсаны көрдүм.

Әкизтајы Ирваһымла,
Башкәнддә о кирди чәнкә,
Өз күчүнә гүррәдәниб
Әкизтајы галхды һәнкә,
Гырғы төк кәсди үстүнү,
Ирваһамы көтди төнкә,
Долдуруб ал ганындан
Овучу илә ичәндә
Гагыр Мэммөд бу дејүшдә
Дөнүшүдү шира, пәләнкә,
Әһсән-әһсән сәдалары
Тутмушду һәр јаны, көрдүм.

Мэммөдин о дејүш хотти
Чох зијада, јүзүдү, билин,
Билдијими гејд еләдим,
Ҳәлә бунлар азды, билин,
Јүзбашы Мэммәдгулуну
Вуаркән јалғыздн. билин,
Бу һагда шаир Бејсанад
Бир мәгсәдлә, азды, билин,
Мүхтәсәр, өз ше'римдә,
Ејләрәм бөјаны, көрдүм.

НЕФТАЛАН

Һәр бир жандан шөйлә чәкиб
Жаныр чырағын, Нефталан.
Кәлир күндә тамашана
Јахын, ирағын, Нефталан.
Сағалмаз чох хәстәләрә
Шәфадыр јағын, Нефталан.
Гара гызыл ихрач едиб
Көзәлдир чағын, Нефталан.
Бахдыгча фәхр едир сәнә
Аранын, дағын, Нефталан.

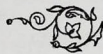
Адына бил, һејран олуб,
Шәстини һәр јан ешидиб.
Күрчүстан, Ермәнистан
Чүмлә Дағыстан ешидиб.
Нәинки, бир бизим елкә
Мисир, Гиндистан ешидиб.
Дәрәләрә дәрман ахтаран
Һәкими-доғман ешидиб.
Алыныр һәр бир тәрәфдә
Сәнин сорағын, Нефталан.

Курортун һидәјәтдир,
Верирсән елләрә шәфа,
Нечә чүрә хәстәлијә
Агрыја, јелләрә шәфа,
Мүхтәсари, фәлакәтә,
Тутулмуш дәлиләрә шәфа,
Көрмәјәнә гисмәт олсун
Бир белә чағын, Нефталан.

Шәһәринин мәнзәрәси
Охшајыр беһишт бағына,
Әсәндә сәрин јелләр
Бәнзәјир Гошгар дағына,
Буругларын көлкә салыр
Кәпәз, кәлир ајағына,
Базарыны бүллур сандым,
Бах нә көзәл јығнағына,
Әчәбчәдир сәјаһәтини,
Хошду новрағын, Нефталан.

Әлбәттә, чох дүзкүн сәјыр
Халг икинчи Бакы сәни,
Шүбһә јох ки, јетирибди

Азәрбајҗан хаки сәни,
Ешидәнләр јахшы билмәз,
Көрмәјинчә таки сәни,
Бейсавад нәзмә чәкибдир
Чох мүкәммәл саки сәни,
Учалсын бундан да артыг
Гызыл бајрағын, Нефталан.

Вәли Мискинли

ВӘДЭСИНДӘ

Илимиз дөрд фәсил, он ики айдыр,
Ары шана чәкәр, бал вәдәсиндә.
Бағбанын зәһмәти бир һаггы-сајды,
Јетирсин мәһсулу бол вәдәсиндә.

Ғышда көңүл јатмаз мејвәсиз баға,
Дәм сөһбәт кәрәкди исти отаға.
Билсән нә дејәрләр вахтсыз гонаға,
Кишинин меһманы ол вәдәсиндә.

Вәфалы јар өз јарындан усанмаз,
Нә јалан данышмаз, нә дә утанмаз.
Каләндә севинмәз, кедәндә јанмаз,
Ачар алны ачыг јол вәдәсиндә.

Әкәр һөкмүн олса Сүлејман кими,
Ихтијарын варса чан алан кими,
Халға хидмәт ејлә сән инсан кими,
Һөрмәти, гијмәти ал вәдәсиндә.

Вәли, мәрдин мәһәббәти, аз олмаз
Чәмчәјә сим бағла, јенә саз олмаз,
Зимистана јаз демәклә аз олмаз,
Күл ачмаз бүлбүлүн лал вәдәсиндә.

БӘХТӘВӘР

Ширин дилли, ағыр елли
Јарадыб тары, бәхтәвәр.
Назик белли, мәһи чамаллы,
Дағларын гары, бәхтәвәр.

Олдум хәстә, синә үстә
Бәстијяр нары, бәхтәвәр.
Ким алар, һәмдәм олар,
Бир белә јары, бәхтәвәр.

Бојунду бәстә,
Ешги һөвәсдә,
Олмушам хәстә,
Бир чүт нар бәстә,
Даһани пүстә,
Кал икимиз сөһбәт едәк,
Дураг үзбары, бәхтәвәр.

Көзүм көрүр, әтир верир,
Ғызыл күлләр вар бағында.
Кәлир, кедир, хидмәт едир
Чохлары солу-сағында.
Кимди калын, меһман олан
Инди бу көзәл чағында?
Мән ки, кәлдим, майл олдум,
Көзүм галды јанағында,

Алма јанағын,
Ғајмаг додағын,
Бүллүр бухағын,
Бу көзәл чағын
Алдым сорағын,
Јетишиб бағын,
Күл һүснүнә сечдә гылып,
Јазын баһары, бәхтәвәр.

Мискин Вәли, вар камалы
Көрдүнимү чаны дүңјада.
Бир нә ола, гаршы кәлә!
Јахшы чананы дүңјада.
Көрүшүбән ајры дүшән,
Чәкәр фәғаны дүңјада.
Мән ки көрдүм, олмаз дәрдим,
Бирчә чананы дүңјада.

Јарадыб дөвран,
Тәбибү лөгман,
Дәрдләрә дәрман,
Олмушам меһман,
Ај гашы каман,
Ај тәзә чаван,
Күлдәнсә бүлбүд иста,
Истәмә хары, бәхтәвәр.

Ашыг Ислам Јусифов

БУ КҮН

Көтүрүб сазымы басыб снәмә,
Охујуб ше'рими јазырам бу күн.
Хайн фашистләрин мурдар гәбрини
Әлимдә бел, күлүнк, газырам бу күн!

Сөјләнсин тарихдә бизим бу дастан,
Шыгыјыр дүшмәнә мин гызыл аслан,
Фашистләр гуртармаз һеч заман јасдан,
Онларын сырасын позурам бу күн.

Јашасын ордумуз, дурур әр кими,
Вәтән кешијиндә шири-нәр кими,
Исламам, сазымла бир әскәр кими
Советгләр јолунда һазырам бу күн!

ОКТЈАБР ҲАГГЫНДА

Јаранмысан ел күчүндән
Јаша сәни, Октјабр
Елләр көрүр күнәш илә
Гоша сәни, Октјабр.

Кәлдин гырх үч јаша чатдын,
Достларын башын учалтдын,
Дүшмәнләри тез гочалтдын
Јаша сәни, Октјабр.

Сәни бајрам едир елләр,
Әлләриндә гызыл күлләр.
Ширин-ширин дејир дилләр:
Јаша сәни, Октјабр.

Чох көзәлсән башдан-баша,
Јурдум олуб хош тамаша,
Елләримиз кәлир чуша,
Јаша сәни, Октјабр.

СҮЛҲ НӘГМӘСИ

Сүлһә тәрәфдарыг әзәл бинадан,
Буну јер үзүндә һәр инсан билир.
Совет өлкәсиндән доған бу күнәш
Һәр гәлбә нур сачыр, бу чаһан билир.

Ҳаггын, әдәләтин сәси боғулмаз,
Ше'лә сачар даим, кәлкәдә галмаз.
Алынмаз галадыр, инан, алынмаз,
Буну һәр ел билир, һәр мөкан билир.

Халгын арзусуну јетирәк баша,
Јетишсин азадлыг һәр бир гардаша,
Бу бир вәзифәдир һәр вәтәндаша,
Буну дүңја билир, асман билир.

Мән ашыг Исламам, сазым, сөһбәтим,
Елин сәнәтидир, мәнним сәнәтим,
Партија адыјла артыр шөһрәтим,
Азад бир ашығам, анлајан билир.

Ашыг Шәмшяр

СҮЛЕЈМАН

(*Лазчы Сүлејман Рәхимовун ападан олмасынын 60 иллијине*)

Алтмыш ил јашамаг чох дејил сәнә,
Јүз илләр өмр елә, јаша, Сүлејман.
Шприн чан сағлығы, бир дә сәадәт
Долансын сәниндә гоша, Сүлејман.

Гәдбин аловлудур, кәмалын дәрин,
Аслан үрәјин вар, гартал көзләрин.
Мә налы сөзләрин, өлмәз әсәрин,
Охудугча кәлир хоша, Сүлејман.

Елдән илһам алдын, дағлардан вүгар,
Халгымыз адында едир ифтихар,
Үрәкләрә јатаи елә сөзүн вар,
Дәјишмәрәм мин даш-гаша, Сүлејман.

«Шамо»и јахын достум, дајағым олсун,
«Ағбулаг дағлары» ојлағым олсун.
«Меһман»ын ән әзиз гонағым олсун,
Амма «Галашлу»дан һаша, Сүлејман.

Јахшыны, јаманы сечдин, арадын,
Бүтүн өлкәминдә учалды адын,
Шәмширәм, истәрәм күлсүн мурадын,
Чатсын һәр истәјин баша, Сүлејман.

ОҒЛУЈАМ

Гартал дүшүнчәли, шаир хәјаллы,
Тәрлан јува салан дағлар оғлујам.
Анам Исти судур, атам Дәли дағ,
Миров, Лүллар, Гонур, Гошгар оғлујам.

Һәр јолу дүшәндә Көј-көлә сары,
Шаирин, ашығын артыр вүгары.

Бабамды Гафгазын сыра дағлары,
Учурумлу сәрт гәјалар оғлујам.

Лаләди, нәркизди евим, ешијим,
Көјнәјим сых мешә гојмаз үшүјүм,
Гәрәнфилди, гызыл күлдү бешијим,
Буз булаглы, көј јайлаглар оғлујам.

Бәдәним Әркүнәш, Күлүстан, Чилкәз,
Вүгарым Шаһ дағы, әл чата билмәз.
Мәканым Чалбајыр, ојлағым Кәпәз,
Мин чичәкли бир лаләзар оғлујам.

Чаһаһирдир Азәрбајчан торпағы,
Гызыл, күмүш һәр сәрватин јатағы,
Ајда далғаланыр Ленин бајрағы,
Шәмширәм, нә көзәл дијар оғлујам!

Ашыг Јерванд

МАЈ БАЈРАМЫНА

Кал ээиз бајрамым, сән калән заман,
Ачылыр гөнчәләр, күлләр ојнајыр.
Учалыр көјләрә шадлыг нәгмәси,
Ал-јашыл бәзәниб елләр ојнајыр.

Сән еј азад дијар, јаша, мин јаша!
Мин зинәт вурурсан торпаға, даша,
Милләтләр бирләшиб, дөнүб гардаша,
Арамызда ширин дилләр ојнајыр.

Гызыл бајраг күнү-күндөн учалыр,
Партијадан елләр илһам, күч алыр,
Шән өлкәдә ашыг Јерванд саз чалыр,
Сәдәфли сазында телләр ојнајыр.

КӨЗӘЛ БАКЫ

Күнәш тәк јайылыб адын һәр јана,
Бәллидир гүдрәтин, ај көзәл Бакы,
Јайылыбды бүтүн чүмлә чаһана,
О көзәл шәһрәтин, ај көзәл Бакы.

Нур сачыр аләмә сөнмәз чырағын,
Гызыл мәдәнидир һәр бир бучағын,
Ана гучағыдыр ширин гучағын,
Чохдур сәдәгәтин, ај көзәл Бакы.

Јерванд дејәр ширин Вәтән, чан Вәтән,
Торпаг ширин, сују ширинсән, Вәтән,
Бәсләмисән гочалмышам мән, Вәтән,
Гәлбимдә һөрмәтин, ај көзәл Бакы.

ХОШ КӘЛДИН

Күлә-күлә сән сәфалар кәтирдин,
Эзиз достум, исми пүнһан, хош кәлдин.
Ачылды гөнчәләр, олду лалазар,
Бәзәнди мәчлисим һәр ан, хош кәлдин.

Көрдүм мән чамалын көзәл, арәстә,
Калән гәдәмләрин бу көзүм үстә,
Дәрдин чәкмәкдән олмушам хәстә,
Кәтирдин дәрдимә дәрман, хош кәлдин.

Сәни көрчәк кәңлүм алды тәсәлли,
Губа чейранысан, мөләк мисаллы,
Гәлбимин тәрланы, ај ширин дилли,
Чамалына олдум һејран, хош кәлдин.

Дост-дусту көрәндә чатар мурала,
Даһа дәрдин-гәмин јохдур дүнјада,
Елә бил ки, мүждә кәлди Јерванда,
Ала көзләринә гурбан, хош кәлдин.

ШӘН НӘЈАТ

Бејүк ана—эзиз Вәтән,
Мән ки, сәнә чан демишәм,
Һәр күлүнү, чичәјини
Дәрләрә дәрман демишәм.
Бу аләми башдан баша,
Һүсүнә һејран демишәм.
Ушаглыгдан мән чанымы
Јолунда гурбан демишәм.
Чамалына кәч баһанын
Гәтлинә фарман демишәм.

Гара гызыл јатағыдыр
Торпағынын һәр бир гаты,
Буругларын бол сәрвәти
Бәзәјчәк кайнаты.
Бүтүн аләм алгышдајыр,
Бу хош күнү, шән һәјаты.
Минкәчевир, Дашкәсәни,
Бир јанлан да Сумгајыты,
Гуруб јарадан елләрә,
Мән ки, пәһлован демишәм.

Гарабага ишыг верир,
Калин кими гәшәнк Күрүм.
Күрүн дуру сују гәдәр
Вар Вәтәнә тәшәккүрүм.
Бу дөврәндән көндүм гыјмаз
Мән әл чәким, әл көтүрүм,
Сујун ахан торпаглардан,
Зәр көтүрүм, ләл көтүрүм.
Бу гурғуја нахыш вуран,
Мән нечә дастан демишәм.

Сән мейрибан анамызсан,
Әзиз Вәтән, Азәрбајчан.
Партијанын сәјәсиндә
Сән олмусан күл, күдүстан.
Ленин бөјүк рәһбәриндир,
О, чыхарыб сәни јасдан.
Узаг елләр ишыг адыр
Бизим сөнмәз нурумудан,
Инди сәнә гардаш олмуш,
Күрчү, һајыстан, демишәм.

Биз једдилик планы
Вурачагыг чох тез баша,
Бүтүн өлкә бәзәнәчәк,
Гызыл күлә, әл гумаша.
Көнүл дејир: бу дөврәнә
Бизә верән рәһбәр, јаша!
Әзиз, мейрибан партија,
Сәни узун илләр јаша!
Мән Јервандам, шән һәјата
Бир белә дастан демишәм.

Ашыг Агалар Микајылов

ЛЕНИН

Чох инсанлар кәлиб келиб дунјадан,
Ленин кими бир инсаны көрмәдим
Азадлыг јолунда чанындан кечән
Ленин кими гәһрәманы көрмәдим.

Аглајан көзләрин јашын силдирән,
Һаггың, әдаләтин јолун билдирән,
Наһаггы агладыб, һаггы күлдүрән,
Ленин кими көвһәр каны көрмәдим.

Һәрбин јанан очагыны сөндүрән,
Сүлдән инсандыга мүждә көндөрән,
Гаранлыг дунјаны һура дөндөрән,
Ленин кими күнәш һаны, көрмәдим.

О олду елләрә бөјүк хиласкар,
Дунјаја бәллидир, әләмә ашкар,
Ашыг Агалар да дејир, һаггы вар—
Ленин кими бир лоғманы көрмәдим.

СИЛАҲЛАРЫН АЗАЛМАСЫ

Силаһларын азалмасы
Фәрәһ верир һәр инсана,
Алгыш едир кечә, күндүз
Һәр ағ бирчәк гоча ана.

Партианын бу гөрары,
Һәр бир яна олуб чары,
Женә Советләр диҗары
Бүрүмүшдүр гызыл дона.

Елләр батыб ал гумаша,
Партиямыз, мин ил җаша,
Билал оғлу кәлиб чоша,
Гурбан верир чанын она.

ХИЛАСКАРЫМ ВАР

Сүлһүн, сәәдәтин, елмин мәканы
Советләр адланан бир диҗарым вар,
Халгларын панаһы, елин даҗағы
Кремлдә жанан улдузларым вар.

Байрам либасыны кејинмиш Вәтән,
Чал чағыр учалыр мәнтәгәләрдән,
Көрүн нә бәхтијар бир инсанам мәң,
Сечиб сечилмәјә ихтијарым вар.

Нәгмәләр учалыр дилдә, ағызда,
Мин севинч көрүрәм оғланда, гызда,
Сечки гутусуна дүшән кағызда
Нечә диләјим вар, арзуларым вар.

Гурур коммунизм халглар әлијлә,
Һәр инсан фәхр едир өз әмәлијлә,
Јурдумун Бәхтијар көзәлләријлә
Севким, мәһәббәтим, дүз илгарым вар.

Гүдрәтлидир бөјүк Совет өлкәси,
Сүлһүн даҗағыдыр елләрин сәси,
Ашыг Ағаларын көнүл нәгмәси,
Бөјүк Партија тәк хиласкарым вар.

СҮЛҺҮН КЕШИЈИНДӘ

Сүлһүн кешијиндә дуруб чаванлар
Әлиндә байрағы зәрәфшан кими.
Јанмасын шәһәрләр, ахмасын ганлар,
Тутмасын дунјаны бир думан кими.

Бир диләк диләмиш обалар, елләр,
Она мүштар олмуш милјон көнүлләр,
Јаздыгча Вәтәнә, сүлһә нәгмәләр
Гәлбимдә сәсләнир бир каман кими.

Сүлһүн гушу јердән көјә учачаг,
Өрәнәчәк, ајын сиррин ачачаг,
Синәсинә гызыл улдуз тахачаг,
Синәси улдузлу гәһрәман кими.

Партианын һүнәријлә јарадан
Елләр олмуш бир-бирилә мейрибан.
Билал оғлу дејир, сүлһү һәр заман
Гәлбимдә бәсләрәм әзиз чан кими.

ВӘТӘН

Мән вәтәним гурбаныјам һәр заман,
Чүнки, мәним јараданым Вәтәндир.
Намусум, гүдрәтим, шөһрәтим, шаным,
Инсафым, вичданым, ганым Вәтәндир.

Илһам аллам һәр ачылан сәһәрдән,
Азад јазыб јаратдығым әсәрдән,
Миннәтим јох мәним аби-кәсәрдән,
Мин күл ачан күлүстаным Вәтәндир.

Вәтәндир мәскәним, вәтәндир анам,
Вәтәнсиз демәрәм мән дә инсанам.
Истәрәм башына дуруб доланам,
Үрәјим, диләјим, чаным Вәтәндир.

Ашыг Ағаларам, мәһәббәт ганан,
Бир сөмәз ешг илә алышыб-јанан,
Сорушсалар кимдир о көзәл чанан
Дејәрәм ки, о чананым Вәтәндир.

КӘНЧӘНИН

Күндән күнә көзәлләшир
Нөврағы, һалы Кәнчәнин.
Мөхмәри, ипәк парчасы,
Атлазлы, шаллы Кәнчәнин.

Нәзәр салсан күчәләрә,
Чичәк ачыб белә-белә
Фәраһ верир көнүлләрә,
Чани-чалали Кәнчәнин.

Јуз минләрлә хошбахт адам
Кәләчәјә верир салам.
Көзәл шәһәр олуб тамам
Бүтүн мәһалы Кәнчәнин

Араны, дағы, јайлағы,
Санки олуб күлләр бағы.
Үзүмү, памбығы, јағы...
Чыхыбдыр балы Кәнчәнин.

Низамини кәлиб көрдүм,
Һөрмәт илә салам вердим,
Ағалар, галмады дәрдим,
Олмаз завалы Кәнчәнин.

КҮЛҮР

Өлкәмиздә һәр заман јаз фәслидир:
Баһар күлүр, фәсил күлүр, јаз күлүр.
Көзәл оғлан көзәл гыза чан дејир,
Оғлан күлүр, көзәл күлүр, гыз күлүр.

Ашиг олуб бүлбүл охур нәғмәсин,
Хар доланыб алмыр күлүн дөврәсин.
Әкси-сәда салыр дағларда сәсин.
Дағлар күлүр, чөлләр күлүр, дүз күлүр.

Өлкәмиздә көнүл сүрүр сәфаны,
Сәадәтин, әдаләтин мөканы,
Көз көрәндә күнәш сачан дүнјаны,
Күнәш күлүр, дөвран күлүр, көз күлүр.

Тәк дејилдир өлкәмиздә сөз јазан,
Партијанын гүдрәтилә јарадан,

Ашыг Ағалар да дејир һәр заман:
Ашиг күлүр, мәшуг күлүр, саз күлүр.

КҮЛПУТА

*Социалист Әмәји Гәһрәманы, памбыг устасы
Күлпута Оручова Јолдаша
Һәср олумушдур.*

Сәһәр-сәһәр әлдә кәтмән,
Тарласына кедир еркән,
Үрәјиндә түкәнмәјән,
Диләји вар Күлпутанын.

Сәһәр күлүр бахышында,
Һәм јазында, һәм гышында,
Бу јерин һәр гарышында,
Әмәји вар Күлпутанын.

Вәтәнин ағ күнләриндә,
Халгымызын һүнәриндә,
Һәр ишиндә, зәфериндә
Көмәји вар Күлпутанын.

Өмрүмүн бу хош јазында,
Ағалар дејәр сазында,
Памбығын һәр гозасында
Үрәји вар Күлпутанын.

АЗАД ВӘТӘНИМДӘ, АЗАД ЕЛИМДӘ

Маһнылар гошурам синәм үстә саз,
Азад вәтәнимдә, азад елимдә.
Јарадыр, јашајыр һамы кејфи саз
Азад вәтәнимдә, азад елимдә.

Инди бүтүн дунја биздэн дэрс алып,
Халгымыз һәр күндә мин зәфәр чалыр,
Әмәклә, чүр'әтлә инсан учалыр
Азад вәтәнимдә, азад елимдә.

Кедир коммунизмә бизим бу елләр,
Волганың нурундан рәнк алып чөлләр,
Һәр күн мин зәфәрлә ачылыр сәһәр
Азад вәтәнимдә, азад елимдә.

Бөжүк партијадыр һавадар елә,
Одур күнләримиз кечир зәфәрдә.
Ағалар, сазыны јенә ал әлә
Азад вәтәнимдә, азад елимдә.

СОНА КӨРДҮМ

Губаның елиндә, мејвә бағында,
Алма, һејва дәрән бир сона көрдүм.
Башында ағ чалма, ајағында мәст
Ипәкдән бүрүнмүш ал дона, көрдүм.

Гара көзләрилә гыҗгачы бахды,
Ешиг үрәјимә сүзүлдү, ахды,
Гырмызы күлләрдән телинә тахды
О гызы күнәшлә јан-јана көрдүм.

Сөз ачдым севкидән, чичәкдән, күлдән,
О гыз күлүмсәди, дилләнди бирдән,

Сөјләди: оғлум вар, инчимә мөндән,
Мән ону мейрибан бир ана көрдүм.

ДҮШҮБДҮР

Әзәкәсинни зәһмәтилә доланан
Һәрчајылар мин азара дүшүбдүр.
Көзәләм дејәнин, гәмзә сатаның
Чох көрмүшәм, иши дара дүшүбдүр.

Көзә: одур — көјдән, јердән бач ала,
Һүнәрилә ел ичиндә учала,
О адам ки, ад алмаја гочала,
Инан, үрәјинә јара дүшүбдүр.

Көзәл одур — күл бечәрә, күл дәрә,
Зәһмәтилә ел-обаны күлдүрә,
О кәсләр ки һүнәрини билдира,
Онун јолу илк баһара дүшүбдүр.

Ағалар да бир чананы севибди,
Әмәк севән гәһрәманы севибди,
Советләри, шән заманы севибди.
Ашыг, јолун хош дијара дүшүбдүр.

КӨЗӘЛЛӘР

Күл, чичәк ачыбдыр бизим бу јерләр,
Башлајыблар ишвә, наза көзәлләр.
Ал-јашыл кејиниб сејрана чыхмыш
Ишвә сатыр күллү јаза көзәлләр.

Дурна кими гатар чәкиб кәзәндә,
Дағ дөшүндән тәр бөнөвшә үзәндә,
Лаләләри ағ синәјә дүзәндә
Өзләрини гојур наза көзәлләр.

Агаларам, сулар кими дурулдум,
Эзел күндөн көзәллијә вурулдум,
Узун илләр, гәләм әлдә јорулдум
Сизә тә'риф јаза-јаза, көзәлләр!

Ашыг Бәјләр

БУ ДИЈАРА СӘС ВЕРИР

Әлимдә гәләмим, чош едир тәбим,
Ағ күнләрә, хош замана сәс верир.
Бу ана вәтәним, севимли халгым,
Зәһмәт севән гәһрәмана сәс верир.

Јурдумун орденли гәһрәманлары
Шанлы партијанын мәрд оғуллары,
Өлкәмизин бүтүн комсомоллары,
Шән дијара, күлүстана сәс верир.

Бәјләр дејир: һәр күн чалырыг зәфәр,
Охујуруг сүлһ нәғмәсин һәр сәһәр,
Алны ачыг, үзү күләр, бәхтәвәр
Халгымыз да мәрд нисана сәс верир.

БИЗИМДИР

Һүнәр мейданыдыр, азад өлкәмиз,
Әтирли, чичәкли баһар бизимдир.
Сүлһүн, сәадәтин ордусујуг биз,
Мәтанәт бизимдир, вүғар бизимдир.

Памбыглы, тахылы чәлләримиз вар,
Шәфәгдән дон кејмиш елләримиз вар,
Дағлары ојнадан әлләримиз вар,
Көзәл јурдумузда нә вар, бизимдир.

Башдан-баша күл-чичәкдир өлкәмиз,
Көрән дејир, нә кејчәкдир өлкәмиз,
Көзәликдә, инан, тәкдир өлкәмиз,
Кеј мешәләр, јашыл бағлар бизимдир.

Сарин олур јајлаглары журдумун,
Вардыр кениш ојлаглары журдумун,
Бир чөнигдир отлаглары журдумун,
Башы гарлы уча дағлар бизимдир.

Бизим елдә гәлб ачыгдыр, өмүр шән.
Јохдур артыг журдумузда думан, чөи,
Бәјләр дејир, бир-бириндән хош кечән,
Көзәл күнләр, көзәл чағлар бизимдир.

ВӘТӘН

Бу хошбәхт өлкөннн һәр дијарында,
Бәхтијар һәјата бағбаным Вәтән!
Чошгун мәнәббәтли мәрд үрәкләрдә,
Һәр арау, хәјалы дујаным Вәтән!

Јолун күнәш кими парлаг, мүгәддәс,
Бүтүн мөзлумларда ојадыр һәвәс,
Гөјнунда сүлһ үчүн чалышыр һәр кәс,
Һәр јердән сәфалы мөкәным Вәтән!

Гөјнунда түкәнмәз дәфинән вардыр,
Үстүндә милләтләр гардашдыр, јардыр.
Дүңја билир нә севимли дијардыр,
Һәр сөздән мәнәли дөвраным Вәтән!

Мәрд јараныр журдумузун әрләри,
Дилләрдәдир ордумузун зәфәри,
Гаршымдадыр коммунизмин сәһәри,
Сөнсән шан-шөһрәтин, ад-саным, Вәтән!

Шанлы партијадан илһам алырсан,
Бүтүн јер үзүнә ишыг салырсан.
Бәјләр билир, күнбөкүн учалырсан,
Еј мәннм үрәјим, еј чаным, Вәтән!

КӨНҮЛДҮЛӘР

Партија чағырды, дүшдүнүз јола,
Көнчлик әзминизлә, сөнәттинизлә.
Билирик, хам чөлләр ачагаг чичәк,
Сизин арзурузла, нијјәтинизлә.

Инди хәбәрниниз о јердән кәлир,
Алтајдан јүксәлир, Сибирдән кәлир,
Динч јатан торпағлар галхыр, дирчәлир,
Тәбиәт ојаныр гүдрәттинизлә.

Гарлы дүзәнләрдә илк баһар күлүр,
Мешәләр бој атыр, сәһралар күлүр.
Сүнбүл, дән бағлајыр, тарлалар күлүр,
Јурдумуз бәзенир хидмәтинизлә.

Кимсәсиз чөлләрдә салдыгча ләпир,
Одлу нәфәсиниз гары әридр,
Гызыныр шахталы, боранлы Сибир
Сизин ешгинизлә, зәһмәтинизлә.

Гуруб тикирсиниз һәр ахшам-сәһәр,
Көјләрдә баш чәкир ишыглы евләр,
Сизин ишиниздән тутанда хәбәр
Үрәкләр шад олур сәйбәттинизлә.

Чајлар тәк чошгундур ганыныз сизин,
Зәһмәтлә бәркијиб чаныныз сизин,
Фәхр едир атаныз, ананыз сизин
Елләрин јанында һөрмәтинизлә.

Һамы ишиниздән разыдыр, разы,
Бәјләр дә әлинә алараг сазы,
Бөјүк бир һәвәслә чалараг сазы
Учалдыр сәсини шөһрәтинизлә.

БИР МАЈ

Кејиниб ал палтарыны
Гонаг кәддин бизә, Бир мај.
Кәлишиндән чошду үрәк,
Севинч гонду үзә, Бир мај.

Сулар дашыб галхды јенә,
Тарлалара ахды јенә,
Гатарланыб чыхды јенә
Тракторлар дүзә, Бир мај.

Күнәшдән нур алыб сәһәр,
Додағында шән нәғмәләр,
Нүмајишә чыхыр елләр,
Јурду кәзә-кәзә, Бир мај.

«Сүлсүз һоҗат ола билмәз»,
Җер үзүнү кәзди бу сәс.
Әлиндә сүлһ баҗрагы кәз,
Бу дунҗаны бәзә, Бир маҗ.

Тоҗ, баҗрамдыр бизим елдә,
Күлүр көҗ дә, күлүр җер дә,
Ашыҗ Бәҗләр мәчлисләрдә
Кәзир сүзә-сүзә, Бир маҗ.

ОҖНАҖЫР

Сәдәфли сазымда һәр сәһәр-ахшам,
Мизраб симә дәҗир, телләр оҗнаҗыр.
Учалыб дунҗала сүлһүн һагт сәси,
Көнүҗ нәғмә дәҗир, дилләр оҗнаҗыр.

Сусуз сәһралара кур сулар кәлир,
Җурдума әбәди илк баһар кәлир,
От битмәз чөлләрә бәһрә, бар кәлир,
Тарлалар севинир, чөлләр оҗнаҗыр.

Кәлир күндән-күнә чана җурдумуз,
Дөнүр күдүстана ана җурдумуз,
Бүрүнүр җам-җашыл дона җурдумуз,
Үрәк сөринләдән җелләр оҗнаҗыр.

Иш севән гәлбәләрин мәһәббәтиндән,
Күлүр зәһмәт җурду, анамыз Вәтән,
Уча дағлар җарыб гаҗалар сөкән,
Күлүнкләр оҗнаҗыр, белләр оҗнаҗыр

Җышда да җам-җашыл кәҗинир дағлар,
Әлван халы сәрир дүзә отлағлар,
Ширин нәғмә дәҗир шыр-шыр булағлар,
Далғалар әл чалыр, селләр оҗнаҗыр.

Тәзә бағлар салан, ағ евләр тикән,
Даш көрпүләр гуран, канадлар чәкән,
Җерин синәсини доғраҗыб сөкән,
Торпаға чан верән әлләр оҗнаҗыр.

Улдузлардан, сәмалардан бач алан,
Советләрдир һәҗигәги җаралан.
Мәчлисләрдә маһни сәси учалдан,
Әлиндә саз ашыҗ Бәҗләр оҗнаҗыр.

МОСКВА

Еҗ икид халгымын шаны, шәһрәти,
Җурдумун дәҗунән нәбзи, Москва!
Бүтүн җер үзүндә хошбәхт күнләрин,
Сүлһүн, сәадәтин рәмзи, Москва!

Үстүнә ким кәлди башы әзилди,
Сәнин гүдәрәтини, күчүнү билди.
Әзини җурдумуздан кәдәри силди,
Күлдү бу елләрин үзү, Москва!

Фәхр ет, еҗ мүғәддәс, еҗ бөҗүк ана,
Сән бөҗүк даһилләр вердин чаһана,
Сәндә сәдәсыны җайды һәр җана
Пушкинин азадлыг сәси, Москва!

Сәндәдир халғларын әзиз рәһбәри,
Дүшүндү һәр заман мәзлум бәшәри,
Кремл улдузунун ал шәфәгләри,
Оҗадыр җухудан әрзи, Москва!

Ашыҗ Бәҗләр садиҗ евләддыр сәнә,
Әвәлдән вурғундур көзәл һүснүнә,
Апарырсан даһа хошбәхт бир күнә,
Шанлы Коммунизмә бизи, Москва!

ЈАШАСЫН

Зүлмү, әсарәти җыхыб дағудан,
Пәһниван җүдәрәти әлләр җашасын.
Дунҗанын бәзәҗи, дунҗанын көзү,
Бизим Совет адлы елләр җашасын.

Октҗабр күнәши доғдуғу күндән
Җурдумун үстүндән чәкилмишдир чән.
Һәр күнү мәһәҗла өтүшүб кечән,
Сәадәтлә долу илләр җашасын.

Азғын дүшмәнләри ләрзәҗә салан,
Дағларын дүшүндә шәһәрләр салан,
Җоҗа тәбиәтдән бач-хәрач алан,
Иҗидлик җашасын, һүнәр җашасын.

Бәҗләрин һәр күнү аҗдын сәһәрдир,
Истәҗи шадлыгдыр, һағдыр, зәфәрдир,
Вәтәнин җолунда о, сәфәрбәрдир,
Евләды олдуғум елләр җашасын.

ОКТЈАБР

Өлмөз даһи Ленин олду,
Илк устадын, Октјабр!
Үрөклөрдө, додагларда,
Кээди адын, Октјабр!

Сөн сон гојдун сүркүнлөрө,
Жоллар ачдын ал сөһөрө,
Говушду хошбөхт күнлөрө
Киши, гадын, Октјабр!

Өмр едирик инди гөмсиз,
Гүссөсиз, дөрдсиз, аломсиз,
Мүждөчиси олдунуз сиз
Бу һөжатын, Октјабр!

Ашыг Бөјлөр дејәр ки: Сөн
Халгымьзын ээизисөн!
Эзэл күндөн, бөзөјисөн,
Бу бүсатын, Октјабр!

ГЫЗГАЈЫТ

*(Шәһәри районундаки Телман адына колхозун сәдри, Социалист
Әмәли Гөһүмәни Гызгајыт һәснөваја итһәф едирәм)*

Һәр сөһәр иш үстө көрүндө сөн
Севинир тарлалар, чөллөр, Гызгајыт!
Памбыглы, тахылы Муған дүзүнә
Јајыр шөһрәтини елләр, Гызгајыт!

А зөфөр евлады, а һүнәр гызы,
Чаглајыр гәлбиндө һөјат арсузу,
Синдө алышан зәһмәт улдузу
Нуруну јолуна чиләр, Гызгајыт!

Ешиг, мөһәббәтин күдүр көзүндө,
Дүңјанын күчү вар билирәм сөндө,
Ог да битирмәјән бош бир дүзәндө
Ачылыб әлинлә күлләр, Гызгајыт!

Фикрин бол мөһсулдур һәр сөһәр-ахшам,
Мөн сөнни барөндө кимдөн сорушсам,
Бир сөһбәт башласам, бир нәғмә гошсам,
Һамы тәрифини сөјләр, Гызгајыт!

Бир нәғмә нәдир ки, сөнни һүснүнә?
Мән һалә борчлујам, борчлујам сәнә,
Сөнни шә'рәфинә, сөнни ишинә
Јүз дастан јазачаг Бөјләр, Гызгајыт!

МУҒАН

Чичәкли гојнуца сәјрана чыхдым,
Тәзә гүвәт кәлди бу чана, Муған!
Доғрудан, нә гәдәр көзәлләшмисән,
Шөһрәтини јайылыб һәр јана, Муған!

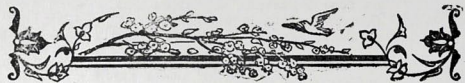
Олмусан јурдума бәзәк, јарашыг,
Чохлары һүснүнә ашыгдыр, ашыг,
Күрүн суларындан алдығын ишыг
Дөнүб түкөнмәјән үммана, Муған!

Совет адамынын ешиг, һүнәри
Күлшәнә дөндөрдн сусуз чөллөри.
Доғма партијамын саф әмәлләри
Сәни танытдырды чаһана, Муған.

Еј дөвләтли дијар, еј көзәл дијар,
Сөнни нефтин дө вар, тахылын да вар,
Һәр күн бој атыгыча азад, бохтијар,
Едирсән һамыны һејран, а Муған!

Дөнмүсән әбади бир күлүстана,
Ашыг Бөјлөр сәни салды дастана,
Әзәлдән мөһрибан анасан, ана
Сөндө өмүр сүрән инсана, Муған.

Ашыг Гүсејн Чаван

АЗЭРБАЈЧАН

Үзүмүзө күлдү дөвран,
Азербайжан, Азербайжан!
Сен мөһим ана журдумсан,
Азербайжан, Азербайжан!

Көзөл күнлөр көтирибсен,
Бизи кама чатдырыбсан,
Гөһрөманлар јетирибсен,
Азербайжан, Азербайжан!

Сен сөздөг чырагысан,
Гоча Шөргин очагысан,
Өзиз ана гучагысан,
Азербайжан, Азербайжан!

Улу бабамдан галыбсан,
Тарихлөрдө учалыбсан,
Дөјүшлөрдө ад алыбсан
Азербайжан, Азербайжан!

Мөнө чисмү чан верибсен,
Бөдөнимө ган верибсен,
Азадлыг нишан верибсен
Азербайжан, Азербайжан!

Бүтүн дунја сөни таныр,
Анлајанлар көзөл ганыр,
Нурлу чырагларын јаныр
Азербайжан, Азербайжан!

ХӘЈАЛА ДУШДУМ

(Чөнуби Азербайжана аид ше'рләр)

Көзләрим вәтәни гәмли көрәндө,
Дәрдим тәзәләнди, хәјала дүшдүм.
Халгын наләсиндөн, халгын аһындан
Алышдым одлара, бу хала дүшдүм.

Чөлладлар әлиндә дагылыр вәтән,
Ајрылыр аналар көрпөләриндән,
Елин наләсини ешитдикчә мән,
Доландым, маһалдан-маһала дүшдүм.

О заман күләрәм, халг ола азад,
Вәтәндән кәсилә бу налә, фәрјад,
Тәбризим оларса зүлмдән азад,
Демәзләр: мин дәрдә, завала дүшдүм.

Чох да ејүнмәсин ганичән јағы,
Гул олмаз Азәрин ана торпагы!
Чөнуб галдыранда гызыл бајрағы,
Гүсејн дејчөк — чалала дүшдүм!

СӘТТАРХАН

Азәр өлкәсинин гәһрөман оғлу,
Азадлыг јолунун гурбаны олдун.
Анд ичдин вәтәнә, икид Сәттархан
Јурдумун илгары, иманы олдун.

Вәтән ханшадә еләдин чәнки,
Ат салдын мејдана, чәкдин үзәнки,
Дүшмәнин гөрхудан саралды рәнки,
Онларын гәтлинин фөрманы олдун.

Сән јаратмаг үчүн көзөл чағлары,
Күнәш тутсун дедин уча дағлары!
Гызыл күлләр ачды Тәбриз бағлары,
О азад бағларын бағбаны олдун.

Ше'ләси сән олдун бағлы көзләрин,
Гүвәти сән олдун мөһкәм дизләрин,
Күнәши сән олдун күләр үзләрин.
Тәмиз үрөкләрин вичданы олдун.

ГАРАДАҒ

Дүңја гәрар тутуб сакин оландан
Чох бәләләр чәкиб башын, ГарадаҒ!
Алһнын һәр изи бир гәринәдир
Билһнмир тарихин, јашын, ГарадаҒ!

Үрәкдән чәкдијим фәрјаддыр, аһдыр,
Сәнин истәдијин халга акаһдыр,
Һәр гајан дөјүшдән бир пәнаһкаһдыр,
Сөјләјир торлағын, даһын, ГарадаҒ!

Дилини һакимләр сәнин бағлајыб,
Синәни јүз јердән јарыб, дағлајыб,
Гәлбин дилә кәлиб, көзүн ағлајыб,
Аһыб күл үзүнә јашын, ГарадаҒ!

Шаһлар тач бәјонди, севди шөһрәти,
Онларын ган ичмәк олду әдәти,
Әзәлдән севмисән сан һүријјәти,
Чатылды һәсрәтлә гашын, ГарадаҒ!

Тәбриз бир анадыр, сән дә оғлусан,
Ел билһр, үрәкдән она бағлысан,
Оғлун Сәттархандан синә дағлысан,
Онунчун ағарыб башын, ГарадаҒ!

Бүтүн Азәрбајчан одлар өлкәси,
Сәсинлә учалар еллерин сәси,
Сарабын, Урмунун икид нә'рәси,
Күрдүстан тәк вар гардаһын, ГарадаҒ!

Јенә күнәш доғар—гызар торпағын,
Јашыл дон кәјинәр, күл ачар бағын,
Оғлун Сәттарханын гәлиб бајрағын
Учалдачәг вәтәндаһын, ГарадаҒ!

О бајраг нур сачар Шәргин елинә,
Көңүлләр бағлыдыр онун телинә,
Хуб јарашар көзәл гызә, кәлинә
Тирмә шалын, ал гумашын, ГарадаҒ!

Шаһин чјинә чәкәр, учалдар сәсин,
Һәр јанда охурлар зәфәр нәғмәсин,
Алгышла күнәшин исти нәғәсин,
Исинәр торпағын, даһын, ГарадаҒ!

Икиддир өвлады о Гарадағын,
Сәттархан јетирән ана торпағын,
Чаван һүсәјн әлдә тутуб јарағын,
Горхмаз, дүңја олса гошун, ГарадаҒ!

ҮЗӘ БИЛМӘЗ

Һәңгәтин елми дәрјадан дәрһн
Нашы гәввас орда бил, үзә билмәз!

Мән ашигәм үз бары,
Чанан кәлди үзбары,
Азад бағда күл ачыб
Назлы дилбәр үз, бары!

Камил бағбан ачыб бағларын дәрһн,
Намәрәдләр бағлардан күл үзә билмәз!

Мә'рифәт лазымдыр ата, анадан,
Кәрәк ки, дәрк етсин һәр ағлы надан.

Ашиг дејәр нә данә,
Сиррин вермә наданә!
Ахтардым, нә күл тапдым,
Вираң бағда нә данә.

Көнүл тапыб һәмдәмини нә данә,
Өлүнчән ајрылмаз, әл үзә билмәз.

Чәванам, бу јердә көзәлдир һалым,
Дәрс верһбдир мәнә дәрһн бир алим:

Мән ашигәм алимдир,
Заман мәнә алимдир.
Көзүм көрдү, шад олдум,
Азад ана — елимдир.

Күл-чичәклә бәзәнибдир маһалым,
Хәзән поза билмәз, јел үзә билмәз!

МӘНӘББӘТ

Бүлбүлүн гәлбиндән силиниб кетмәз
Күлшән мәнәббәти, күл мәнәббәти.
Ашығын һеч заман дүшмәз дилиндән
Вәтән мәнәббәти, ел мәнәббәти.

Мөн өзүм Фәрһадам, вәтәним Ширин,
Ғојнунда бәсләндим мән ширин-ширин.
Балдан да шириндир, ғәндәдән дә ширин
Ана мәнәббәти, дил мәнәббәти.

Вурғунујам сәкиг ахан суларын,
Азад диләкләрин, саф дүјғуларын,
Достлар ғәлбиндәки хош арузларын,
Кетмәз үрәјимдән бил, мәнәббәти.

Көнлүм ағласа да шаһа баш әјмәз!
О җәрән хараны, әглазы кәјмәз.
Мәнәббәт ашиги һеч заман демәз:
Һүсәјн, үрәјиндән сил мәнәббәти.

СЕВКИЛИМ

Арузм будур үрәјимдә әзәлдән:
Јурдум дүшсүн дилдән-дилә, севкилим!
Ғыш гуртарсын, јенә баһар күл ачсын.
Азад кәзәк күлә-күлә, севкилим!

О күлүшләр додағлардан учалсын,
Әҗар өмрү одда јансын, гаралсын!
Лаләли јаз кәлсин, күл гончалансын,
Јетишсин бүлбүлләр күлә, севкилим!

Зүлмүн пәнчәсиндә әзилән Тәбриз
Бир күн азад олар зиндандан тәмиз,
Онун гисасыны тез аларыг биз,
Сәс дүшәр обаја елә, севкилим!

Кәләчәк күнләрә олмушуг шәрик,
Чыхарыг зүлүмдән биз һәмишәлик,
Үрәк достларилә тез көрүшәрик,
Беләдир, истәјим, белә, севкилим!

Мәним үрәјимин илк сәзү будур,
Вәтән ешги һәр бир ешги унудур.
О күн, Чаван һүсәјн, хилас күндүр,
Шималдан күн доғар елә, севкилим!

ЧАН ДЕСИН

Ачылыбдыр көзәл баһар, јаз инди,
Шејда булбул күлүстана чан десин!
Ғој сөзүндә елин ғәлби дөјүнсүн,
Ғалсын елә бир нишанә, чан десин!

Кәрәм кәзди ләләсилә Әслини,
Ахтармады нәсәбини, әслини;
Ахыр тапды көзәлләрин әслини
Ашиг одур јана-јана чан десин!

Әзбәримдир, чәм етмишәм мин әјә,
Һәр хош күнүм бәрәбәрдир мин әјә,
Вәтән үчүн мән гурбанам, Минајә!
Ешидәнләр бу гурбана чан десин!

Ғәввәе көнлүм, дәрјаларда үз бары,
Кәр бағбансан күл бечәрдим, үз бары!
Ахтардығым чанан кәлди үзбары,
Ашиг олан бу чанана чан десин!

Тәбиб, инди ач јарамы, јар, сары,
Кечә-күндүз сызылдардым јар сары,
Күл рәнкими еләмишди јар сары,
Дөндөрмишди әфәрәна, чан десин!

Азәрбајчан, мән ираға дүшмәрәм,
Бир тәрланам, сарла заға дүшмәрәм,
Ғанад чалсам һәр будаға дүшмәрәм,
Тәрлан көнлүм хош мөкана чан десин!

Ана сүдү дәһанимдә ширинди,
Мән өммишәм ғана-ғана шир инди,
Ашиг фәрһад, күллу дағлар Ширинди,
Чаван чалсын, мейрибана чан десин!

БИЗИМКИДИР

Кешиш дүнјамызы ишығландыран
Улдузлу көј бизим, ај бизимкидир,
Нифрәт бәд илләрә, кечән күнләрә,
Хош ил бизимкидир, ај бизимкидир.

Бу күнләри бизә Күнәш кәтириб,
Үрәкләрдән гәм-һүссәни көтүрүб
О исти Ғојнунда баһар јетириб,
Баһар бизимкидир, јәј бизимкидир.

Кечди ганлы дава, горкулу илләр,
Зәфәр тәрәнәси охулу дилләр,
Дөјүшдә музәффәр чыхды бу елләр
Инди хош күнләри сәј, бизимкидир.

Гајнар һәҗатымыз булагдыр, булаг,
Сүеүз сәһраларда о, бар салачаг,
Азад бағлар, ширин бара долачаг,
Чешмә бизимкидир, чај бизимкидир.

Бизим елләр гәм-гүссәни атыбдыр,
Дүшмән гара кејиб, јаса батыбдыр,
Бу дунјада бизә бир пај чатыбдыр,
Гисмәт бизимкидир, пај бизимкидир.

Чаван һүсејн, тәзә сөзүн јаз, оху,
Әлиндә вар доггуз телли саз, оху,
Дүшмән үчүн гој камана саз оху,
Каман бизимкидир, јај бизимкидир!

МӘН АРАЗАМ

(Аразым ашыга чавобы)

Мән Аразам, ашигијәм Хәзәрн
Суларын борчудур үммана ахсын!
Ахар чајын, дурна көзлү булагын
Һәдди нәдир, гејри бир јана ахсын!

Чајлары чошдуран шанлы баһардыр,
Диллим олмаса да камалым вардыр.
Мәни дүшүндүрән јахшы достлардыр,
Ганым дост јолунда мәрдана ахсын!

Кәләчәк хош күнә биз олаг шәрик,
Көзәл күнләр кәләр, тез көрүшәрик,
Доғма гардаш кими лап һәмишәлик,
Руһумуз о азад дөврана ахсын!

Сән бир ел ашыгы, мән чошгун Араз,
Чағлајан сујумдан кәлир мин ава!
Синәмдә дил ачсын доггуз телли саз,
Лесин сөзләrimi һәр јана, ахсын!

ФИРӘНКИЗ

Камил овчу кими ов бәрәсиндә
Гојубсан камана оху, Фирәнкиз!
Шејда бұлбұл кими күл һәвәсиндә
Баһарын шөвгијлә оху, Фирәнкиз!

Овчу кәрәк ох атанда чашмасын,
Марал үркүб овчусундан гачмасын,
Сүзүлән көзләрин тез гамашмасын,
Јаздыгым сөзләри оху, Фирәнкиз!

Хатырла хәтринә мән дәјдијими,
Сонра мәнәббәтә баш әјдијими,
Ипәкдән дә назик чан көјнәјими
Өзүн әлләринлә тоху, Фирәнкиз!

Ешгин мәним гәлбимдәдир бинәдән,
Һәм ширинди, һәм ачыды кинәдән,
Чаван һүсејн јараланыб синәдән,
Дәјиб мәнәббәтин оху, Фирәнкиз!

КИМДӘН ӨЈРӘНДИН

Севкилим, сән марал кими
Кәзмәји кимдән өјрәндин?
Ај габаға чыга телли
Дүзмәји кимдән өјрәндин?

Тез јухудан ојанмағы,
Ал гумаша бојанмағы,
Кәрдән чәкиб дајанмағы,
Сүзмәји кимдән өјрәндин?

Мән севирам Зәрнишаны,
Онда вар күлүн нишаны,
Сағ әлинлә бәнөвшәни
Үзмәји кимдән өјрәндин?

Кәклик кими гајаларда,
Чејран кими сәһраларда...
Сона кими дәрјаларда
Үзмәји кимдән өјрәндин?

Бүдүд адмасын әј үзү,
Һүсејн көрсүн дан улдузу,
Хумар-хумар ала көзү
Сүзмәји кимдән өјрәндин?

БОЛЛАНА-БОЛЛАНА

Азад бир гыз кириб бага,
Кәзир бојлана-бојлана.
Хумар көзүн сола-сага
Сүзүр бојлана-бојлана.

Ичиб ешгин булағындан,
Кәзир Мәчнун сорағындан,
Тәр гөңчөни будағындан
Үзүр бојлана-бојлана.

Алыб китабы әлине,
Бахыр һәр бир сәтрине,
Атылыб ешгин көлүнә
Үзүр бојлана-бојлана.

Ачыб гөңчә дөһаныны,
Гумру тәкин забаныны;
Чаван Гүсејнин чаныны
Үзүр бојлана-бојлана.

Ашыг Мә'сим Сәфәрәв

ДАШКӘСӘН

Гочаман јурдумуз, икид халгымыз
Сәндән илһамыны алыр, Дашкәсән!
Әсрләр доланыб, илләр кечсә дә,
Адын тарихләрдә галыр, Дашкәсән!

Муров, Мургуз сорағыны алыбдыр,
Бүсәтына Көләз һејран галыбдыр.
Сәдан Арарата ләрзә салыбдыр,
Дағларын бағрыны јарыр, Дашкәсән!

Гошгар горхусундан әридиб гарын,
Сәнә тәслим едиб сиррләр ачарын,
Көј үзүндә сүзән вагонетгаларын
Гызыл, күмүш илә долур, Дашкәсән!

Сәнә саламы вар Минкәчевирин,
Гојнунда јаранан далғалы көлүн.
Онуя гүввәсила сәнин дәмприн,
Өлкәмизә сәда салыр, Дашкәсән!

Узаг өлкәләрдән кәлир гонағын,
Мәсимә руһ верир, баһар, јәј чағын,
Күллү јамачларын, сәрия булағын,
Көзәлләр јығнағы олу, Дашкәсән!

МӘНИМ САЗЫМ...

Мән сазымы диндирәндә
Көрүн, нәләрдән данышыр.
Һәр тели бир нәғмә дејиб
Ширин дилләрдән данышыр.

Сэррәс вуран үрәкләрдән,
Арзулардан, диләкләрдән,
Әтирли күл, чичәкләрдән
Әлван күлләрдән данышыр.

Бол сүрүлү јајлаглардан,
Ағ гызыллы ојлаглардан,
Мешә кими буруглардан,
Ахан селләрдән данышыр.

Сүлһүн ширин сөһбәтиндән,
Өлкәмизин гүдрәтиндән,
Партијанын шөһрәтиндән,
Көзәл күнләрдән данышыр.

Уча-уча дағлар јаран,
О јерләрдә бүсәт гуран,
Коммунизми баша вуран
Бөјүк елләрдән данышыр.

Мәсим охур телли сазнан,
Ширин ләһчә, хош авазнан,
Шән кечән баһар-јазынан,
Әвиз илләрдән данышыр.

ЧЕЈРАН

Доланыб а марал кими,
Бу дағлары кәзән Чејран!
Бәнөвшәдән, гәрәнфилдән
Телләриңә дүзән Чејран!

Елимин көзәл баласы,
Чан алыр гашын гарасы,
Кејиб ағ, әлван либасы,
Мирварыны дүзән Чејран!

Мәсим сөзүн дејәр телә,
Вурулмушам ширин дилә,
Нәгмә дејиб күлә-күлә
Бағрым башын әзән Чејран!

ВАР ОЛСУН

Азадлыг уғрунда, сүлһүн јолунда
Һәр јандан сәс верән елләр вар олсун!
Чагырыр мөһрибан гардаш-гардашы,
Данышыб сөјләјән дилләр вар олсун!

Гуртарсын мәзлумлар залым зүлмүндән,
Капитализмин фитнәсиндән, фе'линдән.
Бир күнәш доғубдур Совет елиндән,
Бизә јол көстәрән рәһбәр вар олсун!

Сүлһә сәс вермишәм ширин дилинән,
Ашығам, охурам инчә телинән,
Хош дөвран сүрүрәм көзәл елинән,
Азад әлкәм узун илләр вар олсун!

Мән ашыг Мәсимәм, ел јығнағында,
Севирам дөвраны көзәл чағында,
Халғымзын коммунизм бағында
О әкдији гызыл күлләр вар олсун!

Ашыг Әһмәд

ЛЕНИН ОЛУБДУР

Бу күнкү күнәшин, ајын, улдузун,
Бу күдүн, күлшәнин, баһарын, јазын,
Бу тојун, бајрамын, дил ачан сазын
Бүтүн сәбәбкәры Ленин олубдур.

Дағларын гојиундан гызыл сөкәнин,
Дәрјанын дибиндән буруг чәкәнин,
Иланды дүзләрдә памбыг әкәнин
Бөјүк һавадары Ленин олубдур.

Һәр чәтин күнләрә давам едичи,
Ордунун силаһы, бәшәрин күчү,
Сүдһүн биневраси, тәмәл кәрпичи,
Гуртулуш јоллары Ленин олубдур.

Кәнч ашыг Әһмәдин ширин кәлмәси,
Кәләчәк күнләрин хош тәрәнәси,
Азадлыг шүары, халгын һагг сәси,
Елин хиласкары Ленин олубдур.

СЕЧКИ КҮНҮ

Сечки күнү әлимиздә бүллетен
Гурдугумуз бу дөврана сәс верәк!
Синәсиндә гызыл улдуз сәјрышан
Нечә-нечә гәһрәмана сәс верәк!

Азад вәтәнимин учалдыр башы,
Күл ачыр, бар верир торпағы, дашы,
Күлүр өлкәминзин һәр вәтәндәши,
Харигәләр јарадана сәс верәк!

Әһмәд, хош күнләрин дуруб өнүндә,
Сөз дәрјасы далға вурур синәндә,
Март ајынын он дөрдүнчү күнүндә,
Бу хош күнә, хош замана сәс верәк!

ЈАХШЫДЫР

Бүлбүл кәләр күлүстанда авазы,
Һәр мөвсүмүн өз һавасы јахшыдыр.
Гошулаг гармона, гавала, саза,
Һәр чалғыннын хош сәдасы јахшыдыр.

Долајы селләрә кәмәнд атмышыг,
Дағлар гоһартмышыг, кәл јаратмышыг,
Јерин алтын үст гатына гатмышыг,
Халгымызын ихтисасы јахшыдыр.

Һәрбин сөзү бир дәфәлик позудуб,
Инсан үчүн сүдһ, азалдыг јазылыб,
Хани дүшмәнләрә мөзар гызылыб,
Јурдумузун һәр әсасы јахшыдыр.

Боз чөлләрә чынгыл дашлар төкүлүб,
Үстә шәһәр салыб, күлләр әкилиб.
Шор дүзләрә бөјүк архлар чәкилиб,
Тој-бајрамын тамашасы јахшыдыр.

Ашыг Әһмәд дәрә һәр ахшам, сәһәр,
Јашасын партија о бөјүк һүнәр.
Ондан ничат тапыр сүлһсәвәр бәшәр,
Онун конститујисасы јахшыдыр.

ЧЕРВОН

(Әли Бајрамлы рајонунда Сосиалист Әмәји Гәһрәманы)

Зүдмәтин карваны көчүб келәндә,
Кәлдин ағ сәһәрәнән үз-үзә, Червон!
Чичәкли зәһмәтин доғма вәтәндә
Дөндәрди кечәни күндүзә, Червон!

Дәрс алмысан партијадан, рәһбәрдән,
Јенилмәз гүввәдән, өлмәз һүнәрдән,
Мүзәффәр чыхмысан чәтинликләрдән,
Көрүм кәлмәјсән пис көзә, Червон!

Сән икид бир гызсап, мән дә бир ашыг,
Сәнәт тамашадыр, инсан жарашыг,
Зүлмәт үмман олса боғулмаз ишыг,
Мин әјри тәслимдир бир дүзә, Червон!

Сәнни кәстәрдијин о бөјүк һүнәр,
Верир бизә кәләчәкдән мүждәләр,
Ашыг Әһмәд дејир һәр ахшам, сәһәр,
Заман нә хош кәлир көр бизә, Червон!

БИЗИМДИР

Руһа илһам верән, гәлбә нур сачан
Илләр-әјлар, хош фәсилләр бизимдир.
Сәһәрин карваны, сүбһүн мүждәси,
Ајдан уча доған үлкәр бизимдир.

Көнүл илһам алыр елдән, обадан,
Күнәшдән, чичәкдән, судан, навадан,
Гүдрәтилә көклү дағы ојнадан,
Гадир әлләр, бөјүк һүнәр бизимдир.

Бәшәр зијнәт чәкиб торпаға даша,
Тәбиғәт һәсрәтлә едир тамаша,
Аләмә нур сачан күнәшлә гоша —
Һәр јени салынан шәһәр бизимдир.

Бүтүн бу варлығы, мәдәнијјәти,
Һагғын, азадлығын салаһијјәти,
Инсанларын ирадәси, һөрмәти
Партија бизимдир, рәһбәр бизимдир.

Әһмәд дејир, вахт олачаг, һәр јана —
Ливана, Лондона, Вашингтона,
Рума, Инкилисә, Гиндә, Теһрана
Ал-әлван доғачаг сәһәр бизимдир.

ДАНЫШЫМ

Ај јолдашлар, кәлин сизә
Бизим бу елдән данышым.
Минкәчевирдән, Бақыдан,
Муғандан, Милдән данышым.

Чирмәләјиб биләјини,
Гаршылајыр доған күнү.
Фәрһад кими күлүнкүнү
Ендирән әлдән данышым.

Уфғуләрдән доғанда дан,
Тарлаларда памбыг јыған,
Фәмиләдән, Күлпутадан,
Ағ доңлу чәлдән данышым.

Чиловлајыб Дон чајыны,
Күрүн, Обун һарајыны,
Коммунизм сарајыны
Гуран бу елдән данышым.

Өлкәнин һәр бучағында,
Көнүлләрин шән чағында,
Инчәсәнәтин бағында
Өтән бүлбүлдән данышым.

Әһмәдәм, әлимдә сазым,
Учалсын ширин авазым,
Зәһмәтә мин дастан јазым,
Азад көнүлдән данышым.

ТЕЛЛӘРИ

Ај гыз сәнә ким өјрәдиб
Дүзмәји јана, телләри?
Гојма, бади-сәба әсиб,
Ичидә шанә телләри.

Доһан, сәрв бојдум, доһан,
Сәнән мәни ешгә салан,
Вермәз ешгә садиғ оһан,
Мисри-Кәһ'анә телләри.

Күзар ејлә бизим кәндә,
Олма јанымда шәрмәндә,
Сал бојнума, галсын мөндә
Сәндән нишанә телләри.

Әһмәд ешгин һәвәсиндә,
Јарын һүснү кә'бәсиндә,
Сахлајар өз өһдәсиндә,
Ахыр заманә телләри.

КЕЧДИ

Баһар әјямында, күлшән сејриндә
Бәлкә дә жар мәни көрмәди, кечди.
Учсун ханыманын, ситәмкәр јағы,
Жар бизә бир салам вермәди, кечди.

Үнәдим, үнәдим үнүм чатмады,
Дөнүб кери хош ихтилат гатмады,
Ешгин бахчасына әл узатмады,
Нәдәнсә бир күл дә дәрмәди, кечди.

Әлүб гуртармады жарын әлиндән,
Дил билмәјән зүлмукарын әлиндән,
Сејрағыбын, ситәмкарын әлиндән
Әһмәд узун өмүр сүрмәди. кечди.

ГЫЗ СӘНИН АЛА КӨЗЛӘРИН

Дәхи мәнәдә чан гојмады,
Гыз, сәнин ала көзләрин!
Часәдимдә ган гојмады,
Гыз, сәнин ала көзләрин!

Гашлар үч ахшамлыг ајды,
Һүснүн һагдан кәлән пајды,
Булуудсуз күнәшлә тајды,
Гыз, сәнин ала көзләрин!

Ајын гучағында јатыр,
Улдузлара шивә сатыр,
Ох кими бағрыма батыр,
Гыз, сәнин ала көзләрин!

Чаным гурбан јарадана,
Бәсдир, гылынчы гој гына,
Әһмәди кәтирди чана,
Гыз, сәнин ала көзләрин!

ЈАРАШСЫН

(Чәфәр Чаббарлынын 60-иллицинә итһаф едирәм)

Чаббарлы сәнәтдә дүнјадыр, достлар,
Мән нә дејим о дүнјаја јарашсын?
О бир ајдыр, мәнсә солғун улдузам,
Нејләјим ки, улдуз аја јарашсын?

О бир һәјатдыр ки, түкәнмәз сону,
Күнәшдир, дәрјалар сөндүрмәз ону,
Елә сөзүм һаны, илһамым һаны,
Инци кими о дәрјаја јарашсын?

Әһмәд, о күнәшдир, демә ки, тәкдир,
Халғымыз Чәфәрләр јетирәчәкдир,
Сән кимсән, бу јердә Вурғун кәрәкдир,
Һәмтај сөзү о һәмтаја јарашсын.

ОҒЛУМ

Бир нечә сөз дејим, сахла јадында,
Вахтында хејрини көрәрсән, оғлум!
Адын бир гала тәк учалсын дејә
Камалдан бир гала һөрәрсән, оғлум!

Инсан хәјал кими кәлди кәдәрди,
Тәмиз адын өмүр дүнја гәдәрди.
Дујсан үрәкләрдә севинчи, дәрди
Сән дә үрәкләрә кирәрсән, оғлум!

Әдәбин чох олса, нәфсин дә кәдәк,
Севәчәк ел сәни бир ел оғлу тәк,
Һәким ол — нәбзи тут, бағбан ол — бағ әк,
Хејрин көрүб бәһрин дәрәрсән, оғлум!

Тәмиз ад газанмағ севсән әкәр сән,
Чалыш ки, һамыја бир үзлү көрсән
Ананын борчуну мәрдиликлә версән,
Вәтәнин борчуну верәрсән, оғлум!

Елмин фәһи ејләсән зирвәсини сән,
Јарарсан көјләрин синәсини сән,
Сәсиндә јашатсан ел сәсини сән,
Ел гәдәр сән өмүр сүрәрсән, оғлум!

АЗӘРБАЈЧАНЫМ

Мин доғгуз јүз ијирминчи тарихдә
Кетди зимистанын, Азәрбајчаным!
Шанлы партијанын әмәлләрилә,
Күл ачды һәр јанын, Азәрбајчаным!

Ленин дүңасындан нур алды елләр,
Бәзәнди һәр янда сүсән, сүнбүлләр,
Атыб чадрасыны мәнһум көзәлләр,
Кеҗи шәнлик донуи, Азәрбајчаным!

Ачды шәрг елиндә күл үзлү сәһәр,
Дахмалы кәндләрин олду кур шәһәр,
Суларын дүррдүр, торпағын көвһәр,
Көзүсән дүнҗанын, Азәрбајчаным!

Түкәнмәз хәзинән вар Дашкәсәндә,
Минкәчевир бир күнәшдир синәндә,
Һәлә чох мөчүзләр едәчәк сәндә
Зәкасы инсаннн, Азәрбајчаным!

Щәргдә азадлығын тәмәл дашысан,
Нурлу сәһәрләрин јагут гашысан,
Үрәк сирдашысан, ган гардашысан
Бөјүк Русијанын, Азәрбајчаным!

Әһмәдәм, әлимдә сәдәфли сазым,
Јајылсын елләрә ширин авазым,
Шанлы гырх илинә бир дастан јазым,
Нә хошдур дөвраннн, Азәрбајчаным!

МӘНДӘН СОРУШДУ

Кәлбәчәрдә Турш су үстә кәләндә
Күлләр дә Вурғуну мәндән сорушду.
Јығылды башыма достлар, танышлар,
Елләр дә Вурғуну мәндән сорушду.

Санки дағ дилләнди, динди јамачлар,
Бағда гырговуллар, дүздә турачлар,
Күр үстә кәләндә һүндүр ағачлар,
Чәлләр дә Вурғуну мәндән сорушду.

Јаз кәлди, әриди, суја дөндү гар,
Күл ачды шәфталы, алма, һејва, нар...
Сонасы чығрышан ајна булаглар,
Көлләр дә Вурғуну мәндән сорушду.

Нечә тоја кетдим, сәсим олду чар,
Дедиләр һардадыр бөјүк сәнәткар?
Доланды гаршында һәфтәләр, ајлар,
Илләр дә Вурғуну мәндән сорушду.

Дудум нәфәсини дағда, аранда,
Елләр ондан дејир мөчлис гуранда,
Әһмәд ағ симләре мизраб вуранда,
Телләр дә Вурғуну мәндән сорушду.

Шакир Һачыјев

АЗӘРБАЈЧАН

Бир заман вар иди, еј ана вәтән,
Батмышды матәмә торпағын сөнин.
Сөсин боғулурду ган дәрјасыда,
Јох иди һеч јандан дајағын сөнин.

Ат сүрүб синәндән өз таманындан,
Сөни талајырды һәр гудуз инсан,
Баһарын кечирди гарлы зимистан,
Солурду чичәјин, јарпағын сөнин.

Шаңлы партијанын рәһбәрдијлә,
Даһимиз Ленинин әмәлдәријлә,
Бөјүк Рус халгынын доғма әлијлә,
Учалды көјләре бајрағын сөнин.

Сүлһдүр, сәәдәтдир бөјүк шуарын,
Гәти түкәнмәэдир дөвләтин, варын,
Онлара көз тикән бәд јарғыларын,
Синәсиндә чарпаз вар дағын сөнин.

Адындыр гәһрәман, мәрд Азәрбајчан,
Олубдур синәнин үстү күлүстан,
Шакир дејир, ағ күнләри јарадан,
Бөјүк партијадыр мајағын сөнин.

МӘНИМКИДИР

Гызыл Москвада вәтән сәркисин
Гурубан, јарадан әл мәнимкидир.
Тәрәннүм едирәм онун гүдрәтин,
Зәһмәти күл ачан ел мәнимкидир.

Он алты гардашын сых мәһәббәти,
Күнү-күндән артыр зәнкин сәрвәти,
Галиб халгымызын вары-дөвләти,
Бол мәһсул јетирән чөл мәнимкидир.

Вәтәнимизин һәр јериндә — Бајкалда,
Күјбишевдә, Сахалиндә, Уралда,
Узағларда, узағ Бузлу Шималда,
Јорулмағ билмәјән гол мәнимкидир.

Шаңлы партијадыр сүлһүн дајағы,
Вәтәнимдир гәһрәманлар ојағы,
Бүтүн јер үзүндә зәфәр бајрағы
Ифтихарла тутан әл мәнимкидир.

Сафдыр арзуларым, сафдыр вичданым,
Гурбандыр вәтәнә, халгыма чаным,
Шакирәм, һәр заман чошур илһамым,
Сазымда дилләнен тел мәнимкидир.

БИЗИМДИР

Гызыл хәрәтәјә һәр күн нәгш олан,
Һәр јени јаранан шәһәр бизимдир.
Дағларын гәлбини јарыб јол ачан,
Гоцағлығ бизимдир, һүнәр бизимдир.

Онбеш мәрд гардашын мәһәббәтиндән,
Гурур коммунизми анамыз вәтән.
Мовзәлејдә јанан ики күнәшдән,
Көзләри нур алан елләр бизимдир.

Халгымыз фәхр едир дүз илгарыјла,
Дағлар тәк тәрпәнмәз мәрд вүгарыјла,
Бөјүк коммунизмин ишығларыјла
Ачылан һәр парлаг сәһәр бизимдир.

Доғма партијанын ирадәсилә,
Сүлһә тәмәл гојмуш халғын сәсилә,
Онуң һәјат верән сағ нәфәсилә
јаранан һәр јени зәфәр бизимдир.

Ашығ Шакир дејир јени күнләрдән,
Јени чичәкләрдән, јени күлләрдән,
Коммунизми гуран бизим елләрдән
Хәбәр верән азад дилләр бизимдир.

СӘНӘР-СӘНӘР

Бојлананда гызыл күнөш,
Үфүг жанар сәһәр-сәһәр,
Сейрәк учан булудлар да
Ал бојанар сәһәр-сәһәр.

Чейран гачар ојлаглара,
Сүрү галхар көј даглара,
Гушлар јашыл будаглара
Үчүб гонар сәһәр-сәһәр.

Чәмән күләр, чичәк күләр,
Отлар үстә шеһ төкүләр,
Күлөк әсәр, көј замиләр
Далгаланар сәһәр-сәһәр.

Көклик сәкәр дашдан-даша,
Дүзләр кирәр ал гумаша,
Көзәлләннөб башдан-баша,
Бизим дијар сәһәр-сәһәр.

Көнд гызлары чыхыр јола,
Тарлалара үгүр ола,
Гүнәрилә гурүр гала
Бизим халглар сәһәр-сәһәр.

Шакир дејир, бу ан күнәш,
Москвада олан күнәш,
Кремлдән доған күнәш,
Шәфөг јайар сәһәр-сәһәр.

КОЛХОЗУН

Кәл сейр едәк бөрәкәтли чөлләри,
Памбыг верир тарлалары колхозун.
Башдан-баша шәһәр олуб елләри,
Көзәл кечир нөвбахары колхозун.

Халгларын үзүнә хош кечир илләр,
Синәдә чырпыныр азад конүлләр,
Тој палтарын кејиб гызлар, кәдинләр,
Сәфалыдыр һәр дијары колхозун.

Памбыг бурда, тахыл бурда, бир бурда,
Әзиз гонагларымыз кәлир бу јурда,
Белә шәнлик јохдур һеч бир дијарда,
Артыр һәр күн ифтихары колхозун.

Коммунизмин биналары тикилир,
Дүшмөнләр бахдыгча бағры сөкүлүр,
Һәр отаға електрик чәкилир,
Ишыглыдыр лампалары колхозун.

Шакирәм, хош күндә кәлдим чаһана,
Азәдлыг бәхш олуб һәр бир инсана,
Һәр ағ саггал ата, ағ бирчәк ана
Олубдур бир һавадары колхозун.

ВӘТӘН ҺАГГЫНДА

Азәд өлкәмизин һәр бучағында,
Өмүр көзәл кечир, фираван кечир.
Ана јурдумузун дәмәрларындан,
Ахыб далға-далға, гызыл ган кечир.

Һәр саат бој атыр, чәланһыр Вәтән,
Бәхтијар өлкәмлә фәхр едирәм мән,
Азәдлыг чошанда санки синәмдән
Далғалы, туфанлы бир үмман кечир.

Сүлһүн илк сорағы алынды биздән,
Севинч ганадланды елләримиздән,
Гызылдан дон кејмиш чөлләримиздән
Вәтәндаш адланан гәһрәмән кечир.

Үчүб Кремлдән сүлһ көјәрчини,
Кәзир Корейаны, Гинди, һәм Чини,
Көзәл гаршылајыр халг бу елчини,
Сүлһ гушу о јердән һәр заман кечир.

Шәнлы партијамыз, инап ки, һәр ан
Халгым үчүн јазды мин јени дастан,
Шакирин һәјаты, достлар, һәр заман
Күлүб чичәк ачыр, күлүстан кечир.

28 АПРЕЛ

Үчдү зүлмүн еви, чәкилди зүлмәт,
О күнкү апрелин чырағы јанды.
Јаранды гардашлыг, бир дә мөһәббәт,
Көнүл рөвһаг тапды, гөлб ишыгланды.

Пролетар гојду өз чанын гурбан,
Халгымын јолунда кечди чанында,
Советләр јурдуу етди чырагбан,
Өлкә ал базанди, әлван бојанды.

Рус халгынын оғду, о даһи Ленин,
О, гајдына галды бу бөјүк елини,
Гојду азадлығын, һаггын тәмәлини,
Чаһанда бир јени чаһан јаранды.

Апрелин ишығы јанды көјлөрдә,
Азаддыг чичәји ачылды јердә,
Бир гәләм чәкилди өмүрлүк дәрдә,
Сөймәз күнәш доғду, һәјәт вурланды.

Кәлини-гызлар бу бајрамда ал кејир,
Ашығына, көтүр сазы чал, дејир,
Ашыг Шакир сөзүн далбадал дејир,
Апрел бир баһардыр әзиз бајрамды.

СОСИАЛИСТ ЭМӘЈИ ГӘҲРӘМАНЫ ЧӘМИЛӘ ДӘМИРОВА ҺАГГЫНДА

Одлар өлкәсинин гәһрәман гызы,
Бағлајым адына дастан, Чәмилә
Икидикдә алдын әмәк улдузу
Јашасын Бәсти төк устан, Чәмилә!

Халг ичиндә газанмысан бөјүк ад,
Партијаја кестәрмисән е'тигад.
Алгышлајыр истәр гоһум, истәр јад
Алдығын бу ада әһсән, Чәмилә!

Гара торпагларда гумаш битирән,
Бүтүн планлары баша јетирән,
Зәһмәт илә, боллу мәһсул көтүрән,
Кечичи бајрағы алан Чәмилә.

Бәхтәвәр гызысан бизим елләрин,
Һәр јаида ачылыб зәһмәт күлләрин,
Халгыма бәлидир сәнин һүнәрин,
Гәһрәман адыны алан Чәмилә.

Совет өлкәсиндә, Совет елиндә,
Зәһмәт ачиз галыб сәнин алиндә,
Тәрифин Шакирин даим дилиндә,
Јени гәләбәләр чалан Чәмилә.

СОСИАЛИСТ ЭМӘЈИ ГӘҲРӘМАНЫ ШАМАМА ҺӘСӘНОВА ҺАГГЫНДА

Памбыг чөлләриндә күнәшдән багаг,
Шәфәг сачыр мәнәғәтин, Шамама!
Һүнәрлә әләмә салмысан сораг,
Чичәкләнир хош зәһмәтин, Шамама!

Партијанын гүвәти вар голунда,
Чаһ гојмусан коммунизмин јолунда,
Күлүр бу күнүн дә, истигбалын да,
Јүксәдикчә рошадәтин, Шамама!

Өлкәмизин баһарысан, јазысан,
Ашыглар сөзүсән, хош авазысан,
Зәһмәт дијарынын әзиз гызысан,
Чохдур елдә мәһәббәтин, Шамама!

Зәһмәтиңлә, һүнәринлә учалдын,
Тарихләрә ишыг салдын, ад алдын,
Ашыг Шакир дејир, мин зәфәр чалдын,
Севир сәни бу дөвләтин, Шамама!

СӘН ДӘ КҮЛ

Баһар күлүр, күнәш күлүр, ел күлүр,
Назлы дилбәр, дөвран күлүр, сән дә күл.
Чәмон күлүр, чичәк күлүр, чөл күлүр,
Лалә, нәркиз, рејһан күлүр, сән дә күл.

Өтүр азадлығын хош тәрәнәси,
Һәр будаг үстүндә бир гушун сәси,
Бахдыгча инсанын кәлир һәвәси,
Чүјүр, марал, чејран күлүр, сән дә күл.

Күлшәндә шөвг илә өтүр бүлбүлләр,
Чәмәндә күл дәрир түрфә көзәлләр,
Тој-бајрам кечирир обалар, елләр,
Гоча күлүр, чаван күлүр, сән дә күл.

Јенә көнүл илһам алыр Көј-көлдән,
Көзәл Гарабагдан, Муғандан, Милдән.
Көрүрсәнми, нә хош кәлир ил-илдән,
Газах, Шәки, Ширван күлүр, сән дә күл.

Шакирин галбиндә күлүр арзулар,
Өлмәз бу күнләрн көрән сәнәткар,
Галбимиздә хош күнләрн ешги вар,
Мәһсул верир, һәр жан күлүр, сән дә күл.

ЕЛ БАШЫНА ДӨНДҮҮМ

Јаз кәлиб, севкилим, јашыл тарлаја,
Јубанма, тез кәл, башына дөндүјүм.
Памбыг әкир, таг бечәрир, баг салыр,
Көр нә гәшәнк ел, башына дөндүјүм.

Һәвәслә гыз-кәлин дәстәбә-дәстә
Кедирләр тарлаја тездән иш үстә,
Кими маһны дејир, кими шикәстә,
Тој-бајрамдыр чөл, башына дөндүјүм.

Шамама, Гызгајыг, Бәсти, Гүдрәтин
Адлары төк дилә душсүн сөһбәтин,
Јаханда парласын һалал зәһмәтин,
Дөвран күлүр, күл башына дөндүјүм.

Һүнәр көстәр тәрлан кими һавада,
Сәдәфдән инчини ајыр дәрјада,
Инсанлар көчсә дә, төк бу дүнјада,
Ад галачаг бил, башына дөндүјүм.

Зәфәрләр чалдыгча оғлан да, гыз да,
Дејим тәрифини һәр хош авазда,
Шакирин әлиндә сәдәфли сазда
Дилә кәлсин тел, башына дөндүјүм.

Салаһлы Паша

УНУТДУН

Бир сөзүм вар, парим сизә
Мәни һәдән тез унутдун?
Гышда илгар вердин бизә,
Кәлән кими јаз, унутдун

Бахышларын чалды мәни,
Кәмәндиңә салды мәни,
Ахыр әсир алды мәни
Јара вурдун јүз, унутдун.

Чәкдим ширин чәфаны мән,
Көрмәдим бир сафаны мән,
Чох көзләдим вәфаны мән,
Нә олду ки, гыз, унутдун?

Мәһәббәтдир вар ашигә,
Паша кими әр ашигә,
Шан-шөһрәтә, јарашыға
Тез алданды көз, унутдун.

ЧАҒЫНДА

Мән сәни севмишәм, ај елләр гызы,
Севдалы көнлүмүн оғлан чағында.
Кәлди зијарәтә сәһәр улдузу
Анан сән күнәши доған чағында.

Тәмиздир әндамын чичәкдән, күлдән,
Дишләрин инчидән, бухағын ләлдән,
Һеч әскик олмасын көзәлләр елдән
Шанрләр илһағын алан чағында.

Заманын һөкмүнү аларсан бир күн,
Гочалыг каманын чаларсан бир күн,
Пашаны жадына саларсан бир күн,
Жорулуп жолларда галан чагында.

АЗАДДЫР

Севкилим, кәл кәзәк күллү вәтәни,
Севибән севитмәк елдә азаддыр.
Инди нә Мәчлүн вәр, нә дә ки, Фәрһад,
Бүлбүлүн севдији күл дә азаддыр.

Мөһәббәт ешгилә чырпынсын үрәк,
Әбәди севкијә биз илгәр вәрәк,
Кәл, мәним көзәлим, хош дөвран сүрәк,
Ојнајыб, охумаг, дил дә азаддыр.

Бағбан олан күл битирәр бағында,
Шамамачы бар јетирәр тағында,
Салаһлы Пашанын одлу чагында,
Көңлүмүн сазында тел дә азаддыр.

Ашыг Пәнаһ

ГУРАН ӘЛЛӘР

Күндән-күнә чичәк ачыр
Јурдум халгын гүдрәтилә.
Һәјәт өмрә шәфәг сачыр
Ғадир инсан зәһмәтилә.

Чәһрәсиндә мин бир вугар,
Нефтчиләрлә, памбыгчылар
Јурурлар шән, хошбәхт дијар
Бир коммунист чүр'әтилә.

Чаван, гоча кечә-күндүз,
Тәбиғәт чөкдүрүр диз,
Коммунизмә кедирик биз
Электрик сүр'әтилә.

Јорулмасын әлләриниз,
Чохлу памбыг, нефт вериниз,
Ғаршыласын әлләриниз
Сизи дәрин һөрмәт илә.

Ирадәниз дағ тәрпәтсин,
Истәјиниз баша јетсин,
Ашыг Пәнаһ тә'риф етсин
Сөзү, сазы, сөһбәтилә.

КӘНДИМИН

Дәстә-дәстә кәндә кәдән достларым,
Вардыр сизә һөрмәти бу кәндимин.
Даһа көзәл олачагдыр, билирәм,
Әлинизлә һәјәты бу кәндимин.

О гүдрэт ки, о гүвәәт ки, сиздә вәр
Кәндичизә кәтирәчәк хош баһар,
Күлөчәкдир бол мәһсуллу тарларал,
Артачагдыр дөвләти бу кәндимин.

Чан кәләчәк от битмәјән чөлләрә,
Күл-чичәјә бүрүнәчәк дағ-дәрә,
Дастан олуб дүшәчәкдир дилләрә,
Илләр боју сөнбәти бу кәндимин.

Електрик шумлајачаг тарланы,
Електрик бичәчәкдир бугданы,
Күлдүрәчәк зәһмәт севән инсаны
Јүксәлиши, бүсәти бу кәндимин.

Понаһ дејәр, алгыш сәнә партија!
Бу илһамы вердин мәнә партија!
Бир күнәсән бу Вәтәнә партија!
Сәниһкидир гүдрәти бу кәндимин.

БИЗИМДИР

Сүлһүн бајрагдары, сүлһүн дајағы,
Соадәт очағы елләр бизимдир.
Күләнә дөндәрән ана торпағы
Икидлик бизимдир, һүнәр бизимдир.

Каховка, Кујбишев, Сталинград
Дәјишир донуу һәр күн, һәр саат,
Башланыр јурдумда шәһлик, тој-бүсәт,
Коммунизм адланан сөнәр бизимдир.

Вәтәнин чөлләри ачдыҗа чичәк,
Севинчдән, фәрһдән шад олур үрәк,
Күлүр үзүмүзә хошбөхт кәләчәк,
Ал-јашыл дон кәрмиш чөлләр бизимдир.

Он күнүн ишнин көрүб бир күндә,
Украјна дүзүндә, Крым чөлүндә,
Днепр үстүндә, Дон саһилдә
Коммунизм гуран елләр бизимдир.

Јурдума бәзәкдир бу тикинтиләр,
Һәр јени бағча-бағ, һәр тәзә шәһәр
Бизә кәләчәкдән кәтирир хәбәр,
Соадәт бизимдир, зәфәр бизимдир.

Панаһын зәһмәтдир, сүлһдүр шуары,
Сүлһ дејә күл ачыр сағ араулары,
Бөјүк коммунизмин даһи ме'мары,
Партија бизимдир, һүнәр бизимдир.

БУ КҮН

Дүнјанын һәр бучағында
Әмәкчиләр чошуру бу күн.
Әлләриндә гызыл бајраг
Нүмәјишә гошуру бу күн.

Мај бајрамы, сән кәләндә
Бүсәт олур бу Вәтәндә.
Халгымызын зәһмәтиндә
Севинч ашыб-дашыру бу күн.

Бир-биринә сөјләјир, кәл!
Дилләриндә «бејналмиләл»
Гардаш кими верәрәк ал
Халглар гучаглашыру бу күн.

Кечдикчә сүлһ дөстәләри,
Күлүр өмрүн ал сәһәри,
Мүһарибә дүшкүнләри
Горхусундан чашыру бу күн.

Одду атом бомбалары,
Дағытмасын обалары.
Сөнүр һәрбин аловлары,
Өлүм узаглашыру бу күн.

Ашыг Понаһ сазы јенә
Басыб одду синәсинә,
Милјонларын кур сәсинә
Өз сәсини гошуру бу күн.

КӨЗӘЛЛӘРИН

Бир од олуб јахыр мәнн
Шәһлә көзү көзәлләрин.
Алыр башымдан ағлымы,
Ширин сөзү көзәлләрин.

Күнәш кими нур чиләјир,
Һәр тәрәфә од әләјир,
Көндүмү мәфтун еләјир
Ајна үзү көзәлләрин.

Сафдыр ешги, мәнәббәти,
Јаратмагдыр хош нијјәти,
Дағлар јыхан мәнәнәти
Вардыр дүзү, көзәлләрин.

Пәнаһ дејәр: Һәр зәфәри,
Арзулары, әмәлләри,
Бәзәјир гадир әлләри,
Әлкәмизи көзәлләрин.

БАКЫ

Гоча шәргин мајағысан,
Јени әләм гуран, Бақы!
Нефт јурду, елм очағысан
Сәнинкидир дөвран, Бақы!

Сәндә алдым гижмәтими,
Сән галдырдын һәрмәтими,
Илһамымы, сәнәтими
Сән чошдурдун, инан, Бақы!

Гучағында ахшам-сәһәр
Далғаланыр гоча Хәзәр,
Учалдыгча тәзә евләр,
Хош көрүнүр һәр јан, Бақы!

Партијадыр рәһбәр сәнә,
О вермишидир һүнәр сәнә,
Ал күнәшли көјләр сәнә
Инди олуб һејран, Бақы!

Пәнаһ дејәр: Мин јаша сән,
Коммунизми вур баша сән,
Илләр кечсә үзәриндән
Јенә дә ол чаван, Бақы!

ПИОНЕР

Сән халгымын сеvimлиси
Ширин сөзүсән, пионер!
Алны ачыг, үзү күләр
Кичик гәлби шән, пионер!

Јахын достдур китаб сәнә,
Чатмаг үчүн истәјина,
Артырырсан дәнә-дәнә
Билијини сән, пионер!

Гардашысан комсомолун,
Јолчусусан доғру јолун,
Сүлһ истәјән бизим елин
Өвладысан сән, пионер!

Газандыгча јени зәфәр,
Үрәјиндә күлүр сәһәр.
Бахыб сәнә бүтүн елләр
Сәјләјир әһсән, пионер!

Пәнаһ дејәр: Мин јаша сән.
Һәр арауну вур баша сән.
Илһам алыб әмәлиндән
Маһны дејим мән, пионер!

МОСКВАЈА САЛАМ

Шәһәрләр шәһәри әзиз Москва,
Шәргин илк мајағы бир елдан салам.
Күнәшли, чичәкли Азәрбајчанын
Одлу гәлбиндәки әмәлдән салам.

Һәр көзәл нәғмәдән, ширин нәфәсдән,
Һәр чошгун үрәкдән, сәнмәз нәвәсдән,
Чәннәт Гарабағдан, гоча Копәздән,
О дағлар калини Көј-көлдән салам.

Ағ палтар кејиниб Муған соһрасы,
Вардыр кениш дүзү, јашыл тарласы,
Болдур кәһраба тәк сары бугдасы,
О гызыл сачаглы сүнбүлдән салам.

Нефтим далға вурур ганымда мәним,
Онун оду вардыр чанымда мәним,
Одур шәһрәтим дә, шаным да мәним,
Далғасы дағ јыхан о селдән салам.

Аздыр нә сәјләсәм мәнәббәтиндән,
Үрәкләр дојмајыр хош сәһбәтиндән,
Ағ сачлы Вурғунун шәријјәтиндән,
О гајнар илһамдан, көнүлдән салам.

Панаһам, оғлунам, ај ана, сөниң,
Калмишәм мейрибан гојуна сөниң,
Москва, сарылыб бојуна сөниң,
Дејирәм: бу саздан, бу телдөн салам.

ВЭТЭН

Ашығын сазында, һәр бир сөзүндә,
Күдүр баһар кими сүрәтин, Вәтән!
Шанлы коммунизмә кедән јолларда,
Күлләдән итидир сүрәтин, Вәтән!

Ленин бөјүк даһи, севимли рәһбәр,
Сәһә бөхш ејләди ајдын бир сәһәр.
Силинди үзүндән гүссә, гәм, кәдәр,
Јајылды аләмә шәһрәтин, Вәтән!

Сән әзиз анасан мәрд писанлара,
Јаратмағ ешгилә јашајанлара.
Онлара руһ верир, дүшәндә дара
Сөниң мәнәббәтин, гүдрәтин, Вәтән!

Елләр торпағысан, чәннәгдир јерия,
Артыр күндән-күнә күчүн, һүнәрин,
Сумгајығ Дашкәсән, Минкәчеврин
Ғајнар оҗағыдыр зәһмәтин, Вәтән!

Панаһам һәјатым күл ачыр бу күн,
Гурулмуш көңлүмдә тој, бусат, дүјүн,
Сәдәфли сазында дил ачыр бу күн
Сөниң ширин сөзүн, сөһбәтин, Вәтән!

ВЭТЭН МӘНӘББӘТИ, ХАЛГЛАР ДОСТЛУҒУ

Азәд өлкәмизи чичәкләндирди,
Вәтән мәнәббәти, халглар достлуғу.
Јурдумун үстүнә нур әләндирди
Вәтән мәнәббәти, халглар достлуғу.

Чәтиндә архамыз, дајағымыздыр,
Әбди сөймәјән мајағымыздыр,
Зәфәр һимнимиздир, бајрағымыздыр
Вәтән мәнәббәти, халглар достлуғу.

Зүлмәт кечәләри еләјир, сәһәр
Гурур јени кәндләр, јени шәһәрләр,
Сүлһүн јолларында чалыр мин зәфәр
Вәтән мәнәббәти, халглар достлуғу.

Мин чанда дөјүпән бирчә үрәкдир,
Достлар, хам чәлләра чан верәчәкдир,
Һәрбин аловуну сөндүрәчәкдир,
Вәтән мәнәббәти, халглар достлуғу.

НЕФТЧИЛӘР

Мә'дәнләрдә гаршылајыб,
Ахшам, сәһәри нефтчиләр,
Тәслим едир гүдрәтинә
Дәли Хәзәри нефтчиләр.

Јорулмајан әлләрилә,
Зәһмәтијлә, һүнәрилә,
Һәр күн јени зәфәрилә
Өтүр илләри нефтчиләр.

Сүлһ ешгилә кириб ишә,
Буруглардан салыр мәнә,
Ғызыл улдуз тахыр дәнә,
Чалыб зәфәри нефтчиләр.

Нефт көндәрир һәр ојлага
Һәм јахына, һәм узаға.
Бурумүшдүр чил-чыраға
Кәнди, шәһәри нефтчиләр.

Панаһ сазы алыб әлә,
Мәһнысында дејир белә:
Севиндирир өз ишилә
Бу шән елләри нефтчиләр.

АЗӘРБАЈЧАН ГАДЫНЫ

Мән сәни бир заман сијаһ зинданың,
Чәдраның ичиндә көзәндә көрдүм.
Дилсиз бир гул кими өмүр кечириб
Һәр зүлмә, чәфәја дөзәндә көрдүм.

Јетишди дадына Ленин — о рәһбәр,
Онун әмәлијә күлдү бу елләр,
Мән сәни дилиндә ширин нәғмәләр,
Саадәт көлүндә үзәндә көрдүм.

Бир дә ияанмадын моллаја, динә,
Вердин кишиләрлә чјјин-чјјинә,
Мән сәни, одларә көрәрәк синә
Дүшмәнин башыны үзәндә көрдүм.

Бә'зән кечәләри гатыб күндүзә,
Гоча тәбиәтлә дурдун үз-үзә,
Мән сәни, дағлары дөндөриб дүзә,
Дашлары мум кими үзәндә көрдүм.

Колхоз чөлләриндә вериб имтаһан,
Ғалал зәһмәтиндә олдун ғәһрәмәян,
Сән еј әзиз ғадын, мән сәни һәр аян,
Әмәк чәһнәсиндә, лап өндә көрдүм.

Пәнаһ маһны дөјәр сүлһ һөвәсиндә,
Сәнин гүдрәтин вар онун сәсиндә,
Ана јурдумузда — сүлһ өлкәсиндә,
Мән сәни һәр заман хош күндә көрдүм.

ҒӘЛБИМИЗДӘДИР

А достлар, ағ күнү бизә бәхш едән
Ленинин мәрд ады ғәлбимиздәдир.
Өлүмүн үстүнә ғорхмадан кедән
Елләрин бүсаты ғәлбимиздәдир.

Биздәдир әдаләт, биздәдир һүнәр,
Голунда ел күчү, дилиндә зәһфәр
Азадлығ уғрунда вурушан өскәр,
Халғын мәрд өвладә ғәлбимиздәдир.

Сән ғәјдүг өмрүнә јағы дүшмәния,
Дурдуг кешјиндә биз бу күшәния,
Икидләр ојлағы, азад вәтәнин,
Хош күнү, һөјәты ғәлбимиздәдир.

Јурдум әзбәридир ширин дилләрин,
Бизик хош нәғмәси шән көңүлләрин,
Азадлығ истәјән мәзлум елләриң,
Арзусу, мурады ғәлбимиздәдир.

Сиз еј сүлһ достлары, әзиз инсанлар!
Зүлмүн биначыны сөкүб јаранлар!
Ғәдәр кетмәјәчәк төкүлән ғанлар,
Гуртулуш саағы ғәлбимиздәдир.

Шанлы коммунизмин бөјүк ме'мары,
Кәнч ашығ Пәнаһын өмүр баһары,
Партија — халғларын мәрд хиласкары
Севимли устады ғәлбимиздәдир.

РУС ХАЛҒЫ

Тарихләрдә шөһрәти вар
Рәшадәтли рус халғынын.
Ады кәзир дијар-дијар
Чәсарәтли рус халғынын.

Јер үзүнү тутуб сәси,
Ғәләбәдир һәр нәғмәси,
Вар Ленин тәк јетирмәси
Нәчәбәтли рус халғынын.

Һөјәт алды ондан халғлар,
Өмүрләри олду баһар,
Гүдрәтилә учалдылар
Әдаләтли рус халғынын.

Азәри, күрчү вә түркмән,
Әбәдлик олдулар шән,
Гүввәт алыб әмәлиндән
Сәхавәтли рус халғынын.

Пәнаһ азад јашар бу күн,
Нәғмә дејиб чошар бу күн,
Адына сөз гошар бу күн
Шүчәәтли рус халғынын.

ДЕ, ДАНЫШ

Чаван ашығ, ал сазыны синәнә
Бу һөјәтдан, бу замандан де, даныш!
Бүлбүл кими чәһ-чәһ вуруб өт јенә,
Бу бүсәтдан, бу чаһандан де, даныш!

Дагларын гојнунда бургулар салаң,
Зәһмәтиндән илһам алаң, күч алаң,
Зәһрилә күндән-күнә учалаң
Бизим нефтчи гәһрөмәндәң де, даныш!

Төрлалары гарыш-гарыш долашаң,
Боллуг үчүн, мәһсул үчүн чалышаң,
Дешләринә Гызыл Улдуз ярашаң
Зәһмәт севән һәр инсандан де, даныш!

Ашыг Пәһаһ вурғунудур елләрин,
Кетдији јол һагг јолудур елләрин,
Әмәк севән, јорулмајаң әлләрин
Јаратдығы бу дөврандан де, даныш!

БАҢАР НӘҒМӘСИ

Сән кәләндә көзәл баһар,
Даг бәзәнәр, чөл севинәр.
Ачар чичәк, чошар үрәк
Бүләбүл өтәр, күл севинәр.

Өмүр тәзә, севки тәзә,
Вәтән гучаг ачар бизә.
Нәғмә дејиб ешгимизә
Сазымдаки тел севинәр.

Күнәш өпәр Гарабағы,
Чәләнк гојар Гошгар дағы,
Шәрбәт пәјлар Шаһ булағы
Муган, Ширван, Мил севинәр.

Булаг үстү, галын мешә
Әтир сачыр тәр бөнөвшә.
Пәһаһ сазы алыб дөшә
Чәһ-чәһ вурар, ел севинәр.

АНА ЈУРДУМ

Хәзән көрмәз баһар кими
Чичәкләнир ана јурдум.
Халғымызын гүдрәгилә
Дөңүр күләстана јурдум.

Сонсуз дәрин мәрәббәтлә,
Хош арзула, саф нијјәтлә,
Дунја гуран бир зәһмәтлә
Кирир тәзә донә јурдум.

Азадлыгдыр илк шүары,
Күндән-күнә артыр вары,
От битмәјән сәһралары
Кәтирир, бах, чана јурдум.

Јарадырыг бу елдә биз,
Партијадыр рәһбәримиз.
Күл ачдыгча истәјимиз,
Минвәдәрыг она, јурдум.

БӘЗӘНМИСӘН

Јенә товуз кими сән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән!
Кејиб ағ көјнәјини,
Өртүб ал өрпәјини,
Лаләсән, сүсәнмисән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән.

Ашигәм ај үзүнә,
Телини јај үзүнә,
Долашыб дијар-дијар
Ај ала көзлү никар,
Јенә товуз кими сән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән!

Мәнә ет чарә, көзәл,
Гашлары гара көзәл!
Верәрәм өз чанымы,
Сән кими јара, көзәл.
Јенә товуз кими сән
Нә гәшәнк бәзәнмисән!

Һејран етдин һамаыны,
Вериб ешгин чамыны,
Јенә ашиг Пәһаһын
Чошдуруб илһамаыны,
Ај гыз, товуз кими сән
Нә гәшәнк бәзәнмисән.

Сөвдалы Һәсән

ПАРТИЈАДЫР ҺАВАДАРҢЫМ

Коммунизмн ал баҗрағы
Жорулмажан алимдәдир.
Сүлһ шуары һәр бир заман
Үрәјимдә, дилимдәдир.

Тахтына од вуруб чарын
Сыхдым әдин илк саһарын.
Инди милјон инсанларын
Көзү бу шән елимдәдир.

Јаратмагдан зөвг алырам,
Ев тикирәм, бағ салырам,
Тәчавүзлә јохдур арам,
Көзләрим өз күлүмдәдир.

Гој ешитсин мәнәм дејән,
Чәкинмәрәм һеч кимсәдән,
Зәрбәсини Һитләр көрән
Мәтанәтим голумдадыр.

Сөвдалыјам, сөздүр варым,
Телли саздыр ифтихарым,
Партијадыр һавадарым
Һәр ан зәфәр јолумдадыр.

МОСКВА

Бу јерләрдә олан биләр
Нечә гәшәнкдир Москва!
Чәннәт кими башдан-баша
Күлдүр, чичәкдир Москва.

162

Бир јанында јол чәкиләр,
Бир јанында ев тикиләр,
Бағ салынар, күл әкиләр,
Ишдир, әмәкдир Москва.

Күн тәк јаныр Гызыл Мејдан,
Јатыр бурда бөјүк Лоғман,
Севир ону бүтүн чаһан,
Дүнјада тәкдир Москва.

Бајрағыдыр бу заманын,
Дајағыдыр һәр инсанын,
Көксүндә бүтүн дүнјанын
Вуран үрәкдир Москва.

Сөвдалы, оху да, чал да,
Сәсин кәзин һәр маһалда,
Коммунизмә кедән јолда
Бизә өрнәкдир Москва.

СӘРКИДӘ

Кәздим сәркимизи мән башдан-баша,
Доғма халғымдакы гүдрәти көрдүм.
Совет адамынын садә әлилә
Јаранмыш миндрлә не мәти көрдүм.

Нә гәдәр көзәлдир «достлуг фантаны»
Бүрүнүмш чичәзә, күлә һәр јаны
Көрәндә он алты дилбәр сонаны*
Он алты дост халғы, милләти көрдүм.

Сибир ачды мәнә өз гучағыны,
Кәздим Күрчүстанын лимон бағыны.
Башғырд торпағында нефт булағыны,
Уралда түкәнмәз сәрвәти көрдүм.

Түркмән елләриндә дөнүб чобана
Јајдым сүрүләри чәлә, ормана.
Кечиб ағ гызыллы Өзбәкистана
Полад голлардакы гүввәти көрдүм.

* Он алты гызыл һәккәлә ишарәдир.

Вар олсун партијам—сөвимли рәһбәр,
Одур Сөвдалыны едән бәхтөвәр,
Өтдүкчә саркидә һәр ахшам-сәһәр
Сәнәтә верилән гижәти көрдүм.

НЕФТЧИ ГАРДАШЫМ

Хәзәрин гојнунда, мави суларда
Јенә буруг гурур нефтчи гардашым.
Чошдугча гәзәбли, гудуз далгалар
Наһа мөһкәм дурур нефтчи гардашым.

Күләк нә'рә чәкир, наһаг ган дејир,
Чыхмасын гаршыма бир инсан дејир!
Нә горхуја дүшүр, нә аман дејир,
Нә бојуну бурур нефтчи гардашым.

Беш гат өдәликчә һәр күн планы
Һүнәри мат гојур мин-мин инсаны,
Дүнән «мәнәм» дејән Американы
Бу күн јолда јорур нефтчи гардашым.

Мин әсәр јашајыр, алын тәриндә,
Јухусуз өтүшән кечәләриндә,
Сөвдалы һәсән тәк һәр зәфәриндә
Коммунизми көрүр нефтчи гардашым.

СӘНИНДИР

Мәи кимчә?—Бир бикәсу бичарәву биханиман.
Тәлејин ашүфтә, игбалым никун, бәхтим јаман.

Фузали

Өзүнә кимсәсиз, демә, шаирим,
Артыг бу обалар, елләр сәниндир.
Сәнәт бағчасында, ше'р бағында
Әбәди солмајан күлләр сәниндир.

Јурдсузам дејәрәк ејләмә гәһәр,
Сәнин мәскәниндир милјон үрәкләр,
Тојла, иш үстүндә һәр ахшам-сәһәр
«Шәби—ничран» дејән дилләр сәниндир.

Бир дә ола билмәз тәлејин никун,
Дәрд-гәм үрәјиндә бағламаз дүкүн,
Бу көзәл замана, бу бәхтөвәр күн,
Ачылан күнәшли сәһәр сәниндир.

Сән еј сарајлара сығмајан инсан,
Санма әбәс јерә бәхтини јаман,
Шаһлар пәј умурду сәнин гапындан,
«Лејли-Мәчнун» кими көһәр сәниндир.

Мин ил алышсам дә сәнин одуна
Нә јаза биләрәм лајиг адына?
Өзүн кәл һәсәнин јетши далына,
Ахы бу мејданда һүнәр сәниндир.

АШЫГ ДОСТУМА

Илләрлә тәр төкдүн сәнәт јолунда
Чох чәфа чәкирддин өзүнә, гардаш!
Узун кечәләри јуху јатмадын
Бә'зән ган дә кәлди көзүнә, гардаш!

Бә'зән дүз охудун, бә'зән дә чашдын,
Бәмин әвәзинә зили долашдын,
Бә'зән гырыг-сөкүк ше'р дә гошдун
Елин кәлининә, гызына, гардаш!

Нечә гәлби хаин, үрәји гара
Сөјләди: — сән һара, ашыглыг һара?..
Күлүб додагалты белә «достлара»
Бахдын өз арзунун сөзүнә, гардаш!

Сән јенә өјрәндин, сән јенә билдин,
Кәрәмдә ағладын, Гәрнбдә күлдүн.
Мәнсум Әфәндијлә дөш-дөшә кәлдин
Вәлеј күлүмсәди үзүнә, гардаш!

Артыг дәјишмисән шәкли, көркәми,
Шикары папағын јаныр күн кими,
О вәзнәли чуха, ашиг кејими
Нә көзәл јарашыр сазына, гардаш!

Сәнәт дәрјасында ачыб јелкәни,
Елә үз кимсәнә өтмәсин сәни,
Севиндир, шад ејлә шаир һәсәни,
Бүкүлмәк јад олсун дизинә, гардаш!

НӘЈАТ ЕШГИ

Дедим: — ән ширин шеј нәдир дүнјада?
Күл деди: — Бүлбүлүн нәғәсидир о,
Ешитди сәсимни јашылбаш сона
Деди: — Ајна көлүн синәсидир о.

Кәздим овчу кими чөлү, сәһраны,
Диндирдим гарақөз, дәли чејраны,
Көсләди: — Баладан ширин шеј һаны,
Көзүмдә дүнјанын әвәзидир о.

Бир күн дә үз тутдум көклијә сары,
О да нишан верди уча дағлары,
Гарангуша дедим: — Сән көстәр бары,
Деди: — илк баһарын нәғәсидир о.

Сөз ачдым һасанә — ел шаиринә:
— Ән ширин не'мәти кәл көстәр мәнә!
Хәјал дәрјасында чумуб дәринә
Деди: — һәјат ешги, нәғәсидир о.

УСТАДНАМӘ

Ешгин дәрјасына атылан ашиг,
Јеријә билмәсән, үзәсән кәрәк.
Буранда дашлара далғалар сәни
Көз јашы төкмәјиб дөзәсән кәрәк.

Әкәр чәкилсән дә Мәнсур тәк дара,
Хәјанәт ејләмә әһдә, илғара
Јетишмәк истәсән Лејли тәк јара
Мәчнун тәк чәлләри кәзәсән кәрәк.

Доланда башына севданын дәми,
Тап өзүнә ләјиг көңүл һәмдәми.
Чыхса гисмәтинә ағылдан кәми,
Дүнјадан әлини үзәсән кәрәк.

Һәсәнәм, билмәсәм өз һөрмәтими
Јар да учуз тутар мәнәббәтими.
Ариф адамсанса нәсиһәтими
Ғаһында гәлбинә јазасан кәрәк,

КӘЛИБДИР

Бу күнкү мәчлисдә бир чан әјләшиб,
Елә бил јад көлә сона кәлибдир.
Баһар фәсли көрән сәрвләр кими
Бүрүнүб јамјашыл дона, кәлибдир.

Көјләрин һәмдәми о көзәл пәри,
Лүтф едиб јадына салыбдыр јери,
Тәзәә дарајыб гара телләри,
Үстүндән кечриб шана, кәлибдир.

Мәнәббәт охуну гојуб камана,
Ғафилдән Һәсәни алды нишана.
Јохса гәсд еләјиб бир ширин чана
Өзүнү салмаға гана, кәлибдир?

БИЛӘР

Лејлиләрин вәфасыны
Өзү Мәчнун олан биләр.
Ајрылығын чәфасыны
Јардан ајры галан биләр.

Өзүн од атыб үстүмә,
Көндән ғызынма истимә,
Ганлы тәк дуруб гәсдимә
Мәни дәрдә салан биләр.

Јенә сүзүб сағ-солуну
Салма канардан јолуну,
Дола бојнума голуну
Нә ејби вар, билән биләр.

Аз имтаһан ет Һәсәни,
Јорду бу кәл-кәт Һәсәни,
Өлдүрәрсән ахыр мәни
Ел сәни чан алан биләр.

КӨРДҮМ, АНА

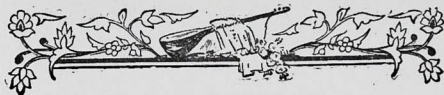
Сон вериб гәмә, һәсрәтә
Назлы јары көрдүм, ана.
Дәрлдәримә дәрман елән
Давакары көрдүм, ана.

Чанлар алан чалладбашы
Этәјиндөн төкдү дашы,
Јола салыб гарлы гышы,
Илк баһары көрдүм, ана.

Кирпикдән ох, гашдан каман,
Истәјир ки, ахыда ган.
Синәсиндә баш галдыран
Бир чүт нары көрдүм, ана.

Көрсә үзүн ким бир карә
Дејәр күнәш ениб јерә,
Лаг еләјән чичәкләрә
Јанаглары, көрдүм, ана.

Һәсән севди бир афәти,
Јолунда чәкди зәһмәти,
Һәр сөзүндә сәдагәти
Е'тибары көрдүм, ана.

Гәдир Тәртәрли

ЈАХШЫДЫР

Еј бош хәјаларын ардынча гачап,
Бир һәгигәт, мин хәјалдан јажшыдыр.
Һалал зәһмәт илә газанылан чит
Зәһмәтсиз кејилән шалдан јажшыдыр.

Һәссас јаранмышдыр әзәлдән үрәк,
Јажшыны јамандан сечәсән көрәк.
Миннәтсиз једијин гуру шор-чөрәк
Миннәтлә јејилән балдан јажшыдыр.

Гәдир, көзәллији јахындан таны,
Узагдан танымаз инсан-инсаны,
Көзәл о гыздыр ки, јохдур вөгсаны,
Һәм сәһрәтдән, һәм камалдан јажшыдыр.

ДӘЈМӘСИН

Залым овчу, елә ат ки, күлләни
Дағдан өтсүн, мараллара дәјмәсин.
Разыјам ки, достум алсын чанымы,
Телли саза, бир дә тара дәјмәсин.

Өз јарыны јар дүшүнәр, јар анар,
Саф мәнәббәт үнсидјәтдән јаранар,
Гисмәт олсун јара һејва, јара нар,
Көз дикдијим бир чүт нара дәјмәсин.

Көнүл нә арыдыр, нә дә кәпәнәк
Күлдән-күлә гона әтир чәкәрәк.
О гыздан истәјим бирчә будур төк:
Дүз илгара, е'тибара дәјмәсин.

Көзләримә ишыг верир назлы яр,
Мәһәббәтдә јерин, көјүн күчү вар.
Гәдир дејор, һәр хәстәлик, һәр азар
Мәнә дәјсин, о дилдара дәјмәсин.

АЛМЫШАМ

Тәбиәт ашыги адланыр адым,
Садә көзәллијә һејран олмушам.
Гузәј јамачларда отуруб бәзән
Јаныгы-јаныгы түтөк чалмышам.

Иса булағындан саф су ичәндә,
Лачын дағларындан ашыб кечәндә,
Һава гараланда, ахшам дүшәндә,
Күрдүн отағында гонаг алмышам.

Динчими алмышам Кәпәз дағында,
Өјләниб јатмышам Губа бағында,
Араз саһилиндә, Күр ғырағында
Ше'рдән, сәнәтдән сөнбөт салмышам.

Јаздыгча гуртарыр дәфтәр әлимдә,
Гурујур, азалыр мүрәккәбим дә,
Бәс нијә түкәнмир сөзүм гәлбимдә,
Гәдир, илһамымы елдән алмышам.

ОЛСУН

Һәр көрүнән јашыл бага кетмә кәл,
Бағ одур ки, будағында бар олсун.
Һәр учалан дага чыхма дағ дијо,
Дағ одур ки, зирвәсиндә гар олсун.

Гој вар олсун тәбиәтдән дојмајан,
Шан-шөһрәтә, вар, дөвләтә ујмајан!
Дөвраныны, заманыны дүмајан
Ел јанында көрүм һәр вахт хар олсун.

Гәдир дејир, ел гәдрини биләнләр
Дост күләндә севинәнләр, күләнләр,
Тикәсини достларла тән бөләнләр
Гој јашасын, узун илләр вар олсун.

АШЫГЛАР ҺАГЫНДА ГЕЈДЛӘР

Гурбани — XVI-әсрдә Јашамыш мәшһур халг шаирядр. Јаздығы гошмалар шифаһи халг әдәбијатты сырасына кечмиш, бу гошмалар әсәсиндә ашыглар «Гурбани» әдлы дастан јаратмышлар.

Ашыг Аббас — Туфарганлы Ашыг Аббас XVII әсрдә Јашамыш халг шаирләриндәндир. Халг ше'ри услубунда јаздығы гошмалар чох кешиш јайалмышдыр. Әсәрләри әсәсиндә «Аббас ва Күлкәз» дастаны дүзәлмишдир.

Ашыг Абдулла — XVII әсрдә Јашамыш устәд ашыгларданядр. Хәстә Гәсым — XVIII әсрдә Јашамыш халг шаирядр. Јаздығы ләдәктки гошмалар ашыглар тәрјифиндән устәднә кими бу күн дә охујур. Ашыг Валәһ — XVIII әсрин сонларинда јашамыш мәшһур халг шаирядр. Әсәрләри әсәсиндә «Валәһ» дастаны дүзәлмишдир.

Мојла Чума — XIX әсрин сону ва XX әсрин әвваллариндә Гах рајонунда јашамышдыр.

Шамирли Ашыг Һүсејн — XIX әсрин мәшһур ашыгларынданядр. Ашыг Әләскәр — (1826—1929) мәшһур Азәрбајҗан ашыгыдр. Бир сыра ашыгларын устәдә олмуш, өзүндән сонра кәлән ашыглары гүвәтли тәсир кәстәрмишдир.

Ашыг Һүсејн Бозалганлы — (1875—1949) — Товуз рајонунуя Бозалганлы кәндиндә доғулмуш, ашыг Әләскәрдән сонра чох шөһрәтләнмишдир.

Ашыг Әсәд Рәзәев — (1875—1950) — Басаркәчәр рајонунун Гарагојунлу кәндиндә доғулмушдыр. Сонралар Азәрбајҗан республикасынын Товуз рајонуну кәләрәк орадә јашамышдыр. 1938-чи илдә Москвада кечирилән Азәрбајҗан әдәбијат ва Иңгәсәнәти оңқуллујундә иштирак етмиш ва Шәрәф нишанын ордин илә тәлтиф едилмишдир.

Ашыг Мирзә Бајрамов — (1888—1954) — Товуз рајонунун Чиләдарлы кәндиндә доғулмушдыр. 1900-чү илдә ашыглыга башламыш, классик ашыгларын әсәрләрини јахшы ифа едән сәнәткар олмушдыр.

Бисәвәд Тејмур — 1890-чы илдә индики Гәсым Исмајылов рајонунун Алп Гарагојунлу кәндиндә анәдан олмушдыр.

Вәли Мискинәди — 1890-чы илдә Кәлбәј рајонунда анәдан олмушдыр. Ашыг Ислам Јусифов — 1892-чи илдә Басаркәчәр рајонунун Нарманлы кәндиндә доғулмушдыр. 12 јашындан ашыглыг едр. Азәрбајҗан ССР Әмәкдар инчәсәнәт хадимидир. Ушаг јашларындан Киrowабәддә јашәјур.

Шәмшир Гоҗајев — 1893-чү илдә Кәлбәчәр рајонунун Дәмричидан кәндиндә анәдан олмушдыр.

Ашыг Јервәнд Азарјан — 1908-чи илдә Шамхор рајонунун Чардакы кәндиндә анәдан олмушдыр.

Ашыг Агалар Микајлово — 1913-чү илдә Курдәмир рајонунда доғумушду. 1943-чү илдән ашыглыг едир.

Ашыг Бәјазар Гәдиров — 1914-чү илдә Салҗан рајонунун Чухарда кәндиндә анадан олмушду. 1937-чи илдән ашыглыг едир.

Ашыг Бүсеји Чаван — Чәнуби Азәрбајҗанын кәркомли сәнәткарларындандыр. 1918-чы илдә анадан олмушду.

Ашыг Ма'сим — 1917-чи илдән Шәмхор рајонунун Кечили кәндиндә анадан олмушду. 1930-чү илдән ашыглыг едир.

Ашыг Әһмәд Рүстамов — 1920-чи илдә Курдәмир рајонунун Чарры кәндиндә анадан олмушду. 1945-чи илдән ашыглыг едир.

Ашыг Шакир һачыјев — 1922-чи илдә Агсу рајонунун Губа-Халил кәндиндә доғумушду. 1947-чи илдән ашыглыг башламышдыр.

Салаһлы Паша — 1924-чү илдә Газах рајонунун Даш-Салаһлы кәндиндә анадан олмушду.

Ашыг Пәнәһ Пәнәһов — 1926-чы илдә Салҗан рајонунда анадан олмушду. 1948-чи илдән ашыглыг едир.

Һәсән Сәвдәли — 1934-чү илдә Пушкин рајонунун Ағалыкәнд кәндиндә доғумушду. Ики дастан вә бир чох гошмалар язмышдыр.

Гәдир Тәртәри — 1936-чы илдән Мир Бошир рајонунда анадан олмушду.

ЛУҒӘТ

А

- Аб — су.
- Аби-һәјат — дирилик сују.
- Аваз — сөс.
- Агбат — ахыр, сөн.
- Агча — күмүш пул.
- Ал — гырызы; һижлә.
- Арастә — бәвәмиш демәкдир. Ашыглар бууу тамамламыш вә тәкмилләшмиш мө'насында да ишләдиләр.
- Афат — афәт, бәла.
- Аһән — дәмир.
- Аһәнурубә — мигнатис, ашыглар чәзә-бодар мө'насында ишләдиләр.
- Афшан — әфшан демәкдир. Сачан мө'насындадыр.

Б

- Бад — жел, күләк.
- Бали-сәба — сәһәр күләји.
- Бада кетмәк — мөһв олмаг.
- Бадә — шораб демәкдир. Ашыглар гәдәһ мө'насында ишләдиләр.
- Бәдр — он дөрд кечалик ај.
- Бәнк — тирјәк.
- Бәндә — гул.
- Бәнәк — хал.
- Бәрат — бәхшәјиш. Сөвгәт вә Јахуа хәбәр кәндәрмәк.
- Бәстә — бағлы демәкдир. Ашыглар

- орта бојлу мө'насында ишләдиләр.
- Бәјаз — ағ.
- Бидат — залымлик; шикајәтләв-мәк.
- Биканә — јад адам.
- Бикүман — шүбһәсиз, шәксиз, бә'ән дә инәмсыз мө'насында ишләдиләр.
- Бидеји-худа — алләһ бәндәси.

В

- Вәсмә — гаша чәкиләв рәнк.

Г

- Гәдә — бој, гәмәт.
- Гәл — дава
- Гәмәти бәстә — орта бојлу.
- Гејсәр — сәзар сөзүндәндир. Рум вә Туркијә һөкмдарларына дедиләр.
- Гәввас — үзкүчү.
- Гәсам етмәк — анд ичмәк.
- Гәри-умман — дәннән дибн.
- Гулач — ики ачыг гол узуну.
- Губар — дәрә; тос.

Д

- Дал — ики мө'нада ишләдиләр, бүкүк бел, һәрдән, уча бој.
- Дам — тор.

Дамая — эгак.
Даму — чөпөнчөм.
Данөндө — биликли.
Дарди-сар — баш агрысы.
Дастар — чалма.
Даһән — ағыз.
Дидо — көз.
Дуд — түстү.

Ә

Әбрийшим — ипак.
Әбру — гаш.
Әгјар — өзкөлөр.
Әлиф гәдд — шах бој.
Әсәл — бал.
Әнкабуд — һөрүмчөк
Әрзани — лајиг.
Әһмар — гырмызы.
Әјаг — пијала, гөдөһ.

З

Зәһадан — чөлө чөкөји.
Зәррин — гырмызы, күлөбатыялы.
Зәһм — јара.
Зивәр — бөзөк.
Зүлф — сач.

И

Игбал — бөхт, сәәдәт, кәләчөк.
Идбар — бадбөхт; чиркин адам.
Ијма — ишарө.

К

Кам — арзу.
Кан — маңдон.
Кәбир — бөүкү.
Кәлб — ит.
Көшк — гөср.
Кәһһия — гул, алчаг көлә.
Кәрдән — бојун.
Кәри — исти.
Кујөндө — шаир, натиг.
Күлқун — күл рөңки.
Көфтәр — данышыг, сөз, ашыглар.
Көһ'р маңасында да ишләдирләр.

Кирибан — јаха.
Кирифтар — мүбтала, әсир.
Күрк — гурд.
Куш — гулаг.
Кушвара — сырга.

Л

Ләб — додаг.
Ләшкәр — гошун.
Лөлө — мирвари.
Ләгәр — арыг.

М

Маһ — ај.
Маһтабан — ишыглы, парлаг ај.
Мәгал — данышыг.
Мәгбул — бәјәниллиш, гәбул едил-
миш.

Мәһраб — намаз гылмаг үчүн мәс-
чидия дивары ичәрисиндә ти-
килән таг, ашыглар көзәли
гашыны мәһраба охшадырлар.

Мәһр — күнөш; мәһәббәт, мәһри-
биялыг.

Мәһтаб — ај ишыгы.

Мәһян — бел.

Му — түк.

Мурад — арзу.

Мүрг — гуш.

Мүхәммәс — һәр бәнди беш мис-
радан ибарәт олан ше'р. Ашыг-
лар бу беш мисраны саз һавә-
сына ујгуи оларак оз мисрада
охујурлар.

Мүжкан — кирлик.

Муштаг — арзу чөкәң.

Мәр — илан.

Мим — сым һәрфи.

Мүшәф — гур'ан.

Муш — көсәјән, сичан.

Мур — гарынча, гарышга.

Мәкәс — чибия; милчөк.

Мәһман — гонаг.

Мүргәр — чәмонлик, багча.

П

Пај — ајаг.

Пајбәнд — ајагы бағлы.

Пајәндәз — үстүндөн кечилмак үчүн
јерә сәрилмиш гумаш парча.

Пәвәстә — бир-биринә бағлы, һә-
мишә.

Пәғам — хәбәр, сифариш.

Пәкән — охун учуна тахылан дәмир.

Пәманә — ячки ичидән габ, гәддә.

Пушан — кејимниш.

Пүнһан — кизлин.

Пүр — долу.

Р

Ришәтә — тел.

Рүбәру — үзбәү.

Руји-зәмин — јер үзү.

С

Сәјә — көлкә.

Савад — гара, күмүшүн үзәриндә
нөшә.

Сәдр — синә.

Сәман — јасәмон.

Сәвриван — наз илә јеринәң.

Сәрәндәз — бөзәкли баш өртүјү.

Сәрәфраз — башы уча.

Сим — күмүш.

Симүзәр — гызыл-күмүш.

Сөј — чинс.

Су — төрөф.

Сүрбә — гушларын сүрүсү, гатары.

Сират — гыл көрпү.

Сијаһ — гара.

Сәмәнд — бәдәј ат.

Сәнк — даш.

Сәдаг — ох бабы.

Сәјјад — овчу.

Син — гәбр.

Сәм — ешитмак.

Сә'ји лагәр — арыг көпөк.

Сөвт — сөс.

Сәјрәғиб — сөк рәғиб, Јә'ни алчаг
рәғиб демөкдир.
Сур — шадлыг.

T

Табан — парлаг, ишыглы.

Тәвәлла — пешкаш.

Талиби-бәнк — тирјәк чөкәң.

Тәрсә — христиан.

Тиг — гылынч.

Тила — гызыл.

Ф

Фәраг — ајрылыг.

Фәсад — фитнә, һилә.

Ф'са — иш демөкдир.

X

Хаб — јуху.

Хак — торпаг.

Хар — тикан; зәлийлик.

Хәсарәт — зәрәр, зиян.

Хаки-пај — ајаг торпагы.

Хублар хубу — көзәллөр көзәли.

Һ

Һәчәр — даш.

Һәнк — аһәнк.

Һәзәрәт — чамаат.

Һинмар — ешичак.

Һәбәши хал — гара хал.

Ч

Чәкәр — гул, көкөр.

Чашт — сәһәрлә күнорта арасы.

Чәнк — пәнчә; чалғы әләти.

Ч

Чам — гәддә.

Чәвр — зүлм.

Чәвәшәң — дәмир һалгалардая һә-
рудүмүш гәдим дава палтары.

Чәнк — дава.

Чидла — аҗры, узак мәнасында иш-
ләнлидр.

Чүрм — күнаһ.

Чәфәнк — мәнасыз, бош.

Ш

Шанә — дараг.

Шәмс — күнаш.

Шәрм — һоја.

Шери-жәјан — гызмыш шяр.

Шејда — вурғун.

Шелән — гонаглыг.

Шәнд — бал.

Шәһди-мүсәффа — мумдан аҗрыл-
мыш бал.

Җ

Җәмән — өлкә адыдыр, ашыглар
буну гырымы мәнасында иш-
ләдириләр.

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР

Гурбани

Бәновшә	5
Көз дәјәр сәнә	5
Олмаз	6
Севинсин	6
Тәлләнир	6
Мәһим	7
Елләра доғру	7
Дөнүбдү	8
Тәчнис	8
Оду	9
Мәндән	9
Ерләдим	10
Нәдәндир	10

Ашыг Аббас

Иничмәсин	11
Нәснәтәли сөз	11
Бәјәнмәз	12
Думан, кәл кет	13
Ај бу јанда дур	13
Келәр	13
Кәрмүшәм	14
Пәри	14
Мәһим	15
Јада сәл мәһим	15
Аман, вәзир	15
Әзизим	16
Пәрим	16
Пәримин	17
Ојнар	17
Өп	17
Мәһим дәрләм	18
Гурбан	18
Ала көз пәри	19
Кәлмәди	19
Күлкәз	19
Баб оја	20
Кәлин	20

Арылым	21
Дары аягында	21
Нө көзө имини	22
Ашды да кетди	22
Көнүл	22
Диләйим	23
Башлама	23
Жаз	24
Бу жандар	24
Олмуш, ај олмуш	24
Адын олсун	25
Жар	25
Иди	25
Олмаз	26
Гашларын	26
Чананын	26
Вахтыдыр	27
Жар калмир	28
Көлин	28
Көндүм	29
Дилбар	29
Кетди	29
Олмаз	30
Недлар	30
Мөним	30
Жарын вадеси	31
Гисмәт ејлө	31
Кедирәм	31
Дарбанд	32
.	32

Ашыг Абдулла

Бәллидир	33
Назлы бәхтөвәр	33
Салагын	34
Истәр	34
Чананым көрүмөз	34
Кәл-кәл	35
Күл чанан	35
Чанан дәрдиңди	35
Олсун	36
Де кәлсини	36
Дилбар	37
Сәјрә вардым	37
Дад, фәләк	37
Кејинибди	38
.	38

Хәстә Гасым Ү

Дәли көнүл	40
Јахшыдыр	40
Ај арифлар	40
Кизләңәр	41
Јери, көзәл	41
Сәном, кәл	42
Кәләнкләр	43
Ола	43
.	44

Ашыг Валөк

Мән олум	45
Дилбар	45
Самбур	46
Букужамуш	46
Кәлимсиз	47
Кәддим	47

Молла Чума

Давалар	48
Гара пух олуми	48
Дөндү	49
Күсүбәси	49
Адәмин нәвәси	50
Дүшүдүм	50
Үрәјим	51
Чәләд мисилли	51
Јыхар кедәр	51

Шәмкираи Ашыг Гусејн Ү

Јахшыдыр	52
Ојнасы	52
Сары күл	53
Шикәјәт	54
Молялар	54

Ашыг Әләскәр

Устадиамә	56
Чыхмышам	56
Камил овчу	57
А бинафа	58
Сладур	58
Дүшүлү	59
Корлум	59
Сечдәмиш	59
Зуафларин	60
Ширинди	60
Вар	60
Көјнәјинә	61
Доланыр	61
Синәмә вар	62
Јар саламатды	62
Ејдәмишәм	63
Дүшүлү	63
Цагаар	64
Дагаар	65
Билмәз	66
дүңдәл	67
Көрмәдди	67
Ај үзә-үзә	68
Ај синә-синә	68
Мәндән	68
Тәк-тәк	69
Бах, бах	69
Гыж-гыж	69

Жана-жана	69
Ичимээрэм	70
Хош кээдин	70
Бүрүмэ	71
Ола	71
Аманды	71
Күлдү	72

Ашыг Гусейн

Ширин-ширин	73
Ладьма дүшдү	73
Жериди	74
Дэлэ	74
Онамасын	75
Үзүн бүрүмэ	75
Галыб	76
Көрөдүм	76
Чейраным	76
Кедирсен	77
Кетди	77
Бардалын	77
Бизэ кээди	78

Ашыг Эсэд Рзаев

Чинс мал угрунда	79
Азарбајчан	79
Памбыг	80
Эзэ билмээсэн	81
Бу көзөл	82
Ияли	82
Көзөллөмө	82
Хырдача гыз	84
Ермөни гызы	85

Ашыг Мирзэ Бајрамов

Ашыгын дилишдөн	88
Сав да күл	88
Битилин бусаты	89
Молаалар	90
Оручлуг	91
Төнбөлү	91
Вөтөним	92

Басавад Тејмур

Гатыр Мәммөд	94
Нефталан	95

Вәли Мискинли

Вә'дәсиндә	98
Бәхтәвәр	98

Ашыг Ислам Лусифов

Бу күн	100
Октјар һаггында	100
Сүлһ пөгмәси	101

Ашыг Шәмшир

Сүлејман	102
Оглујам	102

Ашыг Јерванд

Мај бајрамына	104
Көзөл Бақы	104
Хош кәддин	105
Шән һәјат	105

Ашыг Агалар Микајылов

Ленин	107
Силәһларын азалмасы	107
Хиласкарым вар	108
Сулһун кешиндә	108
Вәтән	109
Кәнчәсини	109
Күдүр	110
Күлүта	111
Азад Вәтәнимдә, азад елимдә	111
Сона көрдүм	112
Дүшүбдүр	113
Көзәлләр	113

Ашыг Бәјләр

Бу дијара сәс верәк	115
Бизимдир	115
Вәтән	116
Көнүллүдәр	116
Бир мај	117
Ойнајыр	118
Москва	119
Јашасын	119
Октјабр	120
Гызгајыг	120
Муған	121

Ашыг Гусейн Чаван

Азәрбајчан	122
Хәјалә дүшдүм	123
Саттархан	123
Гарадаг	124
Үзә билмәз	125
Мәһәббәт	125
Севкилим	126
Чан десини	126
Бизимкидир	127
Мән Аразам	128
Фирәнкиз	128
Кимдән өјрәдини	129
Бојлана-бојлана	130

Ашыг Мә'сим Сәфәров

Дашкәсэн	131
Мәним сазым	131

Чейран	132
Вар олсун	132

Ашыг Әһмәд

Ленин олубаур	134
Сечки күнү	134
Јахшыдыр	135
Черан	135
Бизимдир	136
Данышым	136
Теллери	137
Кечди	138
Ғыз, сәнин ала көзлери	138
Јарашсын	138
Оғлум	139
Азәрбајҗаным	139
Мөндән сорушду	140

Ашыг Шакир һачыҗе

Азәрбајҗан	142
Мөһимкидир	142
Бизимдир	143
Сәһәр-сәһәр	144
Колхозун	144
Вәтән һагында	145
23 апрел	145
Чәпилә	146
Шамама	146
Сән дә күн	147
Ел башына дөндүм	147
	148

Салаһым Паша

Унутдун	149
Чагында	149
Азадыр	150

Ашыг Пәһан

Гуран әлләр	151
Көндәмин	151
Бизимдир	152
Бу күн	152
Көзәлләрин	153
Бакы	153
Пионер	154
Москваја салам	154
нәгән	155
Вәтән мөһабәти, хааллар достлуғу	156
Нефтичлар	156
Азәрбајҗан гадыны	157
Ғәлбимизгәдир	157
Рус халығы	158
Де даныш	159
Батар сәгмәси	159
Ана јурдун	160
Бәзәминсән	160
	161

Сөвдәли һәәи

Партијадыр һаваларым	162
Москва	162
Сәркилә	163
Нефтич гардашым	164
Сәниндир	164
Ашыг достума	165
Һајат ешиги	166
Устадиамә	166
Кәлибдир	167
Биләр	167
Көрдүм, ана	177

Ғәдир Тәртәрли

Јахшыдыр	169
Дәјмәсини	169
Адышам	170
Олсун	170

Ашыглар һагында гејдләр

Лүғәт	171
-----------------	-----

АШУГИ

(на азербайджанском языке)

Тәртіб едәни *С. Ахундов*
Редактору *И. Солтан*
Бәдәни редактору *М. Гулијев*
Техники редактору *С. Багирова*
Корректорлары
Ч. Әлијев, Б. Зейналлова

Язылмаға веркәниш 7.V-1990-мә ил. Чәпа имзәлә-
мәш 31.V-1990-мә ил. ФТ 1223. Кәгәз форматы
60×92/16. Физики ва шәрти ч. в. 11,5 Учот нәшр, ва-
рағи 8,5. Сифирш № 811. Тиражи 40000. Гүмәти
4 маң. 55 гәп., чиләи 2 маң.

Азәрбајҹан Дәвләт Нәшријәти, Бақы,
Һусу һачыјев күчәси, № 6.

Азәрбајҹан ССР Мәдәнијәт Нәзирлијиниң
26 комиссар адына мәتبәәси, Бақы,
Әли Бајрамов күчәси, № 3.

07.554

HA-171638